

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 359 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 8 sierpnia 1935

Rok 30

Poznań, 7 sierpnia

Co robi rząd polski

Gdy w roku 1923 polskie ministerstwo spraw zagranicznych, reprezentowane w Genewie przez ówczesnego komisarza generalnego Polski w Gdańsku Leona Plucińskiego, staczało przed forum Ligi Narodów walkę o utwierdzenie zasadniczych naszych praw w wolnym mieście, część prasy polskiej, dziś zaliczająca się do obozu „sanacyjnego”, z warszawskim „Kurjerem Porannym” na czele, stanęła jawnie po stronie Gdańska i popierających go Niemiec. Motywem tego czynu haniebnego było to, że ministrem spraw zagranicznych Rzeczypospolitej był — narodowiec.

Obóz narodowy jest do takich czynów niezdolny. Stwierdzamy to nie na jego pochwałę, lecz jako rzecz samo się przez się rozumiejąca.

Wiadomo, jak odnosimy się krytycznie do złudzeń obecnego rządu polskiego na punkcie Rzeszy Niemieckiej oraz do taktyki jego, stosowanej dotychczas wobec Gdańska, czerpiącego w Berlinie swoje natchnienia. Niemniej uważaliśmy za swój obowiązek w chwili obecnego napięcia gdańsko-polskiego, którego sprężyn wiadomo, gdzie szukać, stłumić swój stosunek krytyczny do polityki rządu polskiego w tych dziedzinach, by doznał on w swym wysiłku nazewnątrz wzmocnienia od wewnątrz.

Ta w obliczu konfliktu gdańskiego daleko posunięta powściągliwość obozu narodowego nie może nas jednak powstrzymać od dania wyrazu trosce, czy polityka polska nie stacza się w tej sprawie znowu na tory fałszywe, czego koszta musiałyby dla Polski być bardzo wielkie.

Nietylko wobec społeczeństwa własnego (prasy polskiej), ale i wobec głowy senatu gdańskiego przedstawiciel rządu polskiego zapowiadał użycie przez Polskę środków działania, które zlamia opór Gdańska; tymczasem w dalszym ciągu wojuje się notami względnie rozmowami. Przedtem podkreślono słusznie i stanowczo, że konflikt ujawnił się wyraźnie jako zatarg polityczny, teraz znowu, jakoby się sterowało wstecz, cofając się na platformę sporu, jakoby tylko o „zwolnienie przez Gdańsk pewnych towarów od cła”.

Ograniczamy się narazie do stwierdzenia faktów i zaznaczenia z naciskiem, że polska opinia publiczna jest granicami rządu polskiego na zwłokę bardzo zaniepokojona. Bo wie dobrze, że hitlerowcy gdańscy tę metodę polityczną rządu polskiego rozumieją tylko jako słabość i pójdą tem śmiało i szybciej naprzód po drodze emancypowania się spod polskiej suwerenności gospodarczej.

Z dnia na dzień Gdańsk stwarza fakty nowe: urzędnicy celni gdańscy nie dopuszczają do urzędowych czynności polskich inspektorów celnych, jak to było na dworcu towarowym

Po odpowiedzi polskiej na notę gdańską

Opinia polska domaga się wreszcie ostatecznego rozstrzygnięcia konfliktu — „Przy poparciu Ligi Narodów wypędzić z Gdańska dzisiejszych władców” — radzi prasa angielska

Warszawa (Tel. wł.) Niezależna poranna prasa warszawska zwraca uwagę, że stylizacja komunikatu o nocie polskiej wykazuje, że „sam przedmiot zatargu z Gdańskiem został w nim mocno... streszczony” — do zarządzenia „o zwolnieniu od cła pewnych towarów” — i wskutek tego przedmiot sporny w obecnym jego ujęciu wygląda zupełnie błahy.

„Jeżeli byśmy nie umieli wyciągnąć z rozwoju całej dotychczasowej polityki gdańskiej należytego konsekwencji — pisze „Kurjer Warszawski” — musiałyby to ludzi przejętych myślą państwową głęboko zatroskać o naszą zdolność do należytego postawienia polskiej polityki bałtyckiej w ogóle. Omyliłby się grubo, kto by sądził, że w grę wchodzi jeszcze jeden proceduralny konflikt z kłębarnym miastem.

Wczorajsza odpowiedź komisarza Papée na notę Greisera jest — miejmy nadzieję — zakończeniem w miarę zdań, a tem samem powinna być początkiem rozstrzygnięcia samego konfliktu. Rozstrzygnięcie tego konfliktu będzie jednym z najdonioślejszych wydarzeń w naszej polityce; może decydującym o całej naszej polityce bałtyckiej.”

Prasa francuska okazuje dalsze zainteresowanie sprawami gdańskimi. „Echo de Paris” uważa, że Polska powinna wprowadzić złotego zamiast guldena i połączyć ściśle wolne miasto z Polską, podczas gdy „Paris-Soir” jest zdania, że Polska nie ma pogo wyciągnąć Gdańska z tej kabaly, w którą sam wpadł.

W londyńskim „Manchester Guardian” jest wyrażone przekonanie, że polityka hitlerowska w Gdańsku musi skończyć się fiaskiem i nadchodzi moment, aby przy poparciu Ligi Narodów wypędzić stamtąd dzisiejszych władców. Liga we wrześniu będzie musiała się zająć sprawą gdańską. (w)

Tego samego zdania jest również oficjalny organ francuskich kół politycznych „Temps”, który ostatnio oświadczył w artykule wstępnym, poruszającym zagadnienia Polski i Gdańska, że próba skierowania konfliktu polsko-gdańskiego przez senat wolne-

go miasta na tory rokowań bezpośrednich między Polską a Gdańskiem, nie może oznaczać wykluczenia interwencji wysokiego komisarza L. N., na którym według art. 103 traktatu wersalskiego ciąży obowiązek rozstrzygnięcia o wszelkich sporach w charakterze pierwszej instancji, któreby się wy-

tworzyły między Polską a Gdańskiem, w związku z traktatem samym i umowami uzupełniającymi. Sprawa bowiem jest zbyt ważna, by ją wielkie mocarstwa mogły zlekceważyć — o ile pragną zadusić w zarodku wszelkie próby podważania traktatów i pokoju europejskiego.

Protest angielski wobec antybrytyjskich ataków prasy włoskiej

Londyn (PAT). Stały podsekretarz stanu w Foreign Office sir Robert Vansittart wezwał do siebie ambasadora włoskiego Grandiego i zwrócił uwagę jego na antybrytyjskie ataki prasy włoskiej, zwłaszcza w dziennikach, inspirowanych przez czynniki oficjalne. Podejmując demarchę Foreign Office, powodowało się okolicznościami, że cała prasa we Włoszech jest pod kontrolą rządu, który był przeto w mocy wstrzymać jej akcje.

Vansittart zwrócił uwagę ambasadora Grandiego, że prasa angielska

wykazuje wielką wstrzemięźliwość w komentarzach na temat polityki włoskiej i że włoska opinia publiczna nie ma powodów do skarg. Ponieważ, jak podkreślono ze strony brytyjskiej — oba kraje powołane być mogą w przyszłości do współpracy w zagadnieniach może nawet ważniejszych, niż obecny zatarg, sztucznie wzniecane ataki antybrytyjskie, drażniące angielską opinię publiczną, uważane są przez Foreign Office za wielki błąd, popełniany przez rząd włoski.

Dalsze wichrzenia komunistyczne we Francji

Tulon (Tel. wł.) Również wczoraj doszło do poważnych zaburzeń. Demonstranci przebiegali miasto z czerwonymi sztandarami, śpiewając „Międzynarodówkę” i atakując przechodniów. W kilkunastu lokalach i w kilku kinach wybito szyby, wyważono drzwi i zniszczono urządzenie. Z okrzykiem „góra Sowietów” napadli komuniści w jednej z kawiarni na oficerów i poturbowali ich. Ogółem około 40 osób odniosło rany.

Brest. (PAT). Wczoraj wieczorem doszło do nowych zająć na ulicach miasta. Robotnicy usiłowali opanować prefekturę morską, lecz zostali roz-

proszeni przez marynarzy i żandarmów. Późno wieczorem przed koszarami wojsk kolonialnych zebrał się tłum robotników, którzy poczęli wylamywać kraty. Wojsko musiało interwenjować. Około godziny 23 władze opanowały położenie.

W szpitalu znajduje się 13 robotników, 5 żołnierzy i dwóch żandarmów ciężko rannych.

Bruening jedzie do St. Zjednoczonych

Paryż. (PAT). Były kanclerz Bruening, który od czasu ustąpienia mieszkał przeważnie w Holandji i Wielkiej Brytanji w sierpniu ma rzekomo udać się do Stanów Zjednoczonych, gdzie wygłosi szereg odczytów.

151 tys. inwalidów wojennych w Polsce

Warszawa (Tel. wł.) Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku ub. zarejestrowanych było w Polsce ogółem 151.914 inwalidów wojennych, których uprawnień określone zostały na stałe.

W liczbie tej znajdowało się 89.776 inwalidów, których utratę zdolności do pracy określono na 15 do 44 proc., 24.827 inwalidów o utracie zdolności do pracy w granicach od 45 do 84 proc., 2.033 od 85 do 100 proc., oraz 35.278 inwalidów o utracie zdolności do pracy niżej 15 proc. przyczem tej ostatniej kategorii nie przysługują zasiłki. Ponadto zarejestrowanych było 19.717 inwalidów, których uprawnienia określono tymczasowo, w tem 3.647 o utracie zdolności do pracy niżej 15 proc., 13.520 — od 15 do 44 proc., 2.250 — od 45 do 84 proc., oraz 300 — od 85 do 100 proc.

Wielki proces polityczny w Czechosłowacji

Przed sądem stanie 20 Niemców, oskarżonych o zdradę państwa

Mor. Ostrawa. (PAT). Świadkiem wielkiego procesu politycznego będzie niebawem jedno z miast śląskich, które wyznaczyć ma sąd najwyższy w Brnie.

Przed sądem stanąć ma 20 Niemców, oskarżonych o zdradę państwa. Oskarżeni rekrutują się z pośród naj-

wybitniejszych przywódców kulturalnego i politycznego życia niemieckiego. Głównym oskarżonym jest dr. Richard Patschneider, resztę stanowią adwokaci, lekarze, nauczyciele i kupcy. Proces ten budzi wielkie zainteresowanie nietylko u Niemców na Śląsku, ale i w całej republice.

przy wylądowaniu młocarni, dostarczonej z Prus Wschodnich. Sądy gdańskie skazują na wysokie kary od 300 do 1000 guld. grzywny lub 15 do 60 dni więzienia drobnych przekupniów polskich z Pomorza za rzekomy szmugiel waluty gdańskiej. Skazano 6 osób, m. i. niej. Marjanę Szymańską, matkę 5-ciorga drobnych dzieci, będącą w ostatnich dniach ciąży. Zaraz po rozprawie osadzono ją w więzieniu na 15

dni, ponieważ nie mogła usiścić 300 guld. grzywny.

To oczywiście szczegóły. Składają się one jednak na obraz jednolity i harmonizujący z zasadniczymi posunięciami senatu gdańskiego, godzącymi w prawa Polski, zagwarantowane traktatem wersalskim i polsko-gdańską umową paryską.

Dlatego z troską głęboką pytamy: co zrobi rząd polski?

Atakiem lotniczym rozpoczną Włochy wojnę

Plan włoskiej kampanii wojennej przewiduje użycie gazów łzawiących i trujących —
Wzmoczone przygotowania obronne Abisynji

Londyn. (PAT). Agencja Reutera donosi z Rzymu:

Mussolini zamierza rozpocząć wojnę z Abisynją wielkim atakiem lotniczym. We wschodnio-afrykańskich kolonjach włoskich ma być skoncentrowanych 400 samolotów wojskowych. Przewiduje się, że plan kampanii wojennej przewiduje użycie najpierw bomb z gazami łzawiącymi, a następnie, jeśli zajdzie potrzeba — z gazami trującymi. Władze wojskowe włoskie pragną jednak uniknąć gazów trujących ze względów humanitarnych, a poza tem Włochy nie chcą zrazić do siebie ludności tubylczej, którą pragną zdobyć w sposób pokojowy.

Budowa samolotów, zdolnych do rozwinięcia szybkości 300 mil na godzinę, z których każdy będzie mógł zabrać 500 bomb z gazami łzawiącymi i trującymi, lub specjalne bomby szrapnelowe, została już rozpoczęta. 50 takich samolotów już wykonano i na Sycylii odbywają się już próbné loty. Każdy żołnierz włoski będzie zaopatrzony w maskę gazową.

Rzym. (PAT). Prasa donosi z Asmary o wzmoczonych przygotowaniach wojennych w Abisynji. We wszystkich punktach kraju odbywają się ćwiczenia wojskowe, w których biorą udział zarówno wojskowi, jak i obywatele cywilni. Równocześnie zarządzono nową dyslokację wojsk. Na południe od stolicy zgromadzono wojowników Conta, w Genaledoya skoncentrowano oddziały, których zadaniem jest broń Bale-Boran przed koncentracją sił włoskich. Ponadto zgromadzono wojsko na linii granicznej Erytrei, oraz w Harrarze, Wollo, Tigrai, Goggiam, w kraju Makalle, jak również w prowincji Ogaden, zwłaszcza w kierunku Ual-Ual.

Zakończenie śledztwa o zabójstwo śp. min. Pierackiego?

Warszawa. (Tel. wł.). Śledztwo w sprawie zabójstwa śp. min. Pierackiego — jak donosi krakowski „I. K. C.” — zostało jakoby ukończone i akta sprawy przesłane wczoraj do prokuratury sądu apelacyjnego w Warszawie. Oskarżenie zwraca się przeciwko członkom O. U. N. Główny sprawca zbrodni, jak donoszono oficjalnie, zbiegł i nie został dotąd ujęty.

Rozprawy sądowej nie należy spodziewać się przed jesienią.

(Wiadomość o zamknięciu śledztwa pojawia się nie po raz pierwszy, była jednak zawsze dementowana przez sfery miarodajne, to też i tym razem należy odczekać oficjalnego jej potwierdzenia. — Przyp. red.).

Wiadomości

Minister spraw zagranicznych Abisynji zaprzeczył pogłoskom o dostawie broni i wysłaniu misji wojskowej japońskiej do Abisynji.

Wczoraj w Sztokholmie odbyło się zamknięcie zjazdu starszego hercerstwa. Na stadionie przedefilowało przed Baden-Powellem 3.000 skautów reprezentujących 26 organizacji narodowych.

Po południu w poselstwie polskim odbyło się przyjęcie na cześć harcerzy polskich i skautów szwedzkich.

Delegat Abisynji w Genewie Hawariate przesłał do premj. Laval'a depeszę, w której składa w imieniu cesarza podziękowanie za wysiłki, mające na celu pokojowe rozstrzygnięcie sporu włosko-abisynjskiego.

Donoszą z Gwatemali, że zgromadzenie narodowe, zgodnie z wynikami plebiscytu, przedłużyło okres prezydentury generała Jorge Ubico do 15 marca 1943 roku.

Hiszpański minister wojny Gil Robles oświadczył, iż przygotowuje liczne reformy w armji. Pierwsze zarządzenia dotyczyć mają obrony powietrznej i przeciwgazowej oraz organizacji mobilizacji armji.

Nagła rewizja komisji sądowej w Bratysławie stwierdziła, że prezes sądu sprzeniawierzył ponad 100.000 koron i zniknął bez śladu. Za zbiegłym wysłano listy gończe.

Z koncentracji wojsk abisynjskich odnosi się — zdaniem prasy włoskiej — wrażenie, iż Abisynjczycy obawiają się przede wszystkim ataku włoskiego od strony Erytrei.

W odległych klasztorach Gondaru mnisi zabarykadowali się i w razie ataku włoskiego zamierzają ogłosić wojnę świętą celem obrony starożytnych relikwii. Taktyka, jaką zastosować ma negus, polegać będzie nie na stawianiu czynnego oporu, lecz na u-

trudnianiu wszelkimi środkami marszu wojsk włoskich. Pod Addis-Abeba obozuje około 50 tys. ludzi. Są to wojownicy szczepu Kulo i Konia, którym negus zabronił wstępu do stolicy w obawie rozruchów. Przygotowaniom wojennym towarzyszy wzrost propagandy antywłoskiej, uprawianej na wiecach, w których biorą udział urzędnicy, żołnierze i kupcy oraz przedstawiciele wszystkich sfer ludności.

Oberwanie się chmury w Stanach Zjednoczonych

Zachodnia część stanu Wisconsin pod wodą

Nowy Jork. (PAT). W stanach Wisconsin i Minnesota nastąpiło gwałtowne oberwanie się chmury. W zachodniej części stanu Wisconsin znaczne obszary stoją pod wodą.

Mosty zostały zniszczone, a fermy w

znacznej części uległy zniszczeniu. Wielu mieszkańców pozostało bez dachu nad głową. Szkody materialne są znaczne. Ofiar w ludziach, według dotychczasowych wiadomości, jest niewiele.

„Tydzień Gór“ w Zakopanem

Zakopane. (Telefon własny). W Zakopanem odbywa się obecnie „Tydzień Gór“, wielka impreza o charakterze propagandowo-turystycznym. Urządza się tam teraz różne festyny, wieczornice regionalne, pokazy, zawody sportowe i t. d.

Na uwagę zasługują specjalne wycieczki piesze, konne i samochodowe, organizowane przez miejscowy komitet w różne strony Tatr. W dniach 6 i 7 b. m. urządzono dwudniową wycieczkę autokarami dookoła Tatr, a w dniu 8 b. m., o godz. 1.30 w nocy, projektowana jest oryginalna wycieczka autobusowa pod hasłem „wschód słońca przy Morskiem Oku“. W tym samym dniu program przewiduje wycieczkę do Smokowca i Szczyrbskiego Jeziora.

Na stadionie i w sali „Sokoła“ popisują się co wieczór w tańcach, muzyce i śpiewie grupy regionalne: tatrzańska, pienińska, huculska, śląska i lemko-wsko-bojkowska. Na Wilczniku otwarta jest wystawa, zawierająca piękne eksponaty domowego przemys-

łu regionalnego i turystyki górskiej. W osobnym dziale przedstawiony jest górski przemysł drzewny.

Najważniejszym wydarzeniem artystycznym, przewidzianym przez program „Tygodnia Gór“, będzie wystawienie w piątek dnia 9 b. m., na stadionie w Zakopanem opery „Halka“ przez zespół opery warszawskiej.

W ostatnim dniu „Tygodnia Gór“, w niedzielę 11 b. m., przybędzie do Zakopanego Prezydent R. P., który weźmie udział w „Hodzie Gór“, złożonym na Jaszczurówce. Program tej uroczystości przewiduje połowę mszę św., przemówienie gen. Galicy i pochod grup regionalnych. W południe nastąpi złożenie wieńca pod pomnikiem Chałubińskiego i festyn góralski na Antolówce, a wieczorem zapalenie sobótek na szczytach górskich i iluminacje Tatr przy pomocy reflektorów o sile 2 milionów świec.

Osoby, udające się do Zakopanego na „Tydzień Gór“, otrzymują 70-procentowe, indywidualne niżki.

Komunista-hitlerowcem

Warszawa (Tel. wł.). Donoszą z Pragi: Według posiadanych tu informacji, pochodzących ze źródeł bezwzględnie wiarogodnych, Torgler, były komunistyczny poseł do parlamentu, głośny z procesu lipskiego o podpalenie parlamentu, Rzeszy, przechodzi obecnie w Bernau kurs przeszkolenia dla przywódców narodo-socjalistycznych w t. zw. „Reichsfuehrerschule“.

Jednocześnie Torgler pracuje nad dziełem, oświetlającym jego przejście od komunizmu do — narodowych socjalistów.

Widać, że i w Niemczech powstają czwarte i piąte... brygady!

10 ofiar katastrofy w kopalni

Berlin. (PAT). Według ostatnich oficjalnych danych w katastrofie na kopalni bazaltu w Złotej Górze utraciło życie 10 osób.

Śmiertelna czystka

Moskwa. (PAT) Na Uralu w Niżnym Tagilu wykonano wyroki śmierci na 6 osobach, skazanych za zabójstwo literata Rykowa i sędziego śledczego Kieduna. W Tomsku sąd skazał na rozstrzelanie 3 kolejarzy, oskarżonych o masowe odcinanie gumowych części z hamulców automatycznych dla sprzedaży ich na wolnym rynku.

Utonięcie zakonnika

Warszawa. (Tel. wł.) Na terenie klasztoru Redemptorystów w Hołosku Wielkim pod Lwowem utonął 30-letni członek zakonu, ks. Andrzej Howicki.

Niemieckie metody walki z Kościołem

Miasto Watykańskie. — (KAP). „Osservatore Romano“ ogłasza oficjalne oświadczenie, które brzmi:

Wychodzący w Berlinie dziennik „Völkischer Beobachter“ w numerze z dnia 31 lipca 1935 r. ogłasza na pierwszej stronie wielkimi literami następujące tytuły: „Reprezentanci Litwina i Papieża pracują nad restauracją Habsburgów“, „Rokowania o konkordat między stolicą świętą i Rosją sowiecką“.

W dziejach plotek dziennikarskich wymysł „Völkischer Beobachter“ jest rekordowym i okazuje, jak śmiesznymi metodami usiłuje się w pewnych kołach Niemiec wywierać wpływ i podjudzać opinię publiczną przeciw stolicy świętej.

Zamach trucicielski przy ołtarzu

Rzym (Tel. wł.) O niezwykłym wypadku świętokradztwa, jaki wydarzył się w katedrze w Cremona, donoszą tu dzienniki:

Celebrujący sumę prałat Stuani dostał nagle bolesnych kurczy po użyciu wina podczas Komunii św. Kapłan został poddany badaniom lekarskim, które stwierdziły, że jest on zatruty cjanali. Jakaś zbrodnicza ręka wysypała truciznę do kielicha używanego przy mszy św.

Aresztowano dwie osob, podejrzane o dokonanie tej strasznej zbrodni, która wśród wiernych niezwykle wywarła silne wrażenie.

blona fotograficzna

nie zawodzi nigdy

ng 12 544

Zakonnice polskie u Ojca św.

Miasto Watykańskie. — (KAP). Ojciec św. przyjął na audjencji w Castelgandolfo pielgrzymkę polskich sióstr św. Rodziny, które pod wodzą S. Euzebji wracają do Polski.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.24 — 5.25 zł, w Gdańsku na Warszawie 5.26 1/2 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 7. 8. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 4% premj. dol. 52,50, reszta pożyczek bez obrotu.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. doszło do notowania jedynie 4 1/2% listami dolarowemi po 41,50 w zaofiarowaniu. Poza tem poszukiwano bez oddawców 4 1/2% zlotowe listy zastawne po 41,50 oraz 4% listy zast. konwert. po 40%.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 91,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

4% poz. premj. dol. serja III 52,50 P.
4 1/2% dol. listy zastawne serji K. z r. 1933
Pozn. Ziemstwa Kred. 41,50 O.

Akcie bankowe i przemysłowe
Bank Polski 91,— P.
Tendencja: spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 7. 8. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto — 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto zdr., suche (Usp. spok.) 9,75— 10,00
Pszenna (Usp. spok.) 13,25— 13,50
Jęczmień 700—725 g/l. . . . 13,25— 14,00
Jęczmień 670—680 g/l. . . . 12,25— 12,75

Uspობienie spokojne.
Mąka
żytnia I gat. 0,55% wł. w. 17,00— 18,00
żytnia I gat. 0,65% wł. w. 16,00— 17,00
żytnia II gat. 55—70% wł. w. 11,75— 12,75
żytnia posł. pon. 70% wł. w. 9,75— 10,75
żytnia razowa 0,95% wł. w. 12,50— 13,50

Uspობienie spokojne.
pszenna gat. IA 0-20% wł. w. 24,00— 26,70
pszenna gat. IB 0-45% wł. w. 23,50— 24,00
pszenna gat. IC 0-55% wł. w. 22,50— 23,00
pszenna gat. ID 0-60% wł. w. 21,50— 22,00
pszenna gat. IE 0-65% wł. w. 20,50— 21,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 20,00— 20,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 19,50— 20,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 17,25— 17,75
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 15,75— 16,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 14,75— 15,25
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 12,75— 13,25

Uspობienie spokojne.
Otręby żytnie stand. . . . 7,25— 7,75
Otręby pszen. grube stand. . . . 8,25— 8,75
Otręby pszenne średnie st. . . . 7,50— 8,00
Otręby jęczmienne . . . . 8,25— 9,50
Rzepak zimowy . . . . 26,00— 28,00
Gorzycza . . . . 30,00— 32,00
Groch Viktorja . . . . 26,00— 28,00
Łubin niebieski . . . . 13,50— 14,00
Łubin żółty . . . . 14,75— 15,25
Mak niebieski . . . . 35,00— 37,00
Inkarnatka . . . . 33,00— 40,00
Makuch mian. w taflach . . . . 17,00— 17,25
Makuch rzepakowy w tafl. . . . 12,25— 12,50
Makuch słon. w tafl. 42/43% . . . . 15,50— 16,00
Śrut Soja . . . . 18,50— 19,00

Ogólne usposobienie: spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 805 tonn, pszenicy 612 tonn, jęczmienia 517 tonn, maki żytniej 82,5 tonn, maki pszennej 85 tonn, otrąb żytnich 120 tonn, otrąb pszennych 112 tonn, gorzycy 3 tonn, grochu Viktorja 50 tonn, rzepaku 62,5 tonn, koniczyzny białej 5 tonn, makuchu lnianego 12,5 tonn, makuchu rzepakowego 32,5 tonn, makuchu konopianego 30 tonn.

Etjopski ruch rasowy

Już w 1923 roku pisał w swojej „Socialanthropologie“ niemiecki antropolog społeczny A. Ploetz co następuje: „Zachodnia gałąź afrykańskiej odmiany (murzyńskiej, czarnej) stwarza charakterystyczny dla niej ruch społeczny, zwany etjopizmem. Ruch ten rozporządza małą wprawdzie, ale szybko narastającą prasą i liczną grupą działaczy. Organizuje on wszystkich czarnych całego świata dla celów niezależnej państwowości, szczególnie zaś stara się uniezależnić Afrykę od białych. Rozpęd tego ruchu hamuje ta okoliczność, że czarni w dziedzinie religijnej należą nie do jednego wyznania...”

Krótką ta notatka zawsze przypomina mi się w ostatnich miesiącach, ilekroć czytam w pismach doniesienia o systematycznie rozwijającym się konflikcie między faszystowskimi Włochami, a cesarstwem Abisynji. Cały szereg wiadomości wskazuje na to, że wyglądający na nieprzeciętnego cesarza Abisynji opiera się nie tylko na swoich siłach narodowych i państwowych ale, że zaprzęga do swego rydwanu wojennego murzyński rasizm, oraz wszedł w przymierze z siłą ideową o wiele większą, bo z rasizmem azjatyckim, umiejętnie rozwijanym przez Japonję.

Człowiek czarny przeciw białemu

Szereg wydarzeń wskazuje na to, że cesarz Abisynji posługuje się w walce z Włochami murzyńskim ruchem rasowym. Najpierw sam władca abisyński i jego służba dyplomatyczna głoszą w mowach i wywiadach, że Abisynja jest jakgdyby awangardą i reprezentantem afrykańskiego świata czarnoskórego. Stanowisko państwowych sfer abisyńskich znajduje, co jest ważniejsze, oddźwięk w sferach murzyńskich. Oto pisma donoszą, że w Ameryce tamtejsi murzyni zbierają pieniądze i ochotników na pomoc Abisynji. Podobno lotnicy murzyńscy z Ameryki, którzy brali udział w wojnie światowej, zgłosili się do armji abisyńskiej. Są też pogłoski, że w koloniach afrykańskich zaobserwować się daje ruch murzyński, skierowany przeciw białym.

Pomruki te nie ograniczają się przytem do murzynów, ale wykazują tendencję do rozszerzenia się na świat arabski, żyjący nie tylko w koloniach europejskich, ale także w arabskich państwach niezależnych. Arabskie niepokoje oraz wtrącanie się do sporu abisyńsko-włoskiego Japonji wiążą tedy obecne i przyszłe wypadki afrykańskie z Azją, która zawsze w historii leży większą niż ostatnia europejska faza kolonizacji na czarnym lądzie.

Wszystko to mogłoby wskazywać na to, że przyszła wojna włosko-abisyńska nie będzie tylko nic nie znaczącym incydentem kolonialnym, ale, że jesteśmy w przededniu rozprawy, mającej bodaj światowe znaczenie polityczne.

Jedno w każdym razie nie ulega wątpliwości. Bez względu na wynik tej wojny wzmoże się na skutek niej właśnie etjopski, ściślej mówiąc, murzyński ruch rasowy w Afryce. Jeśli przytem zwyciężyłaby Abisynja, w co naogół nie bardzo się wierzy, ale co ostatecznie niemożliwe nie jest, to uzyska ona dla europejskiego panowania w Afryce bardzo groźny autorytet. Jeśli zaś padnie w uciążliwej walce, to będą o niej po całej Afryce śpiewać pieśni i epeje, w których mało będzie przychylnych i dobrych słów pod adresem Europejczyków. Walka Abisynji przeciw Włochom spełni wielką rolę organizatora wyobraźni murzyńskiej Afryki naokoło ideałów etjopskiego ruchu rasowego, to znaczy ideału panafrkańskiego.

Szanse i trudności ruchu etjopskiego

Etjopski ruch rasowy ma przed sobą poważne trudności, nie tylko z powodu niejednorodności religijnej Afryki. Niemniej trudności napotyka on w etnicznej strukturze Afryki, oraz w pewnym stopniu w zbyt silnym zróżnicowaniu rasowym i cywilizacyjnym tego ciekawego lądu.

Afryka, oczywiście po wyłączeniu europejskich kolonistów, rozpada się na pięć grup etniczno-językowych. Są nimi: grupa semicka, chamiccka, Bantu, sudańska i buszmeńska. Jedynie grupa semicka, zamieszkująca północną Afrykę, a nawiązująca do Azji, zdołała wytworzyć narody w naszym pojęciu, w postaci Arabów i Abisyńczyków. Reszta Afryki nie przeszła wła-

ściwie okresu konsolidacji narodowej. Mamy tam do czynienia jedynie ze szczepami, nie mającymi dziś żadnej tradycji narodowej. Stan ten jest jednak bardzo dogodny właśnie dla prądu panafrkańskiego.

Ład afrykański rozpada się, najogólniej mówiąc, na dwie strefy antropologiczne. Jedną murzyńską, całkiem czarna, obejmującą Afrykę środkową i południową. Północ afrykańską zamieszkują naogół odmiany bardziej jasne, wśród których najliczniej występuje rasa orjentalna, przyniesiona przez ruchy ludów semickich, idące z Azji. Podczas kiedy murzyńskie południe reprezentuje ludność chłopską, ze wszystkimi wadami i zaletami ludów chłopskich, to semicko-chamiccka północ przedstawia zupełnie inny obraz społeczno-polityczny.

Na tej północy powstawały spontanicznie raz po raz wielkie cywilizacje i państwa. Abisynja przeciw szczyci się długowiekową niepodległością państwową, którą teraz stara się dla siebie wykorzystać w walce opinji światowej. Na północy afrykańskiej rozwijał się przeciw Egipt, przepiękne zjawisko cywilizacyjne i polityczne. Europejczycy w swoich podbojach kolonizacyjnych w tej właśnie sferze napotkali na wielkie państwa chamicckie o pasterskich dynastiach królewskich. Państwa te, pomimo że rządzone były przez analfabetów, miały za sobą długą historję, wielkie terytoria i sprężyste rządy. Tam wreszcie wielkie obszary zajmują Arabowie, którzy już raz w dziejach wykazali swe niemałe zdolności polityczne.

Z powyższego przedstawienia widzimy, że etjopski ruch rasowy ma wcale obiektywne możliwości do swego rozwoju. Wszak jednym z największych współczynników każdego wogóle ruchu rasowego jest możliwość powstania pewnej rasowej dumy, o partej o historję, a zwłaszcza historję cywilizacji. Z takim zaś kapitałem, jak pozycja Egiptu, w tej dziedzinie można dużo zrobić. Pamiatć przy tem należy, że Abisynja ma doskonałą pozycję geograficzną, jeśli chodzi o ewentualne możliwości związane z rozwojem ruchu etjopskiego. Leży ona przecie na granicy wspomnianych

dwu wielkich terytoriów antropogeograficznych w Afryce.

Praca kolonialna Europy

Dzisiaj ziemie afrykańskie podzielone są między wielkie potęgi kolonialne Europy. Można powiedzieć, że władcami tego kontyngentu są Anglicy i Francuzi. Oba te państwa prowadzą poza kolonialną eksploatacją Afryki wielką misję cywilizacyjną na jej terenie. Budują tam drogi, uczą wyższych metod gospodarki. Już sam fakt jednolitej administracji przygotowuje bardzo dużo. Oba przytem państwa są dzisiaj jakby wygasłymi wulkanami etniczności. Nie są one w stanie skolonizować swoich afrykańskich posiadłości w rozstrzygający dla stosunków etnicznych w Afryce sposób. Na skutek tego, zwłaszcza w sferze francuskiej, ludność tubylcza dochodzi do poważnego znaczenia.

Gdyby Włochy podbiły istotnie Abisynję, to w konsekwencji tego podboju skierowałyby się tam silny strumień wychodźców włoskich. Strumień ten spowodowałby oczywiście na terytoriach abisyńskich falę silnej eksterminacji żywołów czarnoskórych. Eksterminacja ta dołalałaby jeszcze więcej oliwy do ognia panafrkańskiej propagandy.

Również nie należy zapominać, że usadowienie się Włoch w Abisynji wytworzyłoby stan chronicznej wojny pomiędzy Anglią, dotychczasowym panem Afryki wschodniej a Włochami. Żeby to zrozumieć, wystarczy jeden rzut oka na mapę kolonialną Afryki i Azji. Wtedy bowiem angielski Sudan i półangielski Egipt znajdują się w stosunku do włoskich posiadłości w takiej samej sytuacji geopolitycznej, jak dziś Abisynja w stosunku do Erytrei i Somali. Z natury rzeczy nastąpić tedy musi kokietywanie i intrygowanie ze strony obu europejskich przeciwników u rozmaitych ludów afrykańskich. Przyniesie ono w konsekwencji osłabienie sił europejskich, a systematyczne wzmacnianie sił i możliwości afrykańskich.

Wszystko tedy wygląda na to, że Mussolini budzi „czarne licho“. Nie chodzi w danym wypadku, by mu o to robić wyrzutę. Zdać się, iż stosunki tak się układają, że gdyby go nie zbudził Mussolini, to po pewnym czasie zbudziłaby go może zreorganizowana Abisynja pod wodzą cesarza Abisyńczyków i wszchemurzynów.

DR. K. STOJANOWSKI.

Z życia

„Gazeta Polska“, naczelny organ „sanacji“, poświęciła przydługawy wywód na marginesie zarządzenia ministra skarbu o zniesieniu 10-procentowego dodatku kryzysowego do podatku gruntowego oraz dodatku na cele interwencji rolnej. W zarządzeniu tem „Gazeta Polska“ widzi przejaw rzekomo konsekwentnej polityki gospodarczej rządu, przypisuje mu znaczenie o „wielostronnej wymowie“ i ocenia fakt ten jako „zasługujący na uwagę krok naprzód“.

Wszystko to byłoby do zniesienia, gdyby nie ta szumna frazeologia, to teoretyzowanie na temat „schematu myślowego, wychodzącego z założeń rzeczywistości i logicznego w konstrukcji“. Gdy się to wszystko czyta, mimowoli przychodzi na pamięć znane łacińskie przysłowio o wielkiej górze, która porodziła mysz. Małą i śmieszna mysz...

Bo przypatrzmy się, cóż to zasługuje na tak wielką „uwagę i analizę“. Zniesiono 10-procentowy dodatek kryzysowy do podatku gruntowego. Dodatkiem tym obciążono przedtem w głównej mierze rolnika, tego rolnika, który w największym stopniu odczuł skutki kryzysu na swojej skórze, którego możliwości płatnicze nie dorastały bodaj do „pięć“ nadmiernie wysokich świadczeń publicznych.

Tego oto rolnika obciążono dodatkowym obowiązkiem nadpłaty podatkowej za to, że znalazł się w ciężkich, kryzysowych warunkach, że spadło nań głodowe „dobrodziejstwo“ kryzysu... Państwo za to „dobrodziejstwo“, którego samo w znacznej mierze było sprawcą, kazało sobie płacić.

I dziś, kiedy nareszcie zlikwidowano ten największy nonsens, podatkowy, „Gazeta Polska“ każe się cieszyć, że oto „mamy tu do czynienia ze zwolnieniem produkcji od pewnych świadczeń na cele publiczne“, że w kalkulacji ceny produkcji rolnika „znika jedna z pozycji z grupy kosztów“, że „uległa zmniejszeniu dysproporcja między miastem i wsią“ itd...

Tyle się rozpisywać o dobroczynnych skutkach likwidacji absurdu, to doprawdy za wiele dla tego absurdu — zaszczuło... Tembardziej, gdy się w międzyczasie stwierdza, że omawiane dodatki obejmują tylko 4 proc. obciążeń publicznych rolnictwa. Tembardziej, gdy ze swojej strony przypominamy, że podatek gruntowy w latach ostatnich, mimo kryzysu, rósł stale: pozycja bowiem tego podatku wynosiła w rzeczywistych dochodach państwa w r. 1931/32 — 46 milj. zł, w r. 1932/33 — 54 milj. zł, w latach 1933/34 i 1934/35 po 59 milj. zł, a za przyszły rok budżetowy (1935/36) przewiduje się z tego podatku 63 milj. zł.

Te oto liczby mają swoją — „wielostronną wymowę“...

cie wszelkiej polskości z terenu śląskiego przeprowadzone jest przez autora bez reszty. Wybitną tego ilustracją jest już mapa Śląska na karcie tytułowej tej broszury. Niema Polaków już nie tylko na Śląsku Opolskim, niema ich także w województwie śląskim; zjawiają się tu natomiast mówiący „wasserpolnisch“ Górnoślązacy, a na terenie Śląska Cieszyńskiego „Slonzaken“. Raz tylko w broszurze zjawiają się „Polacy na Śląsku“, a to w okresie powstań śląskich!

Uznaje autor coprawda także w polskim społeczeństwie warstwę wartościową, przeznaczoną na „wodzów narodu“ (Führerschicht), ale cóż z tego, kiedy począwszy od pierwszego księcia polskiego — to wszystko germanie, a państwo polskie, założone „przez wodza wikingów nordyckich, Dagona, którego historia polska zwykła nazwać „Miska I“ (Mieszko I), rozbudowywało się z pomocą szlachty nordyckiej (Wikinów). Natomiast wywalczone najlepszą krwią i mieniem społeczeństwa polskiego nowowskrzeszone państwo polskie nazwane jest „państwem z łaski Wersalu“.

Dziółku Alfreda Pudelko patronują najwyższe czynniki oficjalne na Śląsku: ówczesny nadprezydent H. von Brückner oraz wódz śląskiej grupy „Bund deutscher Osten“, Graf York von Wartenburg.

Charakterystycznym jednak jest, że tego rodzaju publikacje są propagowane już po zawarciu polsko-niemieckiego paktu o nieagresji. Czy w Warszawie zareagowano na tak oczywiste naruszenie najmłodszej „przyjaźni“ polskiej polityki zagranicznej?

W rocznicę wybuchu wojny odbyła się w Londynie uroczysta dekoracja sztandarów gwardji królewskiej wieńcami z wawrzynu, ku pamięci waleczności i dzielności pułków angielskich.

Teoria i praktyka „przyjaźni“

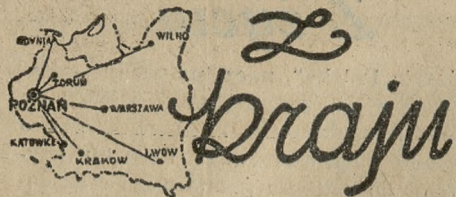
Zagadnienia pomorskie i śląskie są przez Niemców systematycznie śledzone i badane. Literaturę o Śląsku powiększyła praca niejakiego Alfreda Pudelko p. t. „Schlesien die Brücke zum Osten“ (Erwin Runge - Verlag).

Charakter broszurki (55 stron) jest nawskroś propagandowy. Podaje ona w streszczeniu zarys historyczny ziemi śląskiej, omawia bardziej typowe geograficzne regiony śląskie, oraz zamieszcza krótką charakterystykę kilku dziedzin życia gospodarczego.

Autor broszurki stworzył swe „pu-delko“ i wydobyl z niego cały arsenał t. zw. „tez niemieckich“ o Śląsku, jakie w ciągu ostatnich lat zdołał wyprodukować, nie licząc się z prawdą historyczną, wroga polskości propaganda niemiecka. Całość przetkana jest mod-

na obecnie w Trzeciej Rzeszy nomenklaturą jak „nordische Blutströme“, „schollengebundene Blutskraft“ i t. p. (oczywiście tylko w odniesieniu do osobliwie szlachetnej krwi niemieckich chłopów, kupców i wogóle przybyszów niemieckich). We wstępnym artykule (nagłówek: „zapoznana pozycja kluczowa“ (Śląska), stwierdziwszy charakter otaczających Śląsk narodów słowiańskich jako wrogów, zaznacza autor niemiecka wolę do „zaczepnego prowadzenia walki granicznej“ („Wille zur angriiffsweisen Führung des Grenzkampfes“). Dołączona mapka ma zobrazować zagrożenie Śląska niemieckiego przez zasięg ciężkiej artylerji polskiej i czeskiej.

Polskości na Śląsku czytelnik daremnie będzie poszukiwał. To usunie-

STAN PRZESTĘPCZOŚCI W KRAJU

Główny Urząd Statystyczny opracował zestawienie, dotyczące niektórych przestępstw zameldowanych policji państwowej w I kwartale rb. Zestawienie to obejmuje przestępstwa, stanowiące przedmiot dochodzeń policyjnych. Jak wynika z tych danych, w ciągu kwartału zameldowano policji w całej Polsce 1.631 wypadków o poru władzy, 1.776 nawoływania do przestępstwa, 919 świadomego puszczania w obieg fałszywych pieniędzy, 1.763 wypadków innych fałszerstw, 515 wypadków podpalenia, 309 zabójstwa, 322 — usiłowania zabójstwa, 317 — ciężkiego uszkodzenia ciała, 281 — dzieciobójstwa, 389 — rozboju, 116.868 — kradzieży, w tem 21.742 wypadków kradzieży mieszkaniowych, 2.886 — paserstwa, oraz 7.478 wypadków oszustwa.

OKÓLNIK MINISTRA O NIEDBALEM ZAŁATWIANIU INTERESANTÓW

Minister sprawiedliwości, Michałowski, wydał ciekawy okólnik zwalczający niedbałe załatwianie interesantów w sądach. W okólniku tym minister podkreśla, iż zdarzyły się wypadki napływania skarg ze strony osób prywatnych, a nawet urzędów państwowych i samorządowych, podnoszących, że wniosione przez nie pisma i podania do sądów pozostawały bez odpowiedzi.

W związku z tem okólnik podkreśla, iż wszystkie podania muszą być należycie załatwione w sposób określony przepisami. Zaniedbania tego rodzaju pociągać będą za sobą postępowanie dyscyplinarne.

WIELKI STADJON SPORTOWY NA ŚLĄSKU

Budowa największego stadionu sportowego w W. Hajdukach na Śląsku, dobiega końca. Zostanie on oddany do użytku publicznego 29 września, w którym to dniu miejscowy klub sportowy „Ruch” obchodzi 15-lecie swego istnienia. Stadion ten jest obliczony na 50 tys. widzów. Zatrudnionych jest przy jego budowie około 200 bezrobotnych.

KATOLICY PSZCZYŃSCY ŻĄDAJĄ OSOBNYCH NABOŻEŃSTW SZKOLNYCH

Jak się dowiadujemy, katolicy pszczyńscy wystosowali do wojewódzkich władz szkolnych w Katowicach memoriał, w którym proszą o stworzenie dla szkół pszczyńskich etatu katechety katolickiego, któryby rozwiązał pomyślnie sprawę osobnych nabożeństw szkolnych i praktyk religijnych dla 1600 dzieci katolickich. Wobec braku księdza - katechety, dzieci te nie mają osobnych nabożeństw szkolnych. (KAP)

WYROK W WIELKIM PROCESIE KOMUNISTYCZNYM

Od szeregu tygodni toczył się w Krakowie przed trybunałem przysięgłych wielki proces, w którym ostatnio zapadł wyrok. Wszyscy oskarżeni w liczbie 17, przeważnie Żydzi, zostali uznani winnymi i skazani na wysokie kary więzienia, sięgające 6 lat pozbawienia wolności.

WYPADEK W TATRACH

Onegdaj w godzinach popołudniowych ochotnicze pogotowie w Zakopanem zostało zawiadomione, że na Giewoncie spadł jakiś turysta. Natychmiast wyruszyło pogotowie za wskazówkami turystów i udało się do zlebu Kilkowa, gdzie znaleziono żywego i przytomnego turystę, jednak ze złamaną nogą. Turysta ten, Stanisław Brachowski, spadł ze skały z wysokości 12 metrów. Wybrał się on na wycieczkę sam i dopiero w dolinie Strażyskiej przyłączył się do innego turysty. Stan jego nie budzi obaw. Przewieziono go do doliny Strażyskiej, a stamtąd do szpitala.

ZE ZBIÓRKI NA POWODZIAN

Przeprowadzona została likwidacja powiatowego komitetu powodziowego w Ropczycach oraz komitetów rejonowych w Dębicy, Pilźnie i Sędziszowie. Według obliczeń, powodzianie otrzymali w gotówce 33.000 zł na aprowizację, 1.200.000 kg ziemniaków, 151.000 kg maki i kasz, 20.000 kg tłuszczów i 300.000 kg pasz oraz 640.000 kg zbóż siewnych i 1.600.000 kg ziemniaków do sadzenia. Poza tem ukończono odbudowę mostu żelazo-betonowego pod Pilznem i mostu drewnianego pod Dębicą.

DALSZE ODKRYCIA ARCHEOLOGICZNE POD STANISŁAWOWEM

Jak donoszą, w dalszym ciągu prac archeologicznych, prowadzonych na terenie pow. stanisławowskiego, odkryto we wsi Kryłos pod Haliczem dwie mogiły, a w nich złote i srebrne ozdoby ze stylizowanymi ornamentami. Znaleziono tam również dobrze zachowane naczynia gliniane z VI wieku, a w nich głowy końskie z wędzidłami żelaznymi. Ponadto odkopano 8 innych mogił. Znaleziono w nich gliniane naczynia i różne ozdoby pochodzące z epoki brzożowej.

Znamienne echo w Poznaniu

Pod tym tytułem pelpliński „Pielgrzym”, organ duchowieństwa pomorskiego, zawiera następujący artykuł:

Na walkę, jaką prowadzą hitlerowcy z religią w Niemczech, Polacy - katolicy w Polsce powinni zwrócić baczniejszą uwagę.

Hitler na początku swej dyktatury zawarł konkordat ze Stolicą Apostolską, zapewniając religii katolickiej spokojny rozwój. W chwili jednak, gdy hitlerizm poczuł się na siłach, wystąpił do walki z rzekomo rozpolitowanym duchowieństwem, a istotnie z samą religią. Oskarżanie duchowieństwa o prowadzenie polityki jest tylko pozorami. Głosiciele hasła, że „państwo jest wszystkim”, nie mogą obok siebie znieść żadnej innej organizacji, która by się im w całości nie poddawała. Główny kierownik hitlerowskiej polityki kulturalnej Alfred Rosenberg, apostoł nowego pogaństwa, całkiem wyraźnie i otwarcie występuje przeciw chrześcijaństwu. Minister spraw wewnętrznych Rzeszy, Frick, otwarcie mówi:

„my narodowi socjaliści żądamy usunięcia z życia politycznego wszelkiego ducha religijnego.”
Dowodził dalej, że działalność hitlerowców idzie tak daleko, aby „duch partii katolickiej zginął w kraju na zawsze.”

Takie są oświadczenia urzędowych przedstawicieli dzisiejszego systemu rządzenia w Rzeszy.

Wiadomo dalej, że rząd wydał ustawę o sterylizacji, wyraźnie przez Kościół potępioną. Słusznie więc ze stanowiska religii katolickiej duchowieństwo wraz z biskupami występuje przeciw tej ustawie. To właśnie wystąpienie według ministra Goeringa ma być

„nadużywaniem religii dla celów politycznych przeciw narodowemu socjalizmowi.”

Walka przeciw duchowieństwu w Rzeszy nie jest walką przeciw politykującemu duchowieństwu — jak to próbują niektórzy tłumaczyć — lecz jest to walka z duchownymi, jako krzewicielami i obrońcami religii katolickiej. Tak, a nie inaczej przedstawiają stosunki w Niemczech wszyscy działacze katolicy miejscowi, jak również i katolicka prasa w państwach sąsiednich. Takie samo stanowisko zajął organ Watykanu „Osservatore Romano”.

Inne niestety stanowisko zajmuje organ konserwatystów „sanacyjnych” „Dziennik Poznański”. Dziennik ten, który chce również uchodzić za pismo katolickie, prześladowanie duchowieństwa i religii w Niemczech próbuje tłumaczyć zbyt energiczną działalnością katolików, występujących przeciw hitlerowcom. „Dziennik Poznański” pisze:

„Najenergiczniej zaczął występować Kościół Katolicki w prowincjach katolickich, a zwłaszcza w Nadrenji, doszło w końcu do tego, iż publicznie bezczeszczono odznaki i mundury partyjne, przyczem złości swej dawano upust, wymyślając i zlorzezczać. Szczytowym objawem opozycji był list wormackiego biskupa Klemensa Augusta, hr. Galen, który zażądał zabronienia Alfredowi Rosenbergowi przemawiania w Münster.”

Więc jakto? — czy biskup miał może zachęcać katolików do tego, by szli słuchać wykładów Rosenberga o nowej religii pogańskiej? Czyż autorowi powyższych oskarżeń niewiadomo, że książki Rosenberga zostały przez Stolicę Apostolską postawione na indeksie? Czyż biskup katolicki nie miał prawa ostrzec katolików, by nie szli słuchać wykładów przeciw Bogu i religii katolickiej wymierzonych?

A dalej to samo pismo pisze:
„Obecnie rozpoczęła się rozgrywka o to: czy Trzecia Rzesza Adolfa Hitlera ma zostać państwem nacjonal-socjalistycznym, czy też nie. Wydaje się nam, iż odpowiedź wypadnie pozytywnie dla nacjonalistów. Co jednak zrobić, skoro jest wielu w Niemczech takich, którzy się ludzą i sądzą, iż może być inaczej.”

Innemi słowy autor tych twierdzeń radzi katolikom całkowicie się poddać, bo Rosenberg zwycięży, bo „czyż może być inaczej”?

Takie echo znalazła walka z katolikami w Niemczech w „Dzienniku Poznańskim”. Czy to nie znamienne? Pismo to widać zapomniało, że dla katolików istnieje prawo, które mówi: „więcej trzeba słuchać Boga, aniżeli ludzi”.

Pod adresem rządów, ustanawiających prawa niesprawiedliwe w Piśmie

Ale nie o „Dziennik” nam chodzi. Rzecz ważniejsza, że znajdują się w Polsce ludzie, uniewinniający hitlerizm za walkę z religią katolicką. Opinia katolicka w Polsce nad takimi objawami nie może przechodzić do porządku dziennego.

św. jest taka przestroga: „Biada tym, którzy ustanawiają prawa niesprawiedliwe.”

J. E. Ks. Prymas Hlond w liście pasterskim o stosunku państwa do Boga mówi:

„Państwo nie może nie uznawać w swem życiu Stwórcy, z którego woli i prawa się wywodzi, a który jest panem zarówno jednostki, jak i społeczności, czyli państwo nie może być ateistyczne, nie może się rzadzić, jak gdyby Boga nie było, lecz powinno Boga czcić i religię szanować.”

Wiemy o tem, że w „sanacji” jest wielu zwolenników nie tyle może Hitlera, ile jego sposobu rządzenia. To samo hasło „państwa totalnego”, czyli uzależnienie wszystkiego od państwa, nawet przekonani nietylko politycznych, ale i religijnych, pokutuje w umysłach wielu „sanatorów”. Wiadomo dalej, że wrogów religii katolickiej nie brak w obozie „sanacyjnym”. Czyżby na „Dzienniku Poznańskim” sprawdzało się przysłowie polskie: „Z jakim przestajesz, takim się stajesz?”

Lokalne audycje poznańskie

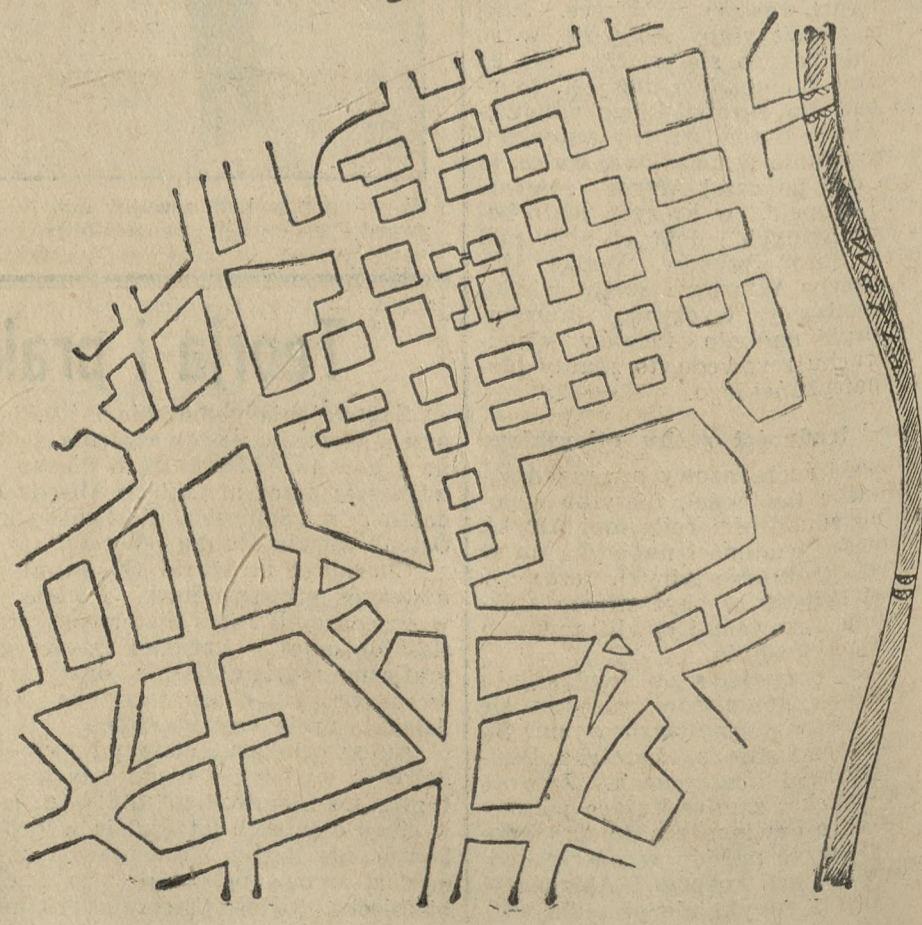
W bieżącym tygodniu przez głośnik rozgłośni poznańskiej usłyszymy szereg interesujących audycji lokalnych.

W czwartek, 8 sierpnia o godz. 19.30 — 19.50 usłyszymy recital fortepianowy zdolnej i dużo obiecującej artystki p. Jany Wardeckiej-Zaklińskiej. Audycja jej nosi tytuł: „Taniec w literaturze fortepianowej”. Program zawiera utwory Liszta, Wieniawskiego i Szopena. Tegoż dnia o godzinie 20.00—20.10 z cyklu pogadanek „Z przeszłości Poznania” usłyszymy p. A. Poszwińskiego, który w sposób humorystyczny mówić będzie o skarbnicy balwierskiej, tj. Kasie Chorych w 16 i 17 w.

W piątek 9 sierpnia usłyszymy popularną, prelegentkę radiową p. Bożenę Czyżykowską, której audycje ludoznawcze zjednały sobie sympatję słuchaczy naszej radiostacji. Pani Czyżykowska zaznajomi nas z obyczajami ludowemi z okolic Biskupizny Kropskiej.

Zapisy do Kół Kobięcych LOPP. przyjmują Ośrodek Propagandy LOPP, przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego LOPP, przy ul. Fredry nr. 3, m. 4. Kobiety, zapisujcie się!

Już wkrótce nasz konkurs powakacyjny

W „Lesie Szprewy“

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Chociborz, w sierpniu. Ktokolwiek przebywać będzie w Niemczech, powinien korzystać ze sposobności i zwiedzić jeden z najciekawszych w Europie zakątków pod względem krajobrazowym, a szczegó-

W „LESIE SZPREWY“

nie etnograficznym, mianowicie „Las Szprewy“.

Kilka tylko godzin jazdy kolejowej dzieli piękną tę krainę od stolicy Niemiec. Zamieszkują ją Dolno-Lużycanie, stanowiący znikomą resztkę dawnych plemion słowiańskich, które — jak wiadomo — w wiekach średnich zaludniały całą niemiecką dziś nizinę aż do Łaby, a miejscami wykroczyły nawet poza Łabę. „Lasem Szprewy“ został nazwany przez Prusaków obszar, zajęty przez szeroko rozgałęzioną Szprewę pod Chociborzem (Kottbus). Obszar ten nosi także nazwę „Blota“. Teren doniedawna bagnisty, jest obecnie odwodniony i pokryty gęstą siecią kanałów, tworzących wspólnie z licznymi ramionami Szprewy ów czynnik krajobrazowy, który wywarł tak decydujący wpływ na charakter i zwyczaj ludności. Brak naogół dobrej ziemi jakoteż pewna niedostępność komunikacyjna przy uwzględnieniu konserwatywnego usposobienia Dolno-Lużyczan, wynikającego z obawy przed wynarodowieniem, — wpłynęły opóźniająco na rozwój gospodarczy „Lasu Szprewy“ i uczyniły zeń ciekawy relikwyt szczególnie w dziedzinie budownictwa, zwyczajów i strojów ludowych. (Por. ilustrację.)

Z Chociborza, stolicy Dolnych Łużyc, dojeżdża się kolejką do miejscowości Burg, będącej ważniejszym wiejskim ośrodkiem kulturalnym. Szczególnie piękny widok przedstawia się w niedzielę, gdy Łużyczanki w odświętnych strojach gromadzą się przed kościołem dla niedzielnej pogawędki. Stroje utrzymane w żywych, lecz dobranych barwach, budzą zachwyt u licznie w dniu świąteczne zbranych turystów i wycieczkowiczów, przyjeżdżających nieraz z odległych stron Niemiec dla oglądania niecodziennego widowiska. Młode Łużyczanki noszą szerokie, białe lecz barwnie wyszywane nakrycie głowy, zwane „lapa“. Pewne niemieckie towarzystwo filmowe, chcąc spopularyzować piękne te, a coraz mniej noszone stroje, urządziło swego czasu rewję strojów lużyckich połączoną z konkursem piękności. Na fotografii przedstawiono na piękna Łużyczanka wybiera się właśnie na konkurs. Uśmiechnięta

MŁODA ŁUŻYCZANKA W ODŚWIETNYM STROJU

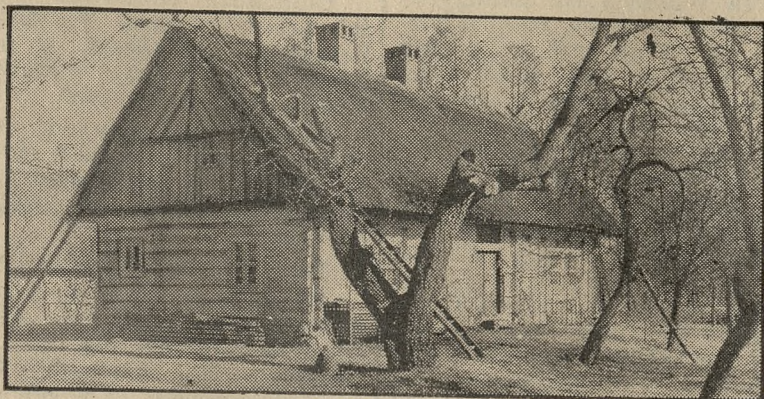
twarzyczka zdaje się mówić o nadziei zwycięstwa.

W „Lesie Szprewy“ spotyka się jeszcze dużo starych chat lużyckich, krytych słomą. Gospodarstwo przeciętnego chłopca składa się z domu mieszkalnego, stodoły i chlewu (klev). Doniedawna posługiwano się jeszcze łodzią jako najważniejszym środkiem komunikacyjnym. Dziś bardzo popularny jest rower, którym młodzież obojga płci jeździ po licznych drogach polnych, towarzyszących kanałom lub przecinających je.

Lużycanie należą do typu szeroko-głowych. Kolor włosów jest jasny. U kobiet zauważa się nogę nadzwyczaj wąską w kostce. Język dolno-lużycki jest zbliżony do polskiego. Można swobodnie rozmawiać po polsku. Lużycanie odpowiadają w swoim języku, dziwiąc się, że nas rozumią i że do nich podobnie mówimy. Język lużycki na terenie „Lasu Szprewy“ przylaszczył sobie niestety dużo wyrazów niemieckich. Podchwyciłem wy-

razy, jak „Hundert“ zamiast „sto“, „Tausend“ zamiast „tysiąc“, „Abgeordneter“ zamiast „poseł“ i in. Lużycanie z nad Szprewy witają i żegnają się często po niemiecku. Dzieci pomimo wyłączonej w tych okolicach nauki szkolnej niemieckiej mówią ze sobą prawie wyłącznie po lużycku. W obecności Niemców Lużycanie mówią po niemiecku. Nazwiska swe piszą według brzmienia niemieckiego. Tak np. Dammasch zamiast Damaś, Roggatz zamiast Rogać. Imiona mają przeważnie niemieckie (Wilhelm, Friedrich), co pozostaje w związku z wyznawaną przez Dolno-Lużyczan wiarą ewangelicką. Lużycanie jednak stoją twardo na straży swej narodowości. Uświadczenie narodowe zatacza szerokie kręgi. Były chwile, gdy myśłano nawet o autonomji, lecz wskutek zupełnej ignorancji spraw lużyckich u ludzi, decydujących wówczas o losach Europy, narodowy odruch Lużyczan pozostał bez skutku.

R. G.

STARZA ZAGRODA DOLNO - ŁUŻYCKA

Magistrat Radomia i Żydzi

Radom, 5. 8. W Radomiu powodzi się Żydom coraz lepiej. Podczas panowania „sanacji“ na ratuszu miejskim Żydzi nie mogli narzekać na brak uprzywilejowania.

Zwalniało się pracowników Polaków, Żydów nie ruszono nawet. Dostawy mieli także Żydzi. Gdy do władzy przyszli socjaliści, nic się nie zmieniło dla Żydów. Byli i są zwolnieni, lecz... ani jednego Żyda dotąd nie zwolniono.

Wybrany ten naród umie każdemu dobrze służyć. Pisząc o zwolnieniach, nie myśli się o złodziejach grosza publicznego w osobach kilku „sanatorów“, którzy wogóle nie powinni pracować w magistracie choćby dlatego, że byli już poprzednio karani więzieniem za rozmaite sprawy. W ostatnich miesiącach przyjęto znów kilkunastu Żydów, chociaż wydziały i tak są przepełnione żydostwem, które zajmuje odpowiedzialne i dobrze płatne stanowiska.

W takim np. wydziale oświatowym, w którym, zdawałoby się, nie powinno być Żydów, referentką jest M. Pomerań, pełna tupetu Żydówka. W biurze wyborczym pracuje kilkunastu Żydów,

np. przy pisaniu na maszynach było zatrudnionych 13 Żydów, a tylko 4 Polaków. Na kierownika biura zaangażowano również Żyda, nazwiskiem: Landau, który po ukończeniu pracy wyborczej przechodzi do wydz. admin. na referenta.

Aby lepiej odzwierciedlić stosunki, panujące w Magistracie m. Radomia, wystarczy wziąć jako przykład ostatnie przyjęcie do wydz. admin., które odbyło się w tych dniach. Na sześć osób przyjętych jest 4 Żydów, a tylko 2 Polaków. Czy naprawdę niema w Radomiu Polaków bez pracy, którzy mieliby wymagane kwalifikacje?

Podobnie dzieje się z dostawami do Magistratu, które mają wyłącznie Żydzi. Nie mówimy już o artykułach spożywczych, na które monopol znajduje się w rękach żydowskich. Są w Radomiu poważne polskie sklepy z materiałami piśmiennymi, a jednak dostawę otrzymał ostatnio żydowski sklepikarz. Istnieją w Radomiu trzy drukarnie polskie, ale druki do Magistratu wykonuje drukarnia żydowska. Może to jest rekompensata za to, że drukuje się w niej „Życie Robotnicze“, tygodnik socjalistyczny?

Z Stronnictwa Narodowego

Grodzisk. Na zebraniu Str. Narodowego po odśpiewaniu „Pieśni Bojowej“ prezes Koła wyjaśnił stanowisko Stronnictwa wobec nadchodzących wyborów. Zebrani w zupełności zsolidaryzowali się z wywodami mówcy co do niebrania udziału w wyborach. Po omówieniu spraw organizacyjnych zebranie zakończono odśpiewaniem „Hymnu Młodych“.

Ostrów. Zebranie członków Str. Narodowego odbyło się na sali hotelu „Polonia“. Zebranie zagał i przewodniczył mu prezes dr. Mamak. Jako pierwszy przemawiał mówca z Poznania, który zobrazował w pięknym referacie przewrót, jaki dokonuje się w świecie i umysłach ludzkich. Mówca przedstawił również powody, dla których narodowcy w wyborach nie uczestniczą. Drugi mówca p. Tad. Kaczmarek mówił o masonerii i jej wpływach w przeszłości i dziś. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu młodych.

Wierzbocice, pow. Słupca. Zebranie Str. Narodowego w Wierzbocicach zagał kol. kierownik Stefan Karwecki. Na zebraniu wygłoszono dwa referaty. Przemawiali kol. Gomoła z Poznania i kol. Jan Pawlak z Wrześni, którzy omówili stosunek Obozu Naro-

dowego do mających się odbyć wyborów. Uchwalono w wyborach nie brać udziału. W czasie zebrania wkroczyła policja z Ciężenia i po przeprowadzeniu swych formalności zebranie opuściła, pozostając jednak w pobliżu. Na zakończenie zebrania odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę“.

Ostrów. W Masanowie odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego pod przewodnictwem kol. Tomaszewskiego. Referat n. t. „Zagadnienie gospodarze w Polsce“ wygłosił kol. Wiśniewski z Ostrowa.

W Lesinie na zebraniu Stron. Narodowego referaty wygłosili kol. kol. T. Kaczmarek i Wacław Janowski.

W Ołoboku odbyło się zebranie Str. Narodowego pod przewodnictwem kol. Szkota. Referaty wygłosili kol. Janowski i kol. Kaczmarek. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu młodych. (rp)

Ze Stronnictwa Narodowego

Koło Śródmieście — Sekcja Młodych

Zebranie z referatem p. dr. Wróbla odbędzie się w czwartek 8 b. m. c godz. 20 w sali S. N. św. Marcin 65.

Kierownik.

Przy otyłości artretyzmie i cukrzycy naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa wzmacnia czynności żołądka i kiszki oraz ułatwia trawienie. Tg 1504

Narodowcy nie głosowali

Wągrówiec. Na posiedzenie rady powiatowej dla wyboru delegata do zgromadzenia okręgowego na 26 członków stawilo się tylko 10 „sanatorów“, oraz 3 członków wydziału powiatowego. Narodowcy i ludowcy w posiedzeniu udziału nie brali.

Na zebranie wyborcze rady miejskiej przybył tylko klub B. B.

Na cześć poległych

Od Towarzystwa Uczestników Powstań Wielkopolskich 1918-19 im. Ignacego Paderewskiego otrzymujemy następującą odezwę:

W niedzielę dn. 11 sierpnia odbędzie się na cmentarzu w Środzie ekshumacja zwłok dziewięciu powstańców, poległych w walkach o wyzwolenie Wielkopolski, spoczywających dotąd w oddzielnych grobach. Zwłoki ich będą przeniesione do wspólnego grobu-pomnika. Uroczystość ta obejść powinna nie tylko społeczeństwo średnie, ale też cała Wielkopolskę, wszystkich, którzy czynem i duchem brali udział w ofiarnych walkach powstańczych, w pamiętnych bojach o wyzwolenie Wielkopolski.

Towarzystwo Uczestników Powstań Wielkopolskiego wzywa do wzięcia gremjalnego udziału w niedzielnej uroczystości. Niech w dniu 11 sierpnia, na rynku w Środzie, staną do apelu wszyscy, których sercu droga jest pamięć bohaterów - powstańców. Licznym udziałem zamykamy niewygasającą łączność duchową z Tymi, którzy oddali życie za Wolność!

Zjazd Legionistów w Krakowie

Od poniedziałku wieczora odbywał się w Krakowie 13 ogólny zjazd legionistów. Otwarcie zjazdu nastąpiło w dniu tym apelem umarłych na placu w Oleandrach, gdzie przed obeliskiem marsz. Piłsudskiego ustawiono urny z ziemią z pobojuwisk legionowych. Apel przeprowadził dowódca O. K. Kraków gen. Narbut-Luczyński.

We wtorek, wczesnym rankiem, przybyli koleją z Warszawy premier Sławek i członkowie rządu, nieco później przybył generał inspektor sił zbrojnych, gen. Rydz-Śmigły. Na błoniach, w pobliżu Oleandrów, nastąpiła zbiórka pułków legionowych, które następnie przedefilowały przed swymi władzami. W pochodzie niesiono wieńiec z drutu kolczastego, który następnie złożono na Wawelu u trumny marsz. Piłsudskiego.

Uczestnicy pochodu udali się po defiladzie na Wawel, gdzie na dziedzińcu arkadowym ks. biskup Rospont odprawił mszę św., zakończoną kazaniem b. kapelana legionowego ks. Antosza. Po nabożeństwie do krypty św. Leonarda udali się prezydja rady naczelnej i zarządu głównego Zw. Legionistów oraz kół pułkowych.

Następnym punktem programu zjazdowego było posiedzenie rady naczelnej Związku Legionistów w sali rady miejskiej, gdzie premier wygłosił przemówienie, w znany sposób tłumaczące zasady nowej konstytucji.

Główna część programu zjazdowego odbyła się w godzinach popołudniowych na Sowińcu. Tam też zabrał głos gen. Rydz-Śmigły. Mówił o wartościach żołnierza jako „nieodzownego elementu bytu państwa nie tylko w sensie fizycznego istnienia pewnego typu żołnierza, ale w sensie samej idei państwa, poczem oświadczył m. i.:

„Jeśli ktoś w kraju liczy na jakieś chwile słabości, to jeszcze raz nieudolnie się przeliczył. A jeśli ktoś z zewnątrz na taką okazję kalkuluje, to niech wie, że my pocudze ręk nie wyciągamy, ale swego nie damy. Nietenko nie damy całej sukni, ale nawet guzika od niej. I niech wie, że to jest decyzja całego narodu.“

Po przemówieniu gen. Rydza-Śmigłego złożono w kopcu ziemię z pobojuwisk legionowych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sierpień
8
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Cyrjaka m.
Piątek: Romana I.

Kalendarz słowiański
Czwartek: Niezamyśla.
Piątek: Borysa i Chleba.

Słońca: wschód 4,22
zachód 19,33

Długość dnia 15 g. 11 min.
Księżyc: wschód 14,42
zachód 22,14

Faza: 6 dzień przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Poznańskiego Środa, godzina 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 16 st. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. C. Pochmurno. Wiatr zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 25 st. C., najniższa plus 13 st. C.

Przezwiednia pogody na czwartek: Zachmurzenie przeważnie duże przelotne miejscowe deszcze.

Stan wody w Warcie: dzisiaj — 0,39 mtr.

PODZIĘKOWANIA

— * **Podziękowanie.** Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” Poznań-Sródką składa serdeczne podziękowanie Sz. Ofiarodawcom za łaskawe ofiarowane dary. Człom!

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Zniżki kolejowe w podróży powrotnej z uzdrowisk.** Indywidualne niżki kolejowe dla osób, powracających z uzdrowisk krajowych i letnisk nadmorskich, do miejsc stałego zamieszkania, wznowione zostaną z dniem 1 września r. b. pod warunkiem 10-dniowego pobytu w uzdrowisku. Zniżki stosowane będą praktycznie od 10 września r. b. Zniżki obowiązywać będą w terminie do 31 października r. b., przy wyjazdach zaś z letnisk nadmorskich do 15 października. Zniżka wynosi 33 proc. obecnej taryfy. Zniżki przyznawane są we wszystkich klasach pociągów osobowych i pociągów ekspresowych. Zniżki przyznawane będą przy powrocie z następujących uzdrowisk i letnisk nadmorskich: Busko, Bystra, Ciecuchów, Delatyn, Druskiéniki, Goczałkowice, Horyniec, Hrebenów, Inowrocław, Iwonicz, Jaremce, Jastrzębie Zdrój, Jaworze, Krościenko n. D., Kosów, Krynica, Krzeszowice, Kuty, Lubień Wielki, Miłowody, Morszyn, Muszyna, Nałęczów, Niemirów, Ojów, Piwniczna, Rabka, Rymanów, Smukała, Solec, Szczawnica, Swożowice, Szklno, Truskawice, Ustron, Wilkowice, Wisła, Worochta, Zakopane, Zaleszczyki, Zegiestów-Zdrój, Gdynia, Orłowo Morskie, Zagórze, Reda, Puck, Swarzewo, Wielka Wieś, Wielkowieś-Hallerowo, Chałupy, Kuźnica, Jastarnia, Bór, Jurata, Hel, Karwia, Karwieńskie Błota, Jastrzębia Góra.

Zniki, o których mowa, mają na celu przedłużenie sezonu w uzdrowiskach i letniskach nadmorskich, podobnie jak zniżki stosowane w czasie od 1 maja do 15 czerwca (praktycznie od 10 maja), miały na celu wcześniejsze rozpoczęcie sezonu.

— * **Na co wolno polować w sierpniu.** Zgodnie z przepisami łowieckimi, obowiązującymi na terenie całego kraju (oprócz województwa śląskiego), w sierpniu wolno polować na następującą zwierzynę i ptactwo, podlegające czasom ochronnym: sarny-kozy w województwach poznańskim i pomorskim (od 16 sierpnia), dziki, cietrzewie-koguty (od 16 sierpnia), cietrzewie-kury w woj. wileńskim, nowogrodzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim (od 16 sierpnia), jaszczki (od 16 sierpnia), pardwy (od 16 sierpnia), słonki (od 16 sierpnia), batalony, dzikie kaczkory, dzikie kaczki-samicie i młode, oraz inne ptactwo wodne i błotne, dzikie łabędzie — dzikie gęsi — dzikie gołębie (od dnia 16 sierpnia), drozdy (od dnia 16 sierpnia), kwiczoły (od 16 sierpnia) paszkoty (od 16 sierpnia), oraz ptaki krukowate i drapieżne z wyj. jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok (od 16 sierpnia).

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Na zimę zaczyna budować?** Na podwórzu posesji przy Al. Marcinkowskiego nr. 20, której właścicielem jest Poczta Kasa Oszczędności, a przylegającą do placu budowlanego pod nowym gmachem P. K. O. przy Pl. Wolności 3, czyni się przygotowania do podjęcia robót budowlanych Mianowicie, po odróżnieniu jednej z ubikacji w prawej oficynie, należącej dotychczas do firmy „Strzała” ukończono przez budowę lokalu tego na biuro budowlane. Wstawiając drzwi i okno wychodzące na plac budowy, stawiając piec, zakładając instalacje do oświetlenia elektrycznego itp.

— * **Z targu.** Dnia 7 b. m. na placu Sapieżyńskiego płacono:
Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,60—2,80 zł; 1 kg masła mleczarskiego

Wielkie Garbary proszą o „brawurowego” policjanta

Przed dziesięciu dniami zamieściłszy notatkę o strzelaniu na ulicy Rzeczypospolitej, w pobliżu Pl. Wolności, Strzełał policjant do osobnika, przytrzymanego podczas wymiotowania na bramę jakiejś kamienicy w chwili, gdy osobnik ten usiłował zbiec.

Treść notatki wywołała u jednego z Czytelników naszych ciekawą reakcję. Autor znaczący swój list inicjałami, pisze:

„Muszę objawić część dla tego policjanta, która tak dba o czystość ulic Poznania. Mieszkańcy Wielkich Garbar mają zamiar prosić Komendę Policji o przydział owego brawurowego policjanta do komisariatu przy ul. Gołębiej, ażeby w tym obwodzie zrobił porządek”.

W dalszym ciągu Czytelnik nasz pisze: „Na znajdujących się w centrum miasta Wielkich Garbarach odnosi się w nocy wrażenie, ogólnej niepewności. Co kilka kroków można natknąć się na te grupki mętów nocnych pici obojga, snujących się pod latarniami. Wstępują oni do knajp i knajpek, otwartych z frontu lub z bramy przez całą noc, w których, gdy forsyz zabraknie, uprzejmy gospodarz „prosi” grzecznie ale głośno o opuszczenie lokalu, by było miejsc dla nowych.”

„W pewną sobotę, w drodze z Tamy Garbarskiej — opowiada nasz informator — napotkałem grupę osób, wykrzykujących i wymyślających na „trzynastkę”. W tym momencie nadjechało auto, a malkontenci, (byli już

pod dobrą datą) przestrzegali przyjezdnych, by czasami niewstępowali gdzieś w sąsiedztwo, bo tam, mordują. („Mordowaniem” oznacza w gwarze ulicznej bicie po twarzy). Kilkakrotnie przestrzeżeni pasażerowie odjechali w stronę ulicy Wszystkich Świętych, a grupa przeciwników „trzynastki” wyszła ze śpiewem, przypominającym ryk bawołów w stronę Placu Bernardyńskiego. Gospodarz lokalu wyszedł wówczas majestatycznie w kierunku uchodzących osobników, a oddaleniu kilku kroków asystował mu pluton jego paziów, uzbrojonych w laski i bykowce. Krótko potem słychać było tylko trzaskanie i rozpaczliwe wołania: policja... policja. — Za chwilę cała ekspedycja karna powróciła do lokalu, w którym spuszczone żaluzje i pozamykano drzwi.

Gospodarz oczekiwał nowych gości przed lokalem. Przybyłemu policjantowi oświadczył, że nie się nie stało; tylko wrzaski wydawała jakaś przechodząca dziewczyna.

Podczas „niewinnego” zajścia, w oknach mieszkań po obu stronach ulicy widać było przebudzonych ze snu wrzaskami ulicznymi mieszkańców tej ulicy.”

Nasz informator kończy wesoło: Ponadto, czasami, do 3 rano ryczą radjogłośniki i często „strzelają” z silników nudzący się na postojach szoferzy. Na Wielkich Garbarach stwierdzić można, że w nocy oko władzy bywa senne.

rozciął sobie stopę tak niebezpiecznie, że długą ranę zaszyć musiał lekarz pogotowia ratunkowego. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie przestępców.** W dochodzeniach, prowadzonych przez policję w sprawie systematycznej kradzieży materiałów żelaznych w składnicy p. Romana Matuszewskiego przy ul. Przemysłowej 22, ustalono sprawców tych kradzieży. Byli to pracownicy firmy Matuszewski — Jan Jarecki (za Bramką 4) i Telesfor Ulatowski (Al. Marcinkowskiego 2). Obu udowodniono dokonywanej kradzieży i odebrano im większą ilość skradzionego łupu, wartości około 1500 zł. Jareckiego i Ulatowskiego oddawiono do dyspozycji władz sądowych.

— * **Podwyższanie emerytur.** W ostatnich dniach dokonano kilka oszustw na tle t. zw. podwyższania emerytur wzgl. też ich wyrobienie. M. i poszkodowano w ten sposób p. Petronelę Bromską, ul. Łukaszczyca 6 i Jana Skolskiego, Niegolewskich 24. Jako sprawcę tych oszukańczych manipulacji ujęto 21-letniego robotnika Stefana Bulczyńskiego, ul. Palacza 130.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Pp. Martin i Andziński apelują.** W związku ze sprawozdaniem z procesu pp. Martina i Andzińskiego, zamieszczonym onegdaj w naszym piśmie, dowiadujemy się, że zasądzeni złożyli już przez swojego obrońcę, dr. Podbiere — apelację od wyroku. Pp. Martin i Andziński przedstawili sądowi w wywodzie apelacyjnym szereg okoliczności i świadków, mających donieść, iż są oni ofiarami zemsty swoich osobistych wrogów.

Składki i pokwitowania

Na chleb św. Antoniego. J. K. z prośbą w pewnej intencji 10,— zł, razem z poprzednio pokwitowaniem 18,— zł.

Na pomnik Serca Jezusowego L. Z. z pokwitowaniem za udzielenie dziecka 2,— zł. L. Z. polecając N. S. J. duszę sp. Romana Zwierzchowskiego 5,— zł. T. Szubert, dziękując S. J. za laski, prosząc o dalsze 5,— zł. M. M. za wysłuchanie prośby 2,— zł. Anna Kempnińska, Pleszew 5,— zł, razem z poprzednio pokwitowaniem 296,55 złotych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 6 sierpnia zgłoszono: Sergjusz Sien, strzelec 64 pułku piechoty — rolnik 25 l. Edmund Kaczmarek, strzelec 68 pułku piechoty — uczeń rzeźnicki 21 l. Marjan Zygmanski, handlowiec 21 l. Marja Kasperska, z d. Nowicka 24 l. Antoni Kosmowski, dentysta 47 l. Lucja Nowakówna 18 dni. Zbigniew Lato, 3 miesiące, 1 dzień. Wanda Gundelachowa, z d. Dzierżanowska, wdowa 72 l. Józef Borowicz, siodlarz 53 l. Erhard Martin pół godziny. Mirosława Marja Paciorek 5 minut.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 3124

Obrabowanie ciężko rannego motocyklisty

Jak już donieśliśmy, uległ poważniejszemu wypadkowi motocyklowemu p. Józef Paetz z Poznania, syn znanego kupca drzewnego.

P. Paetz jechał motocyklem ul. Marsz. Focha. Przy rogu ul. Adama Jeskego, chcąc uniknąć wypadku w chwili, gdy przez jezdnię przechodziła jakaś kobieta, zahamował nagle. Motocyklista nie mógł skręcić w bok, gdyż obok jechał wóz, i nagle zahamowanie było jedynym wyjściem z sytuacji. Motocykl zarzucił jednak z wielką siłą i p. Paetz upadł na bruk, raniąc się dotkliwie. Odnosił skomplikowane złamanie obojczyka i kilka ran ciężkich na głowie. Półprytomnego zaczęła ratować pewien szofer, który zdjął z pokrwawionego marynarkę i udzielił mu pomocy. Odłożoną kurtkę motocyklisty porwał jakiś osobnik i zbiegł. Zauważono to wprawdzie zaraz, ale było już za późno, ażeby złodzieja przytrzymać. Znajdujące się w kurtce dokumenty p. Paetza i papiery handlowe firmy Paetz zwrócił złodziej pocztą właścicielowi.

Na miejsce wypadku przybył prozdownik Płoszajczak z II komisariatu, który zajął się tak poranionym motocyklistą, jak i sprawą kradzieży kurtki.

W mozolnych dochodzeniach, przeprowadzonych bardzo wszechstronnie przez komisariat II, uawniono przestępcę, który okradł uległego wypadkowi motocyklistę. Jako sprawcę ujęto wkaranego już kilkakrotnie przestępcę, 24-letniego Bolesława Jankowiaka, zamieszkałego przy ul. Góreckiej 81. Pokrwawioną kurtkę wyprał on już i zacerował, gdyż podarła się przy wypadku i zamierzał ją sprzedać.

P. Paetz znajduje się w szpitalu Przemienienia Pańskiego i po przeprowadzeniu odpowiednich zabiegów chirurgicznych powraca powoli do zdrowia. Przeżyć będzie musiał jednak jeszcze dłuższą kurację. (kl)

Z WIEI KOPOLSKI

— * **Bydgoszcz.** Na odcinku szosy Bydgoszcz — Koronowo — Sepolno odbywa się pod Oplawcem naprawa szosy, która potrwa do 25. bm. Z tego powodu ruch kołowy skierowany został na drogę objazdową.

— Trzy i pół miliona puszek konserw mięsnych dla żołnierzy na froncie abisyńskim zamówił w bydgoskiej fabryce konserw rząd włoski. Wobec wysokości zamówienia, gdzie fabryka poddać może załatwienie własnym bieżącym zamówieniom, jak również wobec wahań walutowych watpliwe jest, czy zechce ona skorzystać z zamówienia.

— Statkiem do Chelma organizuje wycieczkę w niedzielę, 11. bm. „Sokół”. Koszt przejazdu wynosi 1,65 zł. Zamówienia przyjmuje p. Malczewski, ul. Madzińskiego 5.

— Chór bydgoski kolejarzy „Hasło”, jeden z lepszych chórów bydgoskich, zaproszony został przez rozłośnię pomorskiego radia na koncert w dniu 12. bm. o godz. 18.15. Dyryguje p. Kalaciński.

— Wycieczka kajakami po jeziorach bractwskich w woj. wileńskim organizuje klub „Wodnik”. Uczestnikom wycieczki przyznano ulgi kolejowe w wysokości 82 proc. Zapisy przyjmuje dr. Kowalewski, ul. Focha 14, od 18 do 19.

— * **Chodzież.** Pomiedzy kilku tutejszymi rodzinami żydowskimi istnieje stale zatarg, które przybierają nieraz gorsze widowiska ulicznych awantur. To ich niezdydy jest w głównej mierze podział legatu (Nuchem'sche Stiftung), zapisanego kiedyś dla rdzennych rodzin żydowskich gminy chodzieskiej przez bogatą emigrantkę żydowską z Ameryki. Obecnie legatem tem dzieła się i rodziny napływowe. I stad bezustanne kłótnie, a nawet już bijatyki uliczne miały miejsce wśród narodu wybranego.

Koło niższych pocztowców obchodziło w minioną niedzielę swe 10-letnie istnienie. Po nabożeństwie odbyła się po południu akademja w Strzelnicy, gdzie zasłużonym członkom wręczono dyplomy honorowe.

— Na jeździe miejskiej urządził tutejszy „Sokół” regaty wioślarskie, a „Bractwo Kuchowe” urządziło swe tradycyjne strzelanie do tarczy o „Krzyż św. Jana”. „św. Jakóba”, oraz „Najlepszego strzelca” o nagrody.

— * **Gniezno.** Nowowbudowana droga Lubowo — Pobiedziska na odcinku Lubowo — Lednogóra oddano z dniem 1. bm. do użytku.

— Przez okno do mieszkania p. Mateleskiego przy ul. Chrobrego 28, weszli nieznani sprawcy i przywłaszczyli sobie 172 zł gotówka.

— Pożar wybuchł w zagrodzie p. Wojciecha Nowaka w Lubowie i strawił stodołę oraz stabilę. Ogień przenosił się następnie na stodołę i chleb p. Jakubowskiego. Straty wynoszą 20

tys. złotych. Tego samego dnia wieczorem wybuchł pożar u rolnika Kujawy w Wieżycach. Pastwa płomieni padł chlew i stodoła, wartości 2 tys. złotych.

— * Gostyń. Podwójtem w gminie Piaski wybrany został hr. Benedykt Zóltowski z Gódurowa.

— Kolo śpiewackie im. św. Cecylii urządziło w niedzielę, 11. bm. w ogrodzie strzelnicy doroczną zabawę latową, połączoną z popisami śpiewaczemi. Koncertować będzie orkiestra kolejarzy.

— Parafia w Wielkich Strzelcach obchodziła podniosła uroczystość. W dniu 1. bm. przybył nowy proboszcz parafii ks. Roman Teinert z Chodzieży, którego wprowadził do nowej parafii dawniejszy proboszcz, obecny proboszcz w Gostyniu, ks. Bronisław Liczyński. Przed kościołem powitał nowego proboszcza w imieniu patronatu kościoła hr. Benedykt Zóltowski, a w imieniu Akcji Katolickiej p. Neuman. Następnie z procesją, w której brali udział wszystkie stowarzyszenia kościelne i świeckie wprowadzono nowego proboszcza do kościoła. Od ołtarza przemówili obaj proboszczowie.

— * Inowrocław. Na terenie zabudowań fabryki szkła „Irena” w Inowrocławiu niejakiego Marcina Bernarda zajęty był przez wierceniu studni. Wskutek nieuwagi Bernard przyniesiony został ciężkim łomem żelaznym. W beznadziejnym stanie odstawiono nieszczęśliwego człowieka do szpitala powiatowego w Inowrocławiu, gdzie walczy ze śmiercią.

— Na polach p. Muszyńskiego przy ulicy Stare Miasto w Inowrocławiu przytrzymany zo-

Po czterech tygodniach pendzle są znowu w ruchu

Po podpisaniu w dniu 5 b. m. umowy zbiorowej czeladnicy malarscy przystąpili wczoraj do pracy. Obecnie obowiązują następujące stawki płac za godzinę pracy: w I kategorii 90 gr, w II kategorii 75 gr i w III kat. 60 groszy. Poprzednio placono według kwalifikacji, przeważnie 60—

65 gr. a niewielu tylko czeladników malarzskich zarabiała od 70—90 gr za godzinę.

Obecnie większość czeladników, bo około 60 proc. ogółu, będzie otrzymywało po 90 groszy za godzinę. Są to ludzie, mający poza sobą cztery la-

— * Odolanów. Dzieci „Krucjaty” obchodzą uroczystość złożenia ślubowań oraz poświęcenia sztandaru, który ufundował ks. Walter. Uroczyste nabożeństwo odprawił ks. Piszczyciowa, a po nabożeństwie odbyło się poświęcenie sztandaru wykonanego przez miejscowe SS. Elżbietanki. Następnie odbyła się na cmentarzu przy pięknie przybranej grocie Matki Boskiej z Lourdes, uroczysta akademja, a na zakończenie wspólna fotografia.

— Pielgrzymka do Częstochowy na uroczystość Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny wyruszy w dniu 13. bm. Podróż w obie strony wynosi 10 zł. Zgłoszenia przyjmuje do 11. bm. ks. Walter.

— * Tazew. Podczas pokrywania dachu domu miejskiego przy ul. Kościuski porażony został prądem 40-letni robotnik Józef Lewandowski. W stanie poważnym przewieziono go do szpitala św. Wincentego.

— Wielką obławę przeprowadziła policja w nocy na wtorek. Przytrzymała 23 osoby.

— Cztery miesiące więzienia za ucieczkę z więzienia otrzymał 22-letni Józef Suchaczewski. — Przez nieznanego cyklistę najechana została 52-letnia Jadwiga Gerowa, zam. przy ul. Skarszewskiej 61, odnosząc lekkie obrażenia cielesne.

— * Osieczna. Jarmark na konie, bydło, świnie, produkta rolne i towary kramne, odbędzie się we wtorek 13. bm.

— * Ostrów. W tych dniach odbędzie się pogrzeb tragicznie zmarłej na letnisku żony kupca ś. p. Ireny Rosadowej. Na miejsce wiecznego spoczynku odprowadził ks. wik. Leciński, przy licznej udziale ludności z Kat. Kolem Pań. którego zmarła była członkinią, na czele.

— * Śrem. Naczelnik miejscowy sądu sędzia grodzki p. Łuczak rozpoczął 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Sędzia p. Nowicki wyjechał na 3-tygodniową delegaturę zastępczą przy sądzie grodzkim w Pobiedziskach.

— Komornik przy sądzie grodzkim p. David przeniesiony został na identyczne stanowisko do Pobiedzisk. Miejsce p. Davida objął komornik sądowy p. Grzesiak z Pobiedzisk.

— W kaplicy śremskiego klasztoru jezuitskiego, w którym obecnie mieści się

Czeladnicy malarscy wznowili prace przy upiększaniu wnętrza nowej kawiarni „Café-Club”

praktyki od czasu złożenia egzaminu czeladniczego.

Wobec powyższej zwyczajki płac jest zrozumiałe, że cennik robót malarzskich ulegnie podwyżce.

Z POMORZA

— * Chelmno. Uroczyste pożegnanie dotychczasowego burmistrza p. Zawadzkiego urządzili w tych dniach urzędnicy miejscy.

— * Grudziądz. Wichura, jaka panowała ostatnio w Grudziądzu zerwała z wagonu, stojącego na bocznicy firmy Herzfeld Victorius dach, który spadł na ul. Rybackiej na woznice Makowieckiego, raniąc go ciężko. Makowiecki zmarł po kilku dniach, osieracając żonę i czworo nieletnich dzieci.

— Zrebraki poturbowały dotkliwie Józefa Jagielkę z Wolicy pod Nowym Miastem. Pierwszej pomocy udzielił Jagielec dr. Pbdwyszynski z Nowego Miasta.

— * Starogard. Stronnictwo Narodowe urządziło w przyszłą niedzielę w ogródku obywatelskim zabawę letnią. Po południu odbędzie się w ogrodzie koncert z różnymi urozmaiceńiami, a wieczorem zabawa taneczna.

— W Tczewie zmarł profesor tut. gimnazjum ś. p. Julian Walawski.

— W dzień Przemienienia Pańskiego odbyło się staraniem ks. prał. Szumana specjalne nabożeństwo dla chorych. Mszę św. celebrował ks. prałat Szuman, a kazanie wygłosił ks. Sychta. Chorych obdarzono mlekiem, struclem i kwiatami.

— * Tuchola. Wojewoda pomorski podczas swego przejazdu bawił w Tucholi, gdzie się zatrzymał i spożył obiad w hotelu Du Nord.

— Zarząd przewodnictwa Sokola dzielnicy pomorskiej odbył swe posiedzenie ub. niedzieli w Tucholi pod przewodnictwem prezesa p. mec. Tomaszewskiego z Torunia.

— Kradzieży bielizny i garderoby dokonali nieznanymi sprawcy na szkole rolnika Gackowskiego Tadeusza w Trutnowie. Skradzione przedmioty przedstawiają wartość około 300 złotych.

Krwawe porachunki rodzinne

Inowrocław (c). Na tle nieporozumień rodzinnych rozegrała się krwawa tragedia w domu przy ul. Św. Wojciecha 31. Około godz. 5 po południu powracał z miasta do domu 26-letni Władysław Kubiński. Gdy Kubiński przechodził przez podwórze napadł go brat żony Stanisław Rybiński i zadał mu kilka silnych ciosów kastetem w głowę. Rybińskiemu pomagała żona rannego, który udał się do szpitala, gdzie nałożono mu opatrunek.

Po wizycie w szpitalu wrócił Kubiński w towarzystwie swego brata, Pawła, do domu i gdy wszedł do mieszkania, napadnięty został znowu przez

Nowe znaczki pocztowe

Powyżej reproduujemy nowe polskie znaczki pocztowe. Na lewo 5-groszowy znaczek koloru fioletowego, przedstawiający widok Pieskowej Skały na tle Ojcowa; znaczek ten znajduje się w obiegu od dnia 16 b. m. Na prawo reproduujemy znaczek 15-groszowy, w kolorze niebieskawo-zielonym, przedstawiający motorowiec „Piłsudski” na tle portu gdyńskiego. Znaczek ten jest już w obiegu od ubiegłego poniedziałku.

METROPOLIS

Od jutra, czwartku 8 sierpnia br. PRZEPYSZNA SZAMPAŃSKA KOMEDJA produkcji francuskiej

SEKRETARKA OSOBISTA WYCHODZI ZAMAŻ

Seanse 5,15, 7,15, 9,15 — Bilety od 60 gr

ng 16 224

W rolach głównych Armand BERNARD Mary GLORY — Jean MURAT

Reż. Joe May Muz. Paweł Abraham SALA CHŁODZONA

stał niejakiego 15-letniego Edwarda Fialkowskiego w chwili, gdy usiłował podpalić stóg zboża. Jakiego pobudki kierowały młodocianym zbrodniarzem, nie wiadomo. Podpalacz aresztowany został przez policję inowrocławską i osadzony w więzieniu. Wobec współaresztanta przyznał się Fialkowski, że podstępnie podpalił stóg na polach pod Toruniem, gdzie w ostatnim czasie również przebywał.

— W pobliskich Złotnikach Kujawskich potrzebny jest drugi lekarz, gdyż jedyny na miejscu doktor medycyny posiada tak wielką praktykę, że nie może w żaden sposób poddać swym obowiązkom. Zresztą, lekarz wspomniany w tej dużej, bogatej wsi zdołał zrazić do siebie całe okoliczne ziemianstwo i włóścian swymi ultranacjonalnymi wystąpieniami. Młody, rzutki lekarz-narodowiec miałby w Złotnikach świetne powodzenie.

— * Lwówek. Jarmark na konie i bydło odbędzie się w środę, 21. bm.

— * Szwarczew. Rozegrany mecz towarzyski w piłkę nożną między K. S. „Unia” a „Legja” II z Poznania przyniósł zwycięstwo gościom w stosunku 4:3.

— Wyścig kolarski na dystansie 45 km organizuje nowopowstała sekcja kolarska przy K. S. M. M. w dniu 11. bm. Trasa prowadzi przez Kobylnice — Główne — do Owiniak i zpowrotem do Szwarczewa. Zgłoszenia przyjmuje kierownik sekcji p. Paweł Jaśkowiak, ul. Wiankowa 1.

— Na półrocznym walnym zebraniu sekcji piłki nożnej K. S. „Unia” wybrano nowe władze w składzie pp.: St. Pohl — kierownik, A. Rząd-kiewicz — sekretarz, A. Ogórkiewicz — skarbnik, Roman Kurezwski — szatnik, Mieczysław Kunert — kapitan i drużyny, Leon Cieśliewicz — II drużyny. Komisję rewizyjną tworzą pp. przew. — Józef Sobczak, członkowie — Cieślak i Kunert. Po zatwierdzeniu spraw organizacyjnych powzięto kilka uchwał, regulujących prawidłowe postępowanie sekcji na polu piłkarstwa.

— * Oborniki. Za fałszywe oskarżenie soltyśowa Aleksandra Kalinowskiego i Franciszka Kotwickiego skazał sąd grodzki Franciszka Zawiasa na miesiąc bezwzględnej aresztu i 50 zł grzywny, a Marcina Zawiasa i Maksymiliana Lecha na miesiąc z zawieszeniem na 3 lata.

— Nieruchomość pp. Linków w Stąbnie nabyła na subhaście p. Kazimiera Grochowina z Bobulszyna.

— Wskutek porzucenia niedopałka od papierosa spaliły się 3 morgi jezemia na szkole rolnika Konrada Koernika z Kowanowa.

— Zastępstwo lekarza powiatowego dr. Rucińskiego z Obornik objął dr. Wierusz z Poznania, w sprawach służbowych, a w sprawie pomocy lekarskiej dr. Stanisław Nurczyk.

— Z przed gmachu starostwa skradziono Edmundowi Dąbrowskiemu z Lipy rower meski, pozostawiony bez opieki.

— W czasie uroczystości 50-lecia Tow. Przemysłowego w Obornikach złożono na grobach poległych powstańców wieniec.

— Samochód ciężarowy PZ 14 424, własność p. Jankowskiej z Chłudowa, wjechał za Młowodami w rów. Wina za wypadek ponosi szofer Feliks A-lich, który przypuszczalnie zasnął przy kierownicy. Samochód został uszkodzony.

wojewódzki zakład dla ubogich, pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy p. Ludwikiem Lampersem, profesorem gimnazjum państw. w Jarocinie i p. Zofią Gembalską, nauczycielką szkoły powszechnej w Jarocinie. Aktu ślubnego dokonał kapłan W. P. ksiądz Lorenz. Gości weselnych podejmował w swym domu opiekun i wuj panny młodej, ogólnie poważany i ceniony na gruncie śremskim emeryt, inspektor szkolny p. Edmund Surdyk.

— W sobotę 3. bm. wybuchł w nocy około godz. 2 z niewyjaśnionej dotąd przyczyny groźny pożar w obięciu gospodarstwie Niemca Wilhelma Neumanna w Czmońcu powiatu śremskiego. Pożar wybuchł w stodole, wypełnionej żniwem tegorocznym i przenosił się w krótkim czasie na sąsiednią szopę i chlewy. Zbudzeni z głębokiego snu mieszkańcy zagrody rzucili się w białiznie na ratunek żywego inwentarza zmagającego w chlewach. Pastwą płomieni padła stodoła, szopę i chlewy oraz różne narzędzia i maszyny rolnicze. Dzięki wspólnym wysiłkom mieszkańców wsi oraz okolicznych straży pożarnych udało się wreszcie pożar zlokalizować i ugasić. Straty powstałe w wysokości około 15 tysięcy złotych pokryje ubezpieczenie. Celem ustalenia przyczyny pożaru prowadzi dochodzenia posterunek P. P. w Kórniku.

— W niedzielę 4. bm. odbyła się w ogrodzie strzelnicy Bractwa Kurkowego zabawa latowa, zorganizowana przez parafjalne tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, której czysty dochód przeznaczony był na zasilenie funduszu pomocy dla biednych miasta. Impreza ze względu na swój wzniosły cel charytatywny, cieszyła się serokiem poparciem ogółu obywatelstwa.

— Rozegrane w niedzielę 4. bm. na boisku „Sokoła” towarzyskie zawody piłki nożnej pomiędzy drużynami „SKS” i „Kania”. Gostyń zakończył się wynikiem 4:3 (3:0) dla gospodarzy. Zawody wzbudziły wielkie zainteresowanie. Sędziował bardzo dobrze p. Czajka ze Śremska.

— * Szubin. Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ 27-letni robotnik Jan Onokowski z Aleksandrowa, zatrudniony w kamieniołomach w Piechcinie. Podczas rozstrzeliwania kamieni został odłamkiem kamienia silnie uderzony w brzuch. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala w Szubinie, gdzie po kilku godzinach zmarł.

— Kajakami po jeziorze wolicieckim wybrali się bracia Gerhardt i Alfred Schultzowie z Barcina. Na skutek silnego wiatru, kajak w odległości 300 mtr od brzegu wyrwał się i obaj poczęli tonąć. Z pomocą tonącym pospieszył na łódce robotnik Stefan Zajęczkowski, który wyratował ich od niechybnej śmierci.

— Pożar wybuchł w zagrodzie Ryszarda Gommola z Makoszyń i strawił dom mieszkalny. Straty oblicza się na 3 500 zł. Pogorzelec był ubezpieczony na 3 100 zł w Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu. Również wybuchł pożar na szkole rolniczej Augusty Zempel. Spalił się dom mieszkalny z częścią ruchomości domowych. Straty wynoszą 2 500 zł. Rolnikowi St. Szymańskiemu z Kani spaliła się stodoła, chlew i siewczarka. Poszkodowany oblicza straty na 1 500 zł.

— * Wągrowiec. Ubiegłej niedzieli odbyła się zabawa latowa Tow. Gimn. „Sokol” w Mieście, pow. wągrowieckim. Na zabawę wyjechała placówka Młodych S. N. z Wągrowca. W miłym nastroju bawiono się do północy.

— Chór Farny w Wągrowcu urządził w tych dniach wycieczkę łodziami przez jezioro durowskie do Kobylca. Tam urządzono tańce na murawie przy dźwiękach orkiestry. Wieczorem powrócono do domu.

— Zebranie żeńskiego „Sokoła” odbyło się w ub. tygodniu w Wągrowcu. Między innymi wygłoszono referat oraz omówiono szereg spraw organizacyjnych.

— Pożar wybuchł w tych dniach w zabudowaniach rolnika Wincentego Hermańskiego w Wiśniewie, pow. wągrowieckim. Ogień — pomimo natychmiastowej akcji ratunkowej strawił stodołę i chlew oraz 5 krów, 25 świń, 14 psów i 100 sztuk drobiu. W stodole spłonęło zboże, sprzątnięte siewczo z 70 mógór oraz maszyny rolnicze. Straty wynoszą 10 000 zł. — W akcji ratunkowej brało udział sześć okolicznych straży pożarnych. Przyczyną pożaru — podpalenie.

— Kradzieży z włamaniem dokonano w Rejowcu, pow. wągrowieckim. Złodzieje włamali się do mieszkania Anieli Haczek i skradli bieliznę oraz garderobę łącznej wartości 1 600 zł. Policja prowadzi dochodzenia celem ujęcia sprawców kradzieży.

— * Września. Dyżur nocny aptek wrzesińskich od 3. 8. do 9. 8. włącznie Stara Apteka. Dyżur nocny dla członków Ubezpieczalni Społ. ma od poniedziałku, 5. 8., do poniedziałku 12. 8. 1935 r. p. dr. Nowackiewicz.

— Jego Eminencja Ks. Kardynał Hlond zamianował ks. proboszcza Konarskiego z Szemborowa dziekanem dekanatu powidzkiego. Przewielebnemu ks. dziekanowi składamy jak najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy na tym nowym zaszczytnym posterunku!

— Przed Komisją Egzaminacyjną Okręg. Kolegium Sędziów Piłki Nożnej w Poznaniu zdał egzamin p. E. Jernajczyk z Wrześni na sędzię-go związkowego.

— Wrześniński Klub Tenisowy po dłuższej przerwie urządził w niedzielę, dnia 11. bm. mecz tenisowy Gniezno — Września. Ze względu na to, że Gniezno reprezentować będą czworo rakiet, Wrześniński Klub Tenisowy przygotowuje się do tego spotkania bardzo starannie.

— Zarząd Miejski we Wrześni ma do oddania kilka parcel budowlanych. Niska cena parcel, oraz bardzo korzystne obecnie ceny materiałów budowlanych powinny skłonić tych wszystkich, którzy zaoszczędzone pieniądze chcą pewnie ulokować, do kupna parceli i budowy domu. Reflektanci mają możliwość uzyskać pożyczkę budowlaną. — Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela Zarząd Miejski, pokój nr. 12.

szwagra, któremu teraz pomagała teściowa i siostra. Rybiński rzucił się na Kubińskiego z toporkiem w rękę i zadał mu dwa silne uderzenia w głowę. Na krzyk Kubińskiego wpadł do mieszkania stojący na podwórzu brat jego Paweł, który wyrwał napastnikowi toporek.

Ciężko rannego Kubińskiego przewieziono do szpitala powiatowego w Inowrocławiu, gdzie poddać się musi niebezpiecznej operacji.

Śmierć 15-letniej dziewczyny pod kołami pociągu

Pleszew (pw) 15-letnia córka listonosza Aniela Błaszczakówna wyszła z domu przy ul. Słowackiego w dniu 5 sierpnia i odtąd wszelki ślad z nią zaginął. Dnia 6 sierpnia znaleziono na torze kolejowym w odległości 350 metrów od stacji Pleszew w kierunku Jarocina zmasakrowane zwłoki dziewczyny. Na miejsce wypadku przybyły władze sądowo-lekarskie, które przeprowadziły wstępne dochodzenia.

Ponieważ winy osób trzecich narażenie nie ustalono, przypuszcza się, że Błaszczakówna popełniła samobójstwo.

Zabójstwo z zazdrości

Grudziądz (gn) W mieszkaniu wdowy Zofii Adamowej, urzędniczki Banku Rolnego, rozegrała się krwawa tragedia, która pociągnęła za sobą śmierć kupca Bernarda Wasilewskiego.

Wasilewski, liczący lat 38, kiedyś właściciel większego składu kupieckiego w Grudziądzu, zamieszkał po rozejściu się z żoną, jako sublokator u Adamowej. Stosunki zacieśniły się i Wasilewski obiecał ożenić się. W ostatnich dniach powstały między nimi pewne nieporozumienia, na skutek których Wasilewski postanowił zmienić mieszkanie. Wiedzona zazdrością Adamowa weszła do jego pokoju i strzałem z rewolweru zraniła go śmiertelnie. Po kilku godzinach zmarł on w szpitalu.

Zabójczyni, która przyznała się do popełnienia zbrodni, została aresztowana.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

RESZTKI SPUŚCIZNY PO GALSWORTHYM

Jak wiadomo, po zgonie Galsworthy'ego wyszła trzecia część jego trylogii powieściowej, zatytułowana „Za rzeką” (poprzednie były: „Czekająca dziewczyna” i „Kwitnąca pustynia”). Wydano również fragmenty dramatyczne. Obecnie wyszły drobne utwory i fragmenty powieściowe oraz krytyczne p. t. „Forsytes, Pencyces and Other Stories” („Forsyte'owie, Pencyce'owie i inne opowiadania”).

Kto to są Forsyte'owie, nie trzeba chyba tłumaczyć. Pencyce'owie to inna rodzina, którą Galsworthy stworzył dla zademonstrowania na niej pewnych rysów charakteru angielskiego. Występują np. w powieści „Wiejski dwór” i reprezentują konserwatywizm oraz upór ziemianstwa brytyjskiego. Zdaje się, że nazwiska wymyślił autor dla oryginalnej igraszki wyrazów, gdyż wymienione cechy prowincjonalnej szlachty uważa za chorobę, którą nazywa „pendycitis” (analogia do „appendycitis”, zapalenie ślepej kiszki).

W zbiorce mamy 10 nowel, napisanych w ostatnich czasach życia, niektóre są wykończone, inne pozostały fragmentami. Z pierwszych zasługuje na uwagę „Opowiadanie nauczyciela” („Told by the Schoolmaster”), w drugich „Danae”. Szkice krytyczne dotyczą współczesnej literatury; jeden z nich poświęcił autor Conradowi towarzyszącemu dalekiej podróży morskiej, którego Galsworthy zawsze wysoko cenił i który nie pozostał bez wpływu na jego twórczość.

Książkę wydała londyńska firma Heinemanna. W. T.

MUZYKA

Nowowiejski w Gdyni. Nasz korespondent gdyniński donosi: W ramach programu krzewienia kultury muzycznej wśród społeczeństwa gdynińskiego, odbył się na Kamiennej Górze koncert, wypełniony utworami Feliksa Nowowiejskiego. Wykonała go orkiestra marynarki wojennej pod batutą kompozytora oraz kpt. Siwrowicza i kpt. Dulina. Wykonane zostały fragmenty z „Legendy Bałtyku”, „Quo vadis”, uvertura z opery „Śwaty polskie” oraz trzy marsze kaszubskie. Prócz tego koncertu F. Nowowiejskiego dyrygował wraz z ks. kan. Lewandowskim połączonymi chórami z całej Polski, które wystąpiły z koncertem na Wystawie Przemysłowo-Rzemieślniczej w Gdyni. W koncercie tym wzięło udział przeszło dwadzieścia chórów z 1100 śpiewakami i śpiewaczkami. Koncert ogromnego chóru wypadł nader okazale. (pm)

Opera nie ma wakacji. Z Paryża piszą nam (sp): Podczas gdy inne teatry prze-ważnie korzystają z odpoczynku letniego, Wielka Opera gra i będzie grała przez całe lato, głównie ze względów na przejezdnych. Przedstawienia są bogate, składa się na nie najczęściej jedno dzieło operowe i jeden balet. Tak ostatnimi dniami grano Berlioz „Potępienie Fausta” z „Widmem róży”, „Rigoletta” z „Pantea” i t. d.

LITERATURA

Nowy Bełnanos. Autor słynnej powieści „Pod słońcem szatana” o której pisał w Dziale Kultury i Sztuki Edward Ligocki — wydał nową powieść p. t. „Un crime”.

„Skarb carów”. Val Gielgud, dyrektor literacki angielskiego Radja (British Broadcasting), jest potomkiem emigranta polskiego. Krew musiała być bujna, jeżeli jej pomieszanie z angielską wydało w rezultacie pisarza pełnego życia, który mocno panuje nad mechaniką powieści sensacyjnej, nadaje jej pewien polor literacki i stara się omlać również banał jak nonsens. „Skarb carów” nie jest znów tak bardzo dalekim od różnych tajemniczych dziwów Piotra Benoit, który wydrapał się po nich ostatecznie do Akademii Francuskiej. Oczywiście Benoit ma wyższą klasę literacką, lecz powiedzmy o dwie w górę, ale nie o trzy.

I w „Skarbie carów” Gielgud, podobnie jak w paru innych swoich opowieściach, z upodobaniem wprowadza świat polski. Część akcji rozgrywa się w Warszawie, bohaterem jest Władysław Sale, rotmistrz ułanów polskich, pochodzący z ojca Anglika i matki pół - Polki, człowiek dzielny, honorowy i szlachetny. Środowisko międzynarodowych szpiegów i awanturników przedstawia Gielgud barwnie, akcje napina ze sprytem i kończy z sensem. Jako lektura wagonowa, albo odpoczynkowa, jest to powieść bez porównania strawniejsza od przyzgasłego już u nas na szczęście Dekobry itd., a pornografii niema w niej ani na lekarstwo. (lr)

JAKI BĘDZIE ZESPÓŁ W T. K. K. T.?

Z Warszawy piszą nam: Jak się dowiadujemy, dyrektor generalny teatrów TKKT, dr. Arnold Szyfman zakończył już angażowanie artystów i wyjechał na urlop wypoczynkowy. Zespół teatrów TKKT na przyszły sezon składać się będzie z 67 aktorów i 48 aktorek. Zaangażowane m. in. zostały panie: Irena Solska, Stanisława Wysocka, M. Przybyłko-Potocka, S. Broniszówna, M. Cwiklińska, Balcerkiewiczówna, Duleba, Gellówna, Gorczyńska, Zofja Grabowska, M. Kamińska, Lindorfówna, M. Modzelewska, Z. Niwińska, L. Panciewiczowa, J. Romanówna, J. Smosarska a z aktorów: W. Brydziński, Z. Chmielewski, A. Dymśka, T. Frenkiel, L. Fritsche, W. Grabowski, Justjan, Hnydziński, Kreczmar, J. Leszczyński, M. Maszyński, Samborski, L. Solski, Stanisławski, Junosza-Stępowski, J. Warnecki, A. Węgielko, J. Węgrzyn, A. Zelwerowicz, M. Znicz, J. Ziejewski. Reżyserami będą: K. Borowski, E. Chaberski, R. Ordyński, L. Solski, L. Schiller, J. Warnecki, A. Węgielko, S. Wysocka, E. Wierciński, A. Zelwerowicz, Z. Ziemiański.

Osobiste. Red. Witold Noskowski, kierownik Działu Kultury i Sztuki wyjechał na wywczas wakacyjne. W sprawach redakcyjnych zastępuje go red. Tadeusz Kraszewski. Godziny przyjęć pozostają niezmiennione.

NAUKA

125 lat liczy Uniwersytet berliński. Obchodzi on tę rocznicę d. 3 sierpnia. Uniwersytet Jagielloński obchodził swoje 500-lecie w r. 1900.

Prehistorja Pomorza jest tematem dwu rozpraw wychowanków Uniwersytetu Poznańskiego w ostatnim zeszycie Zapisek Tow. Naukowego w Toruniu (tom IX, nr. 9-12). W jednej z nich śp. dr. Tadeusz Waga omówił ementarzysko w miejscowości Gostkowo-Folsung, leżącej w powiecie toruńskim. W pracy swej, na podstawie badań wykopalisk, dał autor wiele przyczynków do poznania kultury pomorskiej z okresu rzymskiego. Mgr. Z. A. Rajewski podał szereg nowych materiałów do pradziejów Pomorza w powiatach chojnickim i tucholskim, na podstawie badań miejscowych zbiorów prywatnych. Rozprawa mgr. Rajewskiego jest więc pewnego rodzaju inwentarzem zbiorów prywatnych, który nader się przyda prehistorjkom pomorskim. W dziale recenzji ks. dr. Łęga polemizuje z uczonymi niemieckimi F. Lorentzem i La Baume'm, którzy w znanych „Ostland-Schriften”, wydawanych w Gdańsku, nieściśle streścili jego pracę o kulturze Pomorza w wiekach średnich. Jest też sprawozdanie zarządu za rok 1933. (J. St.)

TEATR

„Reduta” objeżdża Kresy wschodnie, grając znaną ze sceny warszawskiej sztukę „Wszelkie prawa zastrzeżone”.

Adwentowicz pozostaje przy warszawskim teatrze Kameralnym, który będzie dalej prowadził wspólnie z Ireną Grywińską.

W Płocku ma znów być teatr, który organizują pp. Adamus i Wołowski. Gmach teatralny, jak wiadomo, istnieje, przez całe lata Płock posiadał stały zespół. Między innymi pracowal tam ze swym teatrem regionalnym p. Skarżyński, który potem objeżdżał Polskę z „Weselem na Kurpiach” ks. Skierkowskiego, a bawił też dwukrotnie w Poznaniu.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Nowe „Wici Wielkopolskie”, mianowicie nr. 6 (45) pod redakcją Marjana Turwida, przynoszą znów interesujący materiał regionalny. M. in. prof. Alfred Szyperski daje wspomnienie o śp. Władysławie Kościelskim z Miłostawia, łącząc je z opisem zamku miłostawskiego, jako siedziska kultury. Ładny jest wiersz Turwida „Kolorowa plama”; ciekawy list z ziemi czarnkowskiej A. Dytkiewicza. „Wici” utrzymują swoją pozycję jako placówka wielkopolskiego regionalizmu w szlachetnym znaczeniu tego słowa.

Na stalych dekoratorów zaangażowani zostali: S. Jaroeki, S. Sliwiński i Z. Węgielkowska, a prócz tego do kilku sztuk W. Daszewski i kilku młodych a uzdolnionych artystów-dekoratorów.

Jak widać w bieżącym sezonie w porównaniu z przeszłym zaszły w zespole bardzo niewielkie zmiany. Zespół pozostał prawie dokładnie ten sam. Doangazowano bardzo niewielu młodych artystów z prowincji (J. Ziejewski, J. Kondrat). Z wybitniejszych aktorów ubyla Marja Malicka, która, jak już donieśliśmy zakłada własny teatr.

Podobno, dyr. Szyfman pertraktuje jeszcze z Juliuszem Osterwą, chcąc go zaangażować, jako aktora i reżysera. (tw)

Książki nadesłane

Zygmunt Lasocki: „O Tatarach dr. Górki”. Kraków 1935. Nakł. autora. „Polacy i Rusini”. Praca zbiorowa pod redakcją S. Jasińskiego. Biblioteka Spraw i Zagadnień Narodowych Polskich. Warszawa 1935.

JAK SIĘ JEDZIE NAD WILEŃSKIE MORZE?

Morzem tem jest jezioro Narocz: największe w Polsce. Jan Bułhak, znakomity artysta - fotografik wileński, wydaje zeszytami „Wędrowki fotografa”. Są to klejnociki jego soczewkowych pejzaży, oprawne w klejnociki prozy polskiej, gdyż Bułhak włada piórem niemiecej artystycznie, niż kamerą. Poniżej zamieszczamy opis wyjazdu z Wilna nad Narocz, przez Bułhaka skreślony. Celem tej próbki jest zachęcenie czytelnika, aby jak najszybciej zapoznał się z uroczą książeczką, której piękny tytuł brzmi: „Narocz, największe jezioro w Polsce” (Skład główny w księgarni św. Wojciecha).

Niekażdy zapewne upodoba sobie, że wędrowka z Wilna do Naroczy rozpoczyna się o północy, a o świcie grozi „przesiadką” z kolei normalnej na wąskotorową; że i ta ostatnia doprowadzi tylko do Kobylnika, skąd trzeba już będzie jechać dalej końmi. Niema na to rady, chyba żeby ktoś chciał zarzykować jazdę autobusem miejscowego wyrobu, urządzonym tak przemyślnie, że przypomina jednocześnie łaźnię parową i puszkę w sardynkami. Koleją jest stanowczo i przestrzennie i przewrotnie. Zresztą nocna podróż ma swoje dobre strony i kto nie stracił cygańskiej żyłki w szarżynie miejskiego kierata, ten nie będzie narzekał na spólnioną porę odjazdu, tylko wychyli się oknem na górzysty krajobraz podwileński, pogoni wzrokiem za cieniściami leśnych stoków, aż czarnych w księżycowym świetle, zapatrzy się w siną panoramę nocnego świata — i napewno zapomni o braku sypialnego wagonu.

Już jedziemy tym „niewygodnym” pociągami. W bladym mroku letnim zarysy okolicy stapiają się w mgławość niedopowiedzenia, która czaruje wyobraźnię i nastroja na nutę ballady. Nawet pociąg z sennymi podróżnymi i z przyćmionymi światłami nabiera wyglądu lotnego fantomu, który wyrwał się z cieśni miejskiej na wolne rozziogi i szczykiem kót skanduje radośne etapy coraz większego oddalenia od wszystkiego, co rzeczywiste, powszechne i nudne. Spójrzcie, jak cicho śpią pola w miesięcznej jasności, jak zwiewnie czepiają się mgiełki po łąkowych kępach, jak wiotko osnuwają one podnóża olszynek i przejrzystymi smugami zaciągają nizinne moczary. Jak bezszelestnie przemijają mimo okien ciemne zjawy drzew i tłumnie uciekają w szafirowe tajniki nocy. Jak chyżo płyną ze zmiennością sennego widzenia srebrzyste zwrotki księżycowej bajki...

W takim otoczeniu wybaczy zapewne podróżnik niepełny komfort na dystansie Wilno—Lyntupy, a wczesny świt lipcowy będzie mu nastęrczał wzamięm coraz nowe odszkodowania. W Lyntupach po krótkiej pauzie przesiądzie się do ucieśnej klatki wąskotorowego wagonika i po szynach drobnych, jak dziecinna zabawka, powlecze się dalej z rekordową szybkością piętnastu kilometrów na godzinę na spotkanie błękitniejszego poranka.

Nie lekceważmy jednak marudnej kolejki, bo bez niej byłibyśmy skazani na tortury pośpiesznego autobusu. Sypie ona wprawdzie truchcikiem bardzo miernym, ale w efekcie wrażeń jest miłsza o całe niebo od swojej starszej siostrzycy. Duża kolej opanowuje krajobraz i dzieli go na dwie odrębne części, już nie mogące zrosnąć się w jedną całość optyczną. Wprowadza obcy czynnik prawidłowości w płynne i krągłe kształty przestrzeni, zaprzecza jej falistej miękkości akcentem szorstkim i twardym. Inaczej pocziwa kolejka. Mała i niewymagająca, wślizguje się ona potulnie w pejzaż dookolny i poddaje się posłuszenie jego tolerującej przewadze. Nie zagarnia swymi urządzeniami granicznych połaci polnych i zarasta trawą i kwiatami aż po krawędzie szyn, dyskretnie zdołując je zielonym sztafażem.

Mija, śmieszna kolejka! Przyjemnie jest w takie różowiejące, rosiste rano usiąść na otwartej platformie wagonu, spuścić nogi ku torowi i przyglądać się, jak kwitnące badyle zalegają brzozi skąpego nasypu i tracają nozi jadącego; jak leszczyny i brzozy bratają się z zasapaną lokomotywą i z niskimi dachami wagonów, jak ufnie zagłębia się pociągów w znałome leśne tunele i pracowicie mvszkuje po zarosłach; jak od czasu do czasu zakwili niskim dźwiękiem, niczym kukułką albo czajką... Hu—huuu!... Dobrze nam tu u siebie, w domowej nieśpiesznej włóczędce. To nie międzystołeczne dalekie szlaki, dyszące surową gonitwą za chwilą i grozmem, to nie potępięcze łomotanie żelaznego musu i oślepięgo pędu. My tu w swoim, domowym zaciszu — i kolejka,

i ziemia, i niebo nad tem wszystkim. My „pośpiejmy”, gdzie nam potrzeba, pomaleńku i spokojnie, bez nerwowego dygotania, bez kramarskiego rwetesu. Hu—hu!... Droga nie zajac, nie ucieknie. A tymczasem, ot — pchamy się ze statecznym rozmysłem, z baczną uwagą na całe otoczenie, patrzmy sobie na zytne poletka, co się nam kładnią do nóg, zielonopłowe i powichrzne czubami, jak rozczochrana wiejska dziatwa; gapimy się na nieskoszone sianożęcie, cieszące oko to aksamiętą zielenią, to pstrą rdzawością kiernaszowych samodziółów, wjeżdżamy w leśne pasieki, gdzie wrzody, borówki i mszyste parocię rozkładają się wzorzystą mozaiką, niby dywany, tkane niedgdyś po dworach sprawnymi rękami prababek... I znów zapadamy w gęste i ciemne ostepy, gdzie tasiemki mgły przewijają gałęzie białymi supłami, a wiatr rozczusza brzożowe kędziory; gdzie osina tchórzliwie łopocze drobnymi listeczkami, gdzie sosna wyciąga rude palczyśka do wschodzącego słońca, a świerkowe namioty stygną w wilgotnym cieniu, czekając aż i do nich dojdzie łaska słonecznego rozświtu...

My zresztą mamy po drodze mnóstwo ważnych czynności, nie objętych urzędowym rozkładem; tu musimy odsapnąć, tam pogawędzić, ówdzie obrządzić się, nabrać do parowozu wody z rzeczułki długą, kaszlającą kichą; byłibyśmy nawet nie od tego, żeby zbożyć w las po jagody, a jak nie, to przynajmniej chcemy napatrzyć się do woli i nacieszyć wszystkim, czem taka bogata nasza leśnista, pagórkowata i jeziorna „ziemiałka”. A potem — parowozik znowu huknie, jak przestraszona kukulka, przypomni sobie, że do Kobylnika jeszcze szmat drogi i znowu znacznie terkotać swój dychawiczny refren w przyspieszonym rozgonie kół, żeby przecie kiedyś dojechać na miejsce...

Kolejka jest pocieszna i kochana, poranek rzeźwy i zdobny w pastelowe barwy, okolica wdzięczy się, jak ochocza zaściankowa dziecko, ranny chłodek mrówkami łaskocze po plecach; na sosnowych wierzchołkach zapalają się pierwsze czerwone świeczki zorzy, uciekają z pastwisk opary pajęczynowe wstążkami, ucieka wraz z nimi przywitany i obejrżany krajobraz, czyniąc miejsce nowym widokom, nowym powitaniami i uśmiechom. Naprawdę — piękna jest ta ziemia nasza i cudownie jest jechać tak letnim światłem przez Lyntupy i Kobylnik do wielkiej, błękitnej, już niedalekiej Naroczy...

W jutrzejszym Dziale:
„KSIĄŻĘ PIECHOTY”
przez
Witolda Noskowskiego

Pisma nadesłane

„Przegląd Graficzny”. Nr. 14. Treść: Jubileusz firmy Edw. Kręglewski — Franciszek Kusz: Drobnostki jako znamiona wielkich spraw. — Henryk Zgliński: XV-lecie Państwowej Szkoły Zdobniczej w Poznaniu. Wystawa dorobku szkoły. — Inż. Kazimierz Czarniecki: „Technika negatywowa żelatynowa (c. d.) — Tłoczenie reliefowe. — L. P.: Karton na pudełka składane. — Prawo i Sąd. — Redakcja: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13.

„Merkuryjski Polski Ordynaryjny”. Nr. 28. Treść: „Dzieje wszystkiego świata”. — „Proces berneński”. — Okruchy tygodnia. — J. B.: „Człowiek, który robi deszcz i burzę”. — T. B. S.: „Obiady czwartkowe”. — Wzlot kaczk”. — Fraszi. — Adres Red. Warszawa, Nowy Świat 39.

„Turysta w Polsce”. Nr. 6. Treść: „Działalność Ligi Popierania Turystyki”. — Dr. A. Zieliński: „Zwiedzajmy Puszcze Białowieską”. — S. Faecher: „Polski Związek Narciarski”. — Dr. B. Luster: „Regaty na Dunajcu”. — J. A. Szczepański: „Alpy podkrakowskie”. — W. de Virion: „Na utartym szlaku”. — I. Mileska: „Harcerstwo szkolą turystyki”. — J. Kiełpiński: „Lunety automaty w schroniskach górskich”. — W. Firsoff: „Taternictwo kształci charakter”. — Kronika turystyczna. — Adres Red. Kraków, ul. Piłsudskiego 10.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Francja na drodze poprawy

Rzeczy, ostatnio dokonane i dokonujące się we Francji, zasługują na baczną i życzliwą uwagę społeczeństwa polskiego. Wielki program uzdrowienia gospodarki i finansów Francji, którego realizację podjął premier Laval w lipcu r. b., posiada znaczenie światowe o tyle, że od urzeczywistnienia zamierzeń obecnego gabinetu francuskiego zależy przyszłość nie tylko ekonomiczna, lecz i polityczna naszej sojusznicy, ciągle jeszcze szczytającej się tytułem „bankierki świata”.

W prasie polskiej najżywsze zainteresowanie wzbudziły te posunięcia premiera Laval, które zmierzają do naprawy skarbu Republiki. Obok nich istnieje kompleks środków — w Polsce mniej znanych — a zmierzających do uzdrowienia podstaw gospodarczych Francji.

W raporcie swoim z dnia 17 ub. m., skierowanym do Prezydenta Republiki, sam p. Laval przyznał, że trzydziście dekretów, noszących wspomnianą datę, to — dopiero początek szerszej, planowej akcji, mającej na celu odbudowę gospodarczą. Jednocześnie premier zapowiedział, że z chwilą zażegnania najważniejszego niebezpieczeństwa, grożącego finansom Francji i jej walucie, czynione będą wysiłki w celu osiągnięcia potaniaenia pieniądza i przebudowy polityki handlu zagranicznego.

Jak wspomnieliśmy, wśród 30 dekretów z dnia 17 lipca r. b. obok ustaw, dotyczących skarbowości, wydano szereg dekretów, poświęconych bezpośrednio życiu gospodarczemu. W szczególności w drodze ustawodawczej obniżono ceny elektryczności, gazu, komornego, chleba, węgla i cukru (dwie ostatnie obniżki dopiero nastąpią). Nadto obniżono o 10 proc. oprocentowanie kredytów hipotecznych, zaciągniętych przez właścicieli domów, którzy tracą przez obniżkę komornego. Dalej: umożliwiono natychmiastową spłatę długu, choćby termin jeszcze nie nadszedł; uczyniono to w celu obniżenia cen pieniądza. Wreszcie zezwolono na mobilizację zaległości clearingowych w handlu zagranicznym, co uczyniono w nadziei na zwiększenie na tej drodze płynności na rynku pieniężnym.

Tak oto przedstawia się pierwsza „transza” zarządzeń premiera Laval. Cechuje je wspólny charakter: deflacyjny. Premier Laval w energiczny, meski sposób zabrał się do wysucia jedynie słusznego z obecnej sytuacji Francji wniosków na przyszłość. Konsekwentna deflacja jest Francji absolutnie potrzebna. Jest to operacja wysoce niepopularna i dlatego żaden z dotychczasowych premierów na nią się nie zdobył.

Krótkie informacje gospodarcze

- W czasie tegorocznych Targów Wschodnich we Lwowie odbędzie się zjazd rzemiosła z województw południowo-wschodnich.
- Wskaźnik kosztów utrzymania w Niemczech za lipiec r. b. podniósł się do 124,3. Jeśli chodzi o artykuły spożywcze wzrost wskaźnika tłumaczy się głównie zwyżką cen ziemniaków, jaj i mięsa.
- Produkcja sowiecka samochodów i traktorów w pierwszej połowie r. b. osiągnęła 82 tys. sztuk.
- W Bukareszcie podpisano nowy układ handlowy rumuńsko-włoski, regulujący obrót płatniczy między obu krajami na podstawie nowego systemu handlu zagranicznego Rumunii, która, jak wiadomo, wprowadziła szerokie premjowanie swego wywozu.
- Parlament duński uchwalił projekt rządowy o regulowaniu cen zboża i hodowli świń. Komisja rolnicza parlamentu zajmuje się obecnie sprawą regulowania cen masła.
- Zapasy złota w Banku Holenderskim według ostatniego sprawozdania spadły o 19%.
- W najbliższym czasie ma nastąpić fuzja 15 wielkich cukrowni angielskich, które zamierzają utworzyć koncern p. n. „National Beet Sugar Corp.” o kapitale 4½ milj. funtów.
- Bank Anglii ma udzielić 500 tys. funtów pożyczki koncernowi przemysłu budowy maszyn i fabryk broni Armstronga.
- Z dniem 15 października b. r. obowiązuje przy imporcie do Anglii przymus oznaczania kraju pochodzenia w zakresie przywozu konfekcji damskiej i dziecięcej.
- Rokowania gospodarcze angielsko-hiszpańskie zostały na 3 miesiące odroczone.
- Węgry udzieliły Włochom uprzywilejowanego kontyngentu na przywóz 435 samochodów włoskich; przywóz ten praktycznie oznacza prawie zupełne zwolnienie od cla.
- W Rzymie powstało ostatnio Włoskie Tow. Węgłowe o kapitale zakładowym 50 milj. lirów. Towarzystwo ma za zadanie zintensyfikowanie produkcji i poszukiwanie nowych pokładów węgla kamiennego we Włoszech.
- Włoskie min. skarbu ostatniem zarządzeniem określiło maksymalną sumę gwarancji, udzielanych przez państwo dla kredytów eksportowych, na 200 milionów lirów.

Określenie, poprzednio użyte: „operacja” jest o tyle nieściśle, że nie chodzi tu o zabieg jednorazowy, ile o całą serję takich zabiegów, które byłyby zdolne zapewnić Francji stabilizację życia gospodarczego na „optymalnym” poziomie. Do wykonania serji o-

KRONIKA GOSPODARCZA

Ceny orientacyjne za uznane zboża ozime

Wielkopolska izba rolnicza podaje do wiadomości, że na okres jesienny br. zostały ustanowione następujące ceny orientacyjne za uznane zboża ozime:

Zyto: oryginalne — według cennika hodowcy, I odsiew — 35% ponad najwyższe notowanie giełdy poznańskiej z dnia dokonania transakcji.

Pszenica: oryginalna — według cennika hodowcy, I odsiew, 35%, II odsiew — 25% ponad najwyższe notowanie giełdy poznańskiej z dnia dokonania transakcji.

Jęczmień ozimy: oryginalny — według cennika hodowcy, I odsiew — 35% II odsiew — 25%, ponad najwyższe notowanie giełdy poznańskiej z dnia dokonania transakcji.

Rzepak i rzepik ozimy: oryginalne — według cennika hodowcy, wszelkie odsiewy — 40% ponad najwyższe notowanie giełdy poznańskiej z dnia dokonania transakcji, nie niższe jednak niż 30 zł za 100 kg.

Przy transakcjach do 200 kg. włącznie podwyższa się wyżej wymienione dodatki kwalifikacyjne o 5% a więc z 40% na 45%, z 35% na 40% i z 25% na 30%. Podwyżka ta, nie dotyczy nabywców, posiadających gospodarstwa rolne do 50 ha włącznie.

Opusty dla nabywców większych ilości i dla pośredników — według umowy. — Wszystkie powyższe ceny są tylko orientacyjne.

Dostawa uznanego ziarna powinna nastąpić w workach. Wewnątrz każdego worka winna się znajdować niebieska karta kwalifikacyjna Wielkopolskiej izby rolniczej z r. 1935, zewnątrz zaś — niebieska etykieta kwalifikacyjna i plomba ze znakiem producenta.

Nabywca winien zachować wszystkie karty kwalifikacyjne, listy przewozowe i rachunki jako dowody pochodzenia uznanego nasion konieczne w razie dalszego zgłoszenia ich do uznania.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Nadmierne ciężary podatku komunalnego od plakatów, szyldów i anonsów.** Z okazji ostatniego wymiaru podatku komunalnego od plakatów, szyldów i anonsów spotkały się kółka gospodarcze z b. szeroką interpretacją obowiązku podatkowego w tym zakresie. Liczne wywieszki w sklepach kolonialnych różnych firm przemysłowych powinny być, według pojęć władzy komunalnej w Warszawie, szczególnie gorliwiej pod tym względem, opodatkowane. Samorząd gospodarczy i niektóre organizacje przemysłowe, występowały z wnioskami, żądając ograniczenia płatności tego podatku i chwilowo zdawało się, że min. spraw wewnętrznych wykazywało skłonność do zajęcia się tą sprawą. Wobec oporu samorządów terytorjalnych nie ruszyła ta sprawa dotychczas z miejsca. (1)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa — zwyżka funta, ponowne osłabienie florena.** Na wczorajszych giełdach walutowych zanotowano nieco mocniejszą tendencję dla funta oraz ponowne wyraźne osłabienie florena holenderskiego. Najprawdopodobniej dwa te zjawiska pozostają w związku ze sobą, gdyż wyzbywanie się florena łączy się z popytem na funta (w mniejszym stopniu na dolara oraz helge). Słabość florena należy przypisać w gruncie rzeczy niewyjaśnionej jeszcze sytuacji politycznej w Holandii. Nowy rząd premiera Colijna nie ma zapewnionej większości, a poza tem pozostaje pod groźbą zwolania parlamentu w czasie wakacji, do czego wystarczy 10 podpisów deputowanych. Pozostałe dewizy, w tem Medjolan, pozostały bez większych zmian.

(k) **Wielkopolski rynek zbożowy wobec zarządzeń gdańskich.** Sytuacja na poznańskim rynku zbożowym kształtuje się wyjątkowo niepomyślnie. Z jednej strony daje się zaobserwować stosunkowo wielką podaż żyta, która np. w dn. 2 sierpnia wyniosła 3 tys. tonn, a w dn. 3 sierpnia — 1700 tonn; z drugiej zaś strony kupcy zbożowi wstrzymują się od zakupów na Gdańsk, czego powodem jest niewyjaśniona sytuacja w konflikcie polsko-gdańskim, co grozić może zaprzestaniem przez Gdańsk uiszczania należności za dostarczony towar. Obroty więc giełdowe ograniczają się jedynie do pokrycia zapotrzebowania rynku krajowego i młynów, transakcje eksportowe są również minimalne w porównaniu z podażą. Analogię do cyfr podaży z

peracji potrzeba... zgody pacjenta. Raz było można zaskoczyć go jedną operacją, ale czy w przyszłości zgodzi się na jedynie słuszną, jednak radykalną kurację? Czy parlament pozwoli Lavalowi na dalszą twórczą działalność? Należy życzyć Francji, aby odpowiedź wypadła pozytywnie, tak, jak korzystnie zakończyła się pierwsza faza po wydaniu dekretów z dnia 17 ub. miesiąca.

Kartki i listy miejscowe z zawiadomieniem o płatności weksli

Kartki i listy miejscowe z zawiadomieniem o płatności weksli dopuszczone do obrotu od 1 marca br. korzystają ze specjalnych zniżek taryfowych.

Zasadniczym warunkiem stosowania zniżki jest jednak zachowanie określonej formy tekstu tych kartek wzgl. listów. Treścią kartek może być wyłącznie: a) zawiadomienie o płatności weksli, b) niemotywowane wezwanie do zapłaty, c) krótkie zawiadomienie o przesłaniu wniosków egzekucyjnych z powodu niezapłacenia należności. Listy niezaklejone mogą zawierać jedynie: a) niemotywowane zawiadomienie o wymiarze ekładek, b) wezwanie wzgl. nakazy płatnicze z ewent. dołączonymi do nich blankietami nadawczymi P. K. O. Zawiadomienia o przesłaniu wniosków egzekucyjnych mogą dotyczyć zarówno egzekucji skarbowej jak i sądowej, to znaczy tak należności ściąganych w trybie administracyjnym przez sekwestratorów względnie komorników, jak i należności zapadłych wskutek uprawomocnienia się wyroku sądowego w procesie cywilnym.

Kartki, o których wyżej mowa, są dostatecznie opłacone znaczkiem 5-ciogroszowym, zaś taryfowa opłata za listy z zawiadomieniem o płatności weksli itp. wynosi 10 wzgl. 20 groszy zależnie od wagi.

Wzory układu treści omawianych kartek i listów przedstawiają się następująco:

Wzory kart pocztowych:

1. Zawiadamiamy, że dnia..... płatny jest nasz rachunek na sumę..... zł.....
Po odbiór tej kwoty zgłosi się nasz inkasent w godz. ....
2. Nadesłane nam w dn.... zł.... przysłał nam na częściową spłatę długu zł.....
Obecnie weksel Pan... wynosi zł.... i płatny jest w dniu....
3. Zawiadamiamy, że saldo rachunku Pan... w sumie zł.... dotychczas nie zostało uregulowane.
Prosimy o wpłacenie wymienionej kwoty w ciągu 3-ch dni, w przeciwnym razie należność będziemy zmuszeni ściągnąć w drodze egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi.

Wzory listów:

1. Zawiadamiamy, że wymiar składki za I-szy kwartał ustalony został na zł.....
Dołączając blankiet nadawczy P. K. O. prosimy o łaskawe przekazanie należności.
2. Komunikujemy, że rachunek Pan... jest obciążony sumą zł..... Ponieważ termin płatności minął w dniu..... prosimy o łaskawe wpłacenie tej kwoty przed upływem dni 5-ciu dołączonym blankiecie nadawczym P. K. O.

Z. S. R. R. w okresie od 1 sierpnia 1934 r. do 31 maja 1935 r. wyniósł 10,090 tys. kwintali, wykazując wzrost w stosunku do odpowiedniego okresu r. ub. o 275 tys. kwintali. Na pierwszym miejscu wśród krajów eksportujących żyto znajduje się, według zestawienia, sporządzonego przez wspomniany instytut — Polska, która wywoziła w tym czasie 4,592 tys. kwintali. Na drugim miejscu jest Argentyna (2,389 tys. kwintali), dalej Lotwa (861 tys. kwint.), Szwecja (838 tys. kwint.), Litwa (537 tys. kwint.) i inne. Największymi odbiorcami żyta były w tym okresie: Stany Zjednoczone A. P., (2,390 tys. kwintali), Niemcy (2,215 tys. kwint.) i Danja (1,604 tys. kwint.).

(z) **Obrazy międzynarodowej konferencji cukrowniczej.** W dniu 5 bm. rozpoczęły się w Brukseli plenarne obrady międzynarodowej konferencji cukrowniczej. W obradach biorą udział delegacje 7 państw, wchodzących do porozumienia, t. j. Kuba, Jawa, Czechosłowacja, Polska, Węgry, Belgja i Peru. Ponieważ międzynarodowy kartel cukrownicy wygasa w końcu br., głównym przedmiotem narad jest kwestja jego przedłużenia. Pomiedzy członkami kartelu ujawniają się trzy tendencje. Jedni domagają się przywrócenia całkowitej swobody działania wszystkim członkom porozumienia, drudzy chcieliby przedłużenia t. zw. planu Chadbourne'a w formie dotychczasowej. Wreszcie trzecia tendencja zmierza do przedłużenia kartelu, lecz pod warunkiem rozszerzenia go i to w ten sposób, aby z zarządzeń restrykcyjnych, jakie przewiduje umowa dla członków kartelu, nie korzystali ci, którzy stoją poza nim.

(z) **Tajne skarby Niemiec.** Londyńskie pisma finansowe donoszą, że w drugiej połowie lipca wysłano z Londynu do Niemiec złota na przeszło 360 tys. funtów szterlingów, jednak w bilansie Banku Rzeszy z 31 lipca r. b. niema o tem najmniejszej wzmianki. W kwietniu r. b. Schacht przyznał, że Golddiskontobank posiada złota za 500 milj. marek. Pisma angielskie przypuszczają, że i ostatnie transporty złota musiały pójść do Golddiskontobank, albo do innego schowka i tworzyć będą tajny skarb wojenny.

dn. 2 i 3 sierpnia stanowią cyfry sprzedanego zboża przez polskie biuro eksportu zboża w Gdańsku w tych dniach a mianowicie 300 i 200 tonn. Z tych też względów cena wykazuje tendencję zniżkową a osiągalna efektywnie jest poniżej notowań giełdowych. Tak więc przy notowaniu za q — 10,50 zł nawet P. Z. P. Z. płacili tylko zł 10. Ostatnio zaś notowania zostały obniżone do 10,25 zł za q. (AZ)

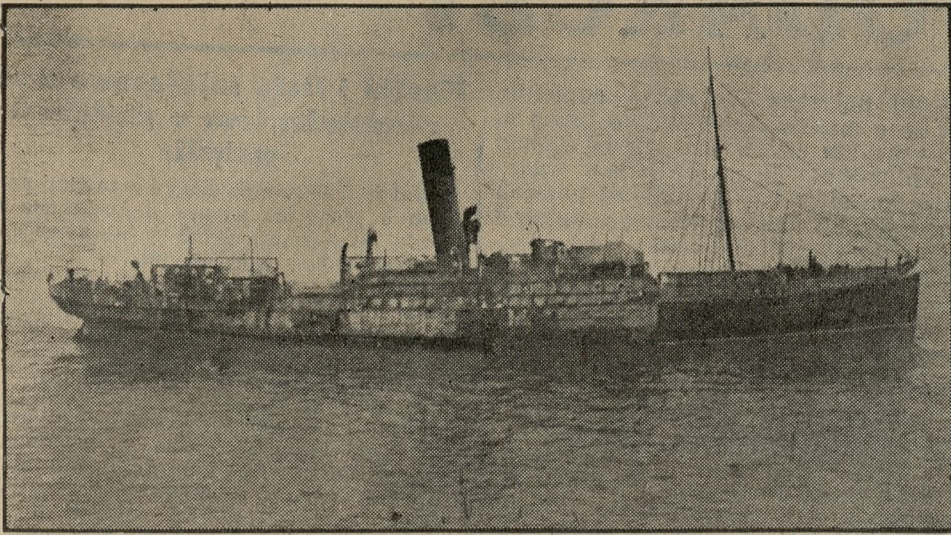
(k) **Rolnicza Spółka Olejarska zakupuje olejarnię w Szamotułach.** W najbliższym już czasie rozstrzygnie się los jednej z największych i najbardziej racjonalnie pod względem technicznym postawionych w Polsce olejarni, a mianowicie olejarni w Szamotułach. Olejarnię tę, jak wiadomo, zamierza nabyć na licytacji założona z inicjatywy Stowarzyszenia producentów nasion olejnych w Poznaniu spółka producentów p. n. Rolnicza Spółka Olejarska sp z ogr. odp., która została już sądownie zarejestrowana i podjęła swe czynności przygotowawcze do kupna olejarni w Szamotułach. Zarząd spółki posiada już kapitał potrzebny na kupno i uruchomienie olejarni. Dążeniem zarządu będzie uruchomienie olejarni zaraz po jej nabyciu. Każdy udział w wymienionej spółce wynosi tyśiąc zł, bez żadnej dodatkowej odpowiedzialności, płatny gotówką lub nasionami olejnymi. Producceni, nie posiadający gotówki na kupno udziałów, mogą korzystać z dogodnego kredytu na kupno udziałów w Państw. Banku Rolnym, splanacnego nasionami olejnymi w 3 rocznych ratach. Udziałowiec będzie miał zapewniony odbiór przez olejarnię wagonu nasion rzepaku, lub rzepiku, lub lnu (i ew. maku) na każdy udział przy zapłacie należności w chwili odbioru towaru przez olejarnię. Natomiast udziałowiec nie będzie miał obowiązku dostawy nasion do olejarni. Ponadto każdy udziałowiec będzie otrzymywał z olejarni kuchy rzepakowe, imiane ew. słonecznikowe na dogodnych warunkach. Olejarnia Szamotuły poza wytłaczaniem olejów posiada specjalne urządzenie do fabrykacji pokostu i oleju do palenia, co umożliwi jej wypuszczenie na rynek nietylko surowca, ale i gotowych fabrykatów.

(k) **Przemiany w przemyśle obuwniczym.** Referowaliśmy swego czasu o wniosku izb rzemieślniczych, domagającym się zrehabilitowania dalszego rozwoju mechanizacji w przemyśle obuwniczym, gdyż, zdaniem izb mechanizacja ta jest groźna dla ręcznych szewców, dziś w wielkiej mierze bezrobotnych. Zwróciliśmy wówczas uwagę, że według danych statystycznych, mechaniczne fabryki skórzanego obuwia, nie rozwinęły w ostatnich latach swej produkcji i z wyjątkiem jednej fabryki o zagranicznym kapitale, natomiast rozpowszechniło się dosyć szeroko obuwie letnie ludowego i sportowego rodzaju z podszwją gumową, wykonwane przez zupełnie oddzielną grupę fabryk obuwia gumowego. Obecnie obserwuje się pewne kroki ze strony mechanicznych fabryk obuwia do konkutowania z najtańszem letniem obuwie gumowem, których cena detaliczna wynosi zwykle 2 do 4 zł. Fabryki obuwia skórzanego wypuściły bowiem na rynek w bieżącym sezonie letnim lekkie obuwie, zbliżone do sandałów, zwane gantkami, które się dobrze zaprowadza. Cała ta walka o zbyt obuwia, związana jest mocno z momentami mody, które odgrywają poważną rolę. Trzeba stwierdzić, że w zakresie mody pozostała ręczna wtwórczość, z wyjątkiem niektórych nielicznych wtwórców, bardzo daleko w tyle. (1)

(k) **Udział rzemiosła w spółdzielczości Wielkopolski** wraza się w następujących cyfrach: w spółdzielniach spożywczych jest 6,699 rzemieślników, w spółdzielniach zakupu i zbytu — 64, w spółdzielniach mieszkaniowych i budowlanych — 106, przemysłowych — 25, rolniczo-przetwórczych — 5, handlowych — 1, w różnych — 39 rzemieślników, w spółdzielniach czysto rzemieślniczych — 177. Zaznaczyć trzeba, że do tych ostatnich spółdzielni rzemiosło nie żywi zbyt wielką ufnością ze względu na niemożność zabezpieczenia lokowanego kapitału przez te instytucje, stojące obecnie na słabych podstawach finansowych. Dowodem tego słabego zainteresowania i zaufania do spółdzielni rzemieślniczych jest fakt, że na 13 spółdzielni istniejących w poprzednim roku pozostało w r 1934 tylko 6 spółdzielni. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Polska na pierwszym miejscu wśród eksporterów żyta.** Według danych międzynarodowego instytutu rolniczego w Rzymie, światowy eksport żyta z wyjątkiem

Jak już donosiliśmy, w pobliżu Anglii na pełnym morzu spłonął statek pasażerski „Princess Ena”. Na szczęście z pasażerów i załogi nikt nie postradał życia.

Niezwykłe praktyki lecznicze

Naiwnych nie sieją — sami się rodzą!

Francja będzie miała wkrótce nowy sensacyjny proces. Na ten raz sprawa dotyczy lekarza-cudotwórcy sekty „Biczowników”, który przywracał swym pacjentom zdrowie — sposób dotąd w krajach cywilizowanych zdaje się niepraktykowany. Już o ddość dawna chodzili słuchy o „proroku z Tarbes”, któremu rzekomo mnóstwo ludzi zawdzięczało wyleczenie z wszelkich możliwych chorób i dolegliwości. Sława tego osobliwego medyka rosła z dnia na dzień, no i w równej mierze przybywało mu dóbr doczesnych, kiedy nagle do sądu wpłynęła skarga poważnego bardzo charakteru, bo zarzucająca „prorokowi” tak brudne sprawy, jak szantaż i oszustwo.

Ferdynand Balliot, mężczyzna 40-letni, którego ponury, ascetyczny wygląd i czarne magnetyczne oczy przyciągnęły się w znacznej mierze do jego „medycznego” sukcesu, jest z powołania rekodzielnikiem, wytórcą skrzypiec i pochodzi z poważnej rodziny zamieszkałej w jednej z miejscowości u podnóża Pirenejów. Lekarską swą karierę Balliot rozpoczął w zgola niezwykłych okolicznościach. Oto gdy zamieszkała przed nim w Tarbes, pewna kobieta-znachorka, ciesząca się od wielu lat wielką wziętością, zmarła, w tłumie osób odprowadzających jej zwłoki na cmentarz, znajdował się także Balliot. Nad mogiłą wypowiedział on rymowaną mowę pożegnalną, poczem wszedł do grobu i przez czas długi całował trumnę. Ta „adoracja” nieboszczki przeciągała się tak długo, że w końcu grabarze zmuszeni byli go przymocować z dołu mogiłem wyciągnąć. Od tej chwili, jak twierdzi „prorok”, cudowny dar leczenia ze zmarłej przeszedł na niego. I niebawem rozpoczął swoją praktykę.

Sposoby jego leczenia były wielce osobliwe. Syn pani Delamarre, tej samej, która obecnie wystąpiła przeciw „cudotwórcy” na drogę sądową, zapadł był na niebezpieczną chorobę piersiową. Balliot oświadczył, że pierwszym warunkiem wyzdrowienia chłopca, jest pokuta, jaką pami D. odprawić powinna. Następnie musi się ona poddać uciążliwemu trudowi fizycznemu i — aż do wyzdrowienia chorego — pracować w jego („lekarza”) gospodarstwie, jako zwykła posługaczka. Niestety kobieta chcą uratować życie dziecka, zgodziła się na te wszystkie warunki i w dodatku odcierpieć musiała jeszcze, tytułem zapoczątkowania „kuracji”, niemilościarną chłostę. Lecz mało tego; przebiegły znachor, w toku „leczenia” pacjenta, wymógł jeszcze na pani D. scedowanie na jego imię część nieruchomości do niej należącej. Kiedy po wypełnieniu wszystkich tych zadań, chłopiec po paru tygodniach umarł, naiwna kobieta nareszcie zrozu-

miała, że padła ofiarą oszusta i sprawę skierowała na właściwą drogę.

Obecnie zaczynają wychodzić na jaw różne nieprawdopodobne metody leczenia osobliwego eskulapa: Niewymowne katusze przechodzić musiała pewna 7-letnia dziewczynka, oddana Balliotowi na kurację. Ta ostatnia polegała głównie na biczowaniu, a ponieważ dziecko nie było w stanie przyjmowania jakichkolwiek pokarmów, więc „lekarz” uznał, że jest ono niezawodnie przez diabła opętane i za właściwy środek dla wypędzenia „złego” z dziewczynki, uważał przypalanie jej ciała w okolicach bioder kontaktem elektrycznym. Prócz tego zmuszał małą pacjentkę do klęczenia na ostrych kamieniach i spożywania najwstrętniejszych rzeczy. W innym znów wypadku poddawał pewnego chłopca kuracji „terpentynowej”, z tym skutkiem, że organizm pacjenta uległ całkowitemu zatruciu.

Charakterystyczny jest fakt, że wiele zamożnych kobiet jak i dziewcząt z najlepszych kół towarzyskich, przechodziło u „proroka” kurację chłosty. Pacjentki zjeżdżały do Tarbes nietylko z sąsiednich miejscowości, lecz także z dalszych dzielnic Francji. Osobliwym praktykom leczniczym słynnego znachora poddawało się również wiele Hiszpanek i Angielek, przebywających na wywczasach letnich w Pirenejach.

Ferdinand Balliot podobno z stoicznym spokojem oczekuje rozprawy sądowej, mając zapewnione świadectwo całego szeregu swych zwolenników — przeważnie pici żeńskiej — gotowych zeznawać na korzyść oskarżonego. Kr.

Gołębie pocztowe w służbie prasy japońskiej

Od dawnego już czasu prasa japońska posługuje się, dla przesyłania niektórych specjalnych wiadomości, gołębiami pocztowymi. Na podstawie informacji ze źródła japońskiego, niema gazety, zasługującej w kraju na poważanie, któraby nie posiadała przy redakcji swego dobrze zaopa-

trzonego gołębnika, w którym hodują i tresują tych niezwykłych współpracowników wielkiej prasy.

Stwierdzono, że gołębie w niektórych okolicznościach oddają wprost nieocenione usługi. Przybywa np. statek z obcych dalekich krajów, mając na pokładzie sławną osobistość, z którą należy przeprowadzić wywiad? Otóż wówczas redaktor, któremu powierzono spełnienie tej misji, zjawia się na pokładzie okrętu, ze swym gołębem w koszyku. Zanim statek zarzuci kotwicę, dziennikarz może już być na jego pokładzie, posługując się przypuszcmy — lodzią pilota. Chcąc wysłać do wydawnictwa szczegóły wywiadu, nie musi tracić cennego czasu na poszukiwanie telefonu, powierza artykuł gołębini i może być pewnym, że w krótkim czasie ptak doleci do miejsca przeznaczenia.

W ten sam sposób można wykorzystywać pomoc gołębi pocztowych, nie opuszczając stadjonu sportowego, gdzie odbywają się sensacyjne rozrywki, lub też miejsce katastrofy, z której jak najprędzej należy wysłać odnośne zdjęcia fotograficzne. Sposobem tym zachwylił się nawet Randolph Hearst, słynny magnat prasy amerykańskiej, który zaangażował dla swych wydawnictw kilku Japończyków, wyspecjalizowanych w hodowli i treningu gołębi pocztowych. Tej to właśnie inicjatywie zawdzięcza Hearst swe wielkie powodzenie wobec konkurencyjnej prasy amerykańskiej, przy ogłaszaniu wiadomości o pierwszym przybyciu do Nowego Jorku olbrzyma marynarki francuskiej „Normandie”. S. F.

Dziwy berlińskiego muzeum przyrodniczego

W podziemiach berlińskiego muzeum przyrodniczego, dzieją się od pewnego czasu dziwne rzeczy. Największe stworzenie, jakie wedle wyliczeń ludzkich żyło na świecie i od przeszło 100 milionów lat zniknęło z powierzchni ziemi, ma tu być zrekonstruowane. Przy wejściu do olbrzymich sal podziemnych mieszczą się w rozlicznych szafach, na stołach i półkach tysiące kości i ich części od najdrobniejszych do olbrzymich, z których ma powstać szkielet „gigantosaurusa”. Na razie największą troską uczonych jest, by wynaleźć odpowiedni plac, gdzie można by szkielet ten ustawić. Części szkieletu zostały wykopane w roku 1909 w Tendaguru, w niemieckiej wówczas Afryce Wschodniej. Badania stwierdziły, że zwierzę to musiało żyć w epoce kredowej. Wystawienie szkieletu na widok publiczny przedstawia trudności, gdyż okazuje się, że nie zmieści się on na dużym podwórzu muzeum

przyrodniczego. Długość „gigantosaurusa” wyniesie około 40 metrów, a jego głowa sięgnie wysokości trzeciego piętra normalnej kamienicy.

Mimo swej olbrzymiej wysokości posiada potwór wyjątkowo małą głowę, jednakże dostatecznie dużą na to, by na jego czaszce usiadły wygodnie dwie osoby. Na łopacie natomiast może się kołysać dwaściancie par w takt walca. Palce u nóg mają długości pół metra, nogi zaś potrójną wysokość przeciętnego człowieka. Ustawienie zwierzęcia ma nastąpić w przeciągu 2 lat i będzie niewątpliwie jedną z największych sensacyj świata. S. F.

Areszt na raty

Sądy amerykańskie wydają nieraz oryginalne wyroki, w których surowość łączy się z humanitaryzmem. Nieczęsto się to zdarza, ale zdarza się. Robotnik zatrudniony w jednej z fabryk w New Haven, John Dias, człowiek żonaty i dzielnny, miał słabość do kieliszka. Ilość Dias, się wstawił, wszczął kłótnie i awantury, które z reguły kończyły się zatargiem z policją i kilkudniowym aresztem. Jedną z takich awantur zaprowadziła Diasa do sądu. Sędzia wydał wyrok, opiewający na trzy miesiące więzienia. Ale ze względu na to, że rodzina Diasa cierpiałaby głód i nędzę w razie przymusowego bezrobocia, sędzia postanowił rozłożyć karę na raty. Dias ma odsiadywać trzy razy w tygodniu, poniedziałek, środę i piątek. Pozostałe dni tygodnia może więc pracować w fabryce. Niedziela pozostaje do dyspozycji pod warunkiem jednak, że Dias nie będzie w dniu tym wstępował do szynku, gdyby zaś tak było, niedzielę będzie również spędzał w więzieniu.

Należy dodać, że administracja fabryki, w której pracuje Dias, zgodziła się na taki układ, co również nie jest zwykłym wypadkiem w stosunkach amerykańskich.

Ubrania z drzewa?

Jak donoszą ze Szwecji, tamtejsza hurtownia spółdzielni spożywców, która obejmuje nietylko znaczną część handlu artykułami spożywczymi, ale prowadzi także szereg fabryk, ukończyła niedawno próby nad możliwością wyrobu ubrań z celulozy, co przy znacznych ilościach drzewa w Szwecji może stworzyć nowy przemysł „tkacki” w tym kraju. Próby podobno okazały się na tyle pomyślne, że hurtownia przystąpiła do budowy fabryki „ubrań z drzewa”.

Firma hurtowni spółdzielczej pozwala sądzić, że chodzi tu o przedsięwzięcie poważne i mogące mieć duże znaczenie nietylko dla Szwecji, ale i dla innych krajów, w których drzewa jest pod dostatkiem.

Tanio i dobrze

Amerykański zmysł praktyczności i organizacji stwarza często dobre przykłady do naśladowania i stosowania na terytorium też jeszcze, niż amerykański, gruncie. Mieszkańcy gigantycznego New Yorku są w tem szczęśliwym położeniu, że w lecie mają do dyspozycji tyle morza, ile zechcą. Kilkaset kilometrów wybrzeża wraz z dwiema dużymi wyspami, Long Island i Staten Island, pozwala przy bogactwie środków komunikacyjnych na szeroką inwencję w urozmaiceniu feryj letnich.

W czasie skwarnych miesięcy letnich połowa omal ludności New Yorku opuszcza rozpalone mury miasta i spieszy ku morzu. Dwa miliony ludzi albo i więcej wyrzucają na wybrzeże pociągi, autobusy, auta w każdy weekend, a paręset tysięcy spędza kilka tygodni na plażach. Zamiast hotelów i pensjonatów, które są z reguły droższe, pobudowali przemysłni managerowie tysiące bungalowów. Kilkadziesiąt takich bungalowów tworzy kolonję, całość, którą zarządza manager. Co miesiąc w sobie bungalow? Budowany z drzewa zawiiera on w sobie dwa mieszkania, składające się z tarasu, pokoju jadalnego i sypialnego, łazienki, kuchni. Wszystkie bungalowi posiadają światło elektryczne, umeblowanie proste ale wygodne. Wszystkie powiaty, gazety, tytoni etc. dostarcza administracja kolonji po tej samej cenie, co w mieście.

Czynsz za taki bungalow wynosi przeciętnie 150 dolarów za sezon, t. j. za cztery miesiące łącznie ze światłem, co wypada nie drożej niż komorne za małe mieszkanie w N. Yorku. Pobyt w takim bungalowie przedstawia ten plus, iż, korzystając ze wszystkich wygód zwykłych w mieście, jest się u siebie. Poza tem w każdej prawie kolonji jest kino, park, dancing etc. Kąpiele morskie, rzecz prosta, gratis. Łodzie, motorówki do dyspozycji za opłatą. Nic dziwnego więc, że przeciętnie zarabiający newjorczyk może sobie pozwolić w tych warunkach na spędzenie urlopu nad morzem, ewentualnie zaś na codziennie dojazdy do pracy, biorąc pod uwagę łatwość i szybkość komunikacji.

Co człowiek myśli?

Gdy gram na loterii państwowej, myślę o tem, by wygrać. Jestem już stary i myślę sobie: 13-go sierpnia rozpocznie się ciągnięcie III klasy. Trzy wygrane po 100 000 zł i tyleż po 50 000 zł. Wogóle blisko 2 000 000 zł wygranych. Kupuje los i dlaczego właśnie ja nie miałbym wygrać?

Pociągi wycieczkowe wyłącznie dla niezamężnych

Na oryginalny pomysł wpadła dyrekcja kolei na Łotwie. Rozpisuje się o nim „Brihwa Zeme” podnosząc właściwość zarządzenia kolejowego. Zważywszy że podróżuje koleją, nawet najkrótsze, dają możliwość zawierania i nawiązania znajomości między podróżującymi, szczególnie na Łotwie, gdzie powolność pociągów i długie postoje po stacjach są przysłowiowe, dyrekcja kolei zaprowadziła specjalne pociągi wycieczkowe, przeznaczone wyłącznie dla ludzi niezamężnych, t. zn. dla kawalerów młodszych i starszych oraz dla niewiast, mniej lub więcej dojrzałych. Dyrekcja jest zdania, że tysiąc nieprzewidywanych okoliczności, w jakie może obfitować podróżowanie koleją po Łotwie, nie wyklucza możliwości znalezienia, właśnie w takiej podróży, bratniej duszy, którą będzie można na stacji końcowej, przy pomocy dyżurującego pastora, uczynić swoją na wieki. Oczywiście, celem wykluczenia „kawalerów” ze strony ludzi już żonaty, policja na każdej stacji będzie kontrolowała paszporty odjeżdżających, gdyż na Łotwie, z powodu stanu oblężenia posiadanie paszportu jest dla każdego mieszkańca obowiązkiem. S. F.

Malowniczy obrazek z odbytych już u nas częściowo żniw. Wysoko załadowany zytym wóz wraca pod wieczór z pola do zagrody.

Łatowa moda kwiatów

Każda pora roku ma swoje szczególności pod wieloma względami, a więc i w dziedzinie mody. Nie wypływa to z jakiegoś „widzimy się” twórcy mody, lecz rodzi się samo z siebie, zależnie właśnie od pory roku. A ponieważ mamy lato i dużo pięknych kwiatów, więc i moda chce być ukwieciona. Kwiaty, kwiaty, kwiaty i jeszcze raz kwiaty, wszędzie i pod wszelkimi postaciami.

Z modą tą godzić się należy, bo ona kobiecie odmłodzi, upiększy i uczyni powabniejszą, zwłaszcza że trzyma się zdaleka od przesady i teatralnych efektów. Deseń kwiatowe materiałów tchną prostotą, są subtelne i nie-przejaskrawione, stąd warto im się przyjrzeć bliżej. Przedewszystkiem nie mamy na myśli plastycznych dekoracji sztucznymi kwiatami, lecz bogactwo motywów kwiatowych. Nimi właśnie chcielibyśmy zainteresować czytelniki i wykazać delikatność formy.

Haft występuje na pierwsze miejsce w obecnej modzie; spotykamy więc haftowane kwiaty na przód, wieszaki i jedwabiu, specjalnie jako dekorację tyłu jasnych sukien. Fason sukni musi być przy tego rodzaju przybraniu prosty i skromny.

Model pierwszy z lnu, surowego jedwabiu lub podobnego materiału w jasnym kolorze, którego całość ozdoba są haftowane kwiaty na obojczyku.

Wiemy, że obecnie poświęca się więcej uwagi przybraniu sukni niż jej krojowi. Aplikacje bardzo są lubiane jako wystrój sukni, bo nęca oko i występują plastycznie. Nadają się do tego bardzo kwiaty stylizowane jako gustowne i w dobrym tonie. Dla uplastycznienia tej formy przybrania podajemy model 2. Prosta sukienka z ciemno-niebieskiego materiału z marynarskim, zwykłym kołnierzykiem. W narożnikach kołnierzyka umieszczone stylizowane motywy kwiatne, wykonane w tonie sukni, doskonale odbijają od jasnego kołnierzyka. Dla kontrastu przyozdobiono białą kwiatami w jasnych kolorach kołnierzyka. Całość robi wrażenie tak dziś bardzo lubianych i modnych światło-cieni.

Jasnym jest zupełnie, że na letowych sukniach przeważają kwiaty odpowiednie do sezonu. Jednakże zapominac nie należy,

że jesień zapasem i że sukienka kupiona obecnie, musi odpowiadać i przyszłej porze roku. Skutkiem tego zainteresujemy się niezawodnie i ciemniejszymi kolorami sukien, które rozjaśnione barwnymi kwiatami, miłe robią wrażenie.

Przedostatni obrazek pokazuje nam artystycznie upiętą sukienkę krojem płaszczowym (fason ten ma być w nadchodzącej modzie dominującym jako wytworny i elegancki) z rękawem bufiastym, półdługim i pakciem-szarfą, wiązaniem na boku. Ozdoba sukni to wieniec kwiatów, otaczający wykrój sukni i rękawy. Całość zachwycająca.

Do sukien czarnych i granatowych używa się najchętniej białych kwiatów z piłki, organdy, albo z najnowszego, a na przyszły, jesienny sezon, najmodniejszego aksamitu do prania. Do wszelkich innych kolorów poleca się kwiaty o jaśniejszych odcieniach, ale w tonie sukni i szerokiego kapelusza.

Suknie jedwabne w kwiaty były zawsze lubiane. Obecnie zachwycają pięknym doborem barw i deseni, skutkiem czego, mimo „skazania na śmierć” zawsze są żywe, a nawet jak mówią znawcy, będą „długowieczne”.

Doświadczenie poucza, że gładkie okrycie w jednym kolorze podnosi wrażenie barwnej, kwiatnej sukni, co polecamy gorąco, pokazując na ostatnim modelu, perlerynkę w jednym tonie, stanowiącą, piękną, estetyczną całość.

Widzimy więc, że moda kwiatów przyjeżdża się na dłużej i wyparła dawniejsze wzory pretensjonalne i przeladowane, które opatrzyły się bardzo szybko. W obecnej modzie jest tyle fantazji i urozmaicenia że artyści mogą hasać do woli, stwarzając coraz to piękniejsze projekty i kompozycje, a wszystko dla przyozdobienia świata kobiecego.

Kostjum sportowy z grubej wełny (loden) to najidealniejszy strój na wszelkie wycieczki i przechadzki. Ale wełna musi być miękka i lekka i w kolorze niezbyt jasnym. Oprócz koloru brązowego i popielatego modny będzie odcień zielonego, który ma widoki na powodzenie i przyjmie się napewno. Materiał ten nadaje się jedynie do fasonów prostych, sportowych.

Na obrazku widać spódnice z boku zapinaną i luźny kabacik, jedno i drugie suto estebnowane, co dodaje całości wyglądu sportowego. Bluzka, której kołnierzyk wyłożony jest na kabacie może być ciemniejsza w tonie z wzorzystą flaneli.

Komplet na słotne dni jesienne idealny!

NA SŁĄSKIM PODWÓRKU

SLUCHOWISKO RADJOWE
we czwartek dnia 8. VIII. o godz. 21.30

SPORT

Po pływackich mistrzostwach Polski

XIV mistrzostwa pływackie Polski przyniosły naogół słabe wyniki tak, że o postępie w pływactwie polskim mówić nie można. Rekordy pobito tylko w konkurencjach kobiecych, dotychczas bardzo zaniedbanych. Jedynymi pocieszającymi objawami tegorocznych mistrzostw była natomiast wielka liczba startujących zawodników, start zawodników z ośrodków zaliczanych do zaniedbanych jak Pomorze, Łódź i Wilno oraz znaczne wyrównanie się poziomu zwłaszcza wśród zawodniczek. Stuprocentowych faworytów w konkurencjach indywidualnych zupełnie nie było. Jeden tylko Karliczek wygrał pewnie 100 m wznak, lecz dziedziņa ta jest u nas szczególnie zaniedbana, podobnie jak styl klasyczny. W stylu dowolnym mamy obecnie w Polsce trzech równorzędnych zawodników, którzy też podzieliли się tytułami mistrzowskimi. Najszybszym pozostał nadal Bocheński, podczas gdy na długich dystansach przewagę swą wykazał Karliczek.

Fatalnie przedstawia się sytuacja w skokach. Skoczków posiada tylko Śląsk, przyczem mistrzostwo zdobył weteran Maerz, skaczący już od lat 10 w mistrzostwach. Młodych sił zupełnie brak, tymczasem w Ameryce mistrzostwo zdobywają 11-letnie dzieci. W Poznaniu obecnie jest wogóle tylko dwóch skoczków, którzy na każdych zawodach zajmują identyczne miejsce. Stan taki naturalnie nie może przyczynić się do zainteresowania się publiczności tą dziedziną.

Zwycięzcy biegu 100 m dow. pań, Dawidowiczówna, jest jedyną rewelacją mistrzostw, reszta z „weteranką” — Morawską, znalazła się dość daleko. Jest zato szereg nowych nazwisk i dlatego pozostaje nadzieja, że może w ciągu roku wyłonią się z pośród nich nowe gwiazdy.

Na zawodnikach poznańskich odbił się trening w ciepłej wodzie pływalni przy elektrowni, przez co w zimnej wodzie basenu „Legii” uzyskiwali gorsze czasy. Jedynie Kamińska, podobnie reszta jak w ubiegłych latach, wykazała poprawę, o ułamki sekundy, bijąc swój rekord. Szczurazekówna pogorszyła swe czasy, przez co zajęła gorsze miejsca niżby należało się po niej oczekiwać. Debiutująca w mistrzostwach Kudlińska, będąc zawodniczką startującą wogóle pierwszy rok, wykazała normalne wahania formy. Niestety Poznań nie obsadził sztafet pań, w których miał najwięcej do powiedzenia. W konkurencjach męskich w biegach mistrzowskich miał startować jedynie Lisewski, którego jednak nie dopuszczono z powodu nieotrzymania przez PZP sprawozdania z wyników, kwalifikującym Lisewskiego do startu w klasie mistrzowskiej. Jak wiadomo Lisewski wynik ten uzyskał na zawodach nowopowstałego klubu „WKS” (1:24 na 100 m wznak). Poza startowała sztafeta „Unji” na 4x200 dow., zajmując 8 miejsce. Licznie natomiast startowali zawodnicy poznańscy w biegach klasy I. W przeciwieństwie jednak do lat ubiegłych, biegi te były silnie obsadzone przez czołowych zawodników Warszawy i Śląska, z którymi nasi zawodnicy nie mogli konkurować. Jedyny sukces odniósł Wielicki, wygrywając 100 m wznak. Niezłe spisali się zabkarze poznańscy, zajmując

przez Hellwina drugie miejsce na 200 m oraz trzecie przez Ratajczaka na 100 m klas. Crawlści poznańscy natomiast (Kuźdowicz, Lewandowski, Perz, Krajczewski i Maleszyński) zajęli dalsze miejsca.

Po dłuższej przerwie startowali w mistrzostwach Pomorzanie, a właściwie „Sokoli” bydgoscy, którzy z pośród pływaków pomorskich wykazują największą ruchliwość. Odnieśli oni widoczne korzyści z trzytygodniowego pobytu w Bydgoszczy trenera Richtera, gdyż prawie we wszystkich konkurencjach, w których startowali, poprawili poważnie swoje rekordy okręgowe. Wybił się szczególnie Draeger na dystansach od 200 m wwyż, zdobywając na 1500 m nawet pierwsze miejsce. W stylu klasycznym Poczekaj zajął drugie na 100 m, a trzecie na 200 m klas. Wśród pań wyróżniła się Godzwonówna, wygrywając 100 m wznak. W sztafecie 4x200 m dow. „Sokół” bydgoski zajął pierwsze miejsce, dystansując dobrą sztafetę lwowskiej „Pogoni”. (wz)

Kraków — Śląsk — Poznań, zawody międzyokręgowe odbędą się dziś w Zakopanem z okazji „Dni gór”. Początkowo w trójmiecu miała startować Warszawa, kiedy jednak ta odmówiła, zaproponowano udział Poznaniowi. W programie przewidziane są biegi na 100 m w stylach dowolnych, klasycznym i grzbietowym, sztafeta 3x100 m zm. dla pań i panów oraz sztafeta 4x50 m dow. i skoki panów. Z każdego okręgu startuje po jednym zawodniku. Reprezentacja Poznania wyjechała do Zakopanego we wtorek w składzie osłabionym, przyczem skład jej został ustalony w poniedziałek wieczorem. Skład reprezentacji przedstawia się następująco: Kamińska (100 m dow.), Szczurazekówna (100 m wzn.) i Kudlińska (100 m klas.) oraz Perz (50 m dow.), Lisewski (100 m wzn.), Wesołowski (100 m kl.), Kwidowicz i Potocki (50 m dow.). Kierownikiem ekspedycji jest p. Wesołowski. (wz)

Trójmieć Poznań — Pomorze — Łódź, mający się odbyć w niedzielę w Toruniu, z powodu wycofania się Łodzi nie dojdzie do skutku. Na 25 bm. przewidziany jest natomiast mecz międzyokręgowy Pomorze — Poznań, najprawdopodobniej w Toruniu. Wobec znacznego podniesienia się poziomu zawodników, a szczególnie Pomorzaniek, siły obu okręgów będą wyrównane. (wz)

Spotkanie Poznania z Gdańskiem, o puhar b. prezydenta senatu gdańskiego Rauschninga prawdopodobnie nie dojdzie w roku bieżącym do skutku. Na przeszko-dzie stoi przedewszystkiem sprawa finansowa. Zawody te są deficytowe i dlatego miały się odbyć w sobotę 31 bm. w Poznaniu, a w niedzielę 1 września w Międzychodzie, wobec jednak „ciężkiej” wypłacalności Międzychodu, zawody te w tem miejscu mają być odwołane. Przypominamy, że zawody te zakończyły się w latach 1929, 1930 i 1933 zwycięstwem Gdańska i zdobyciem na własność puharu b. prezydenta miasta Poznania p. Ratajskiego; w ub. roku w Gdańsku, spotkanie wygrał po raz pierwszy Poznań. W latach 1931 i 1932 zawody nie doszły do skutku z powodu od-mowy Gdańska. (wz)

Lekka atletyka

Międzymiastowy mecz Poznań—Wrocław się nie odbędzie. Zarząd POZLA otrzymał ze starostwa grodzkiego zawiadomienie, że z powodu wyborów nie może się odbyć w Poznaniu dziesięciobój i międzymiastowy mecz Poznań—Wrocław, przewidziany na 7 i 8 września.

W Bazylei odbyły się z udziałem zawodników amerykańskich międzynarodowe zawody lekkoatletyczne, które dały następujące wyniki: 100 m: Peacock (Am) 10.3.2. Haenni (Szwajc.) 10.4 (nowy rek.). 200 m: Haenni 21.2 (rekord). 2. Fuaqua (Am) 21.4. 1500 m: Brigh 4:02.4. 3.000 m: Mc. Cluskey 8:47.2. 400 m: Fuaqua 49.2. 800 m: Wolfr (Am) 1:58.3. 2. Wladwogel (Szwajc.) 1:58.8. Sztafeta szwedzka: Ameryka 2:00.6. Kula: Leyman 15.38 m. 2. Noel (Francja) 14.11 m. Dysk: Noel 44.93 m. 2. Leyman 43 m. 110 m pl.: Cope (Am) 15.5. Skok wwyż: Johnson 1.95 m. Wdal: Peacock 7.31 m. Tyczka: Roy 4 m. (tel. w.)

Pięściarstwo

W Berlinie rozpoczęły się wczoraj mistrzostwa amatorskie Niemiec. Startuje przeszło 125 zawodników. Pierwsze dwa

dni walk eliminacyjnych przyniosły szereg niespodzianek, z których najgodniejszą uwagę są porażki Spannagla i Frantz, którzy odpadli z powodu dyskwalifikacji już w przedbojach. Mistrzostwa zakończone zostaną dopiero w czwartek.

Piłka nożna

PZPN. odtzucił odwołanie „Polonii” w sprawie meczu ze Śląskiem i zweryfikował wynik 3:0, uzyskany na boisku w Świętochłowicach przez drużynę Śląska. (Pat.)

Spotkania towarzyskie: „Sokół” Wolsztyn — „Obra” Zbąszczyń 5:2 (4:1), „Czarni” Poznań — „Britania” 0:1 (0:1), „Rawicki Klub Sportowy” — „3 komp. 55 p. p.” 3:0 (0:0), „Grom” — „Sokół” Jeżyce 3:4 (1:0), „Ostrowski Kl. Sportowy” komb. II i III — KPW Ostrow 5:2 (2:1), „Legja” Sroda — „Viktoria” 1:1 (1:0), „Stella” Gniezno — „KPW” Poznań 2:2 (1:2), „Warta” III — „San” II 3:2 (1:1), „Unja” Swarzędz — „Legja” III 3:4 (1:3), „Pentatlon” III — „Sparta” III 4:3 (2:1), „Dyskobolja” II Grodzisk — „Promień” Opalenica 2:1 (1:1).

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

SKAUCI! SPORTOWCY! TURYSY!
WIEDZ UWAGA NA WYKUCIECZNE ZDOPATRIE 50.
PUDER DJACHYLOWY MOTOR
specjalnie wyprodukowany pocemiu i adreanormionem

JAPONSKI PROSZEK
KATOL ZABIJA
AZUMI & CO. LTD. OSAKA
OWADY I ROBOCTWO

We wtorek, dnia 6 bm., o godz. 23 rozstała się z tym światem, po ciężkiej chorobie, nasza najukochańsza córka, siostra, ciocia i szwagierka, ś. p.

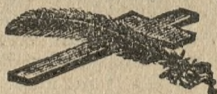
Stanisława Kaniewska

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 10 bm., o godz. 15.30 z domu żałoby przy ul. Śniadeckich 21 na cmentarz parafjalny św. Michała, o czym zawiadamia

zg 11 587

w ciężkim smutku pogrążona

Poznań, Promno, w sierpniu 1935 r. **rodzina.**

Dnia 6. VIII. 1935 r. zasnął w Bogu nasz ukochany ojciec, ś. p.

Walerjan Pąckiński

przeżywszy lat 72.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 9 bm. o godz. 5 po południu z kostnicy cmentarza św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

dg 11 586

córka i synowie.

Zakład Pogrzebowy Bol. Jaskiewicz, Poznań, Klasztorna 9, tel. 2539.

Dnia 1. 8. 1935 r. zasnął w Bogu po krótkich lecz ciężkich cierpieniach mój ukochany mąż, śp.

Konrad Cholański

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 8 bm. o godz. 6 po poł. z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 11 585

żona i rodzina.

Przewielebnemu Duchowieństwu, JW Panu Prezydentowi m. Poznania E. Więckowskiemu, JWPP. Przedstawicielom Kuratorium Okręgu Szkolnego, Panom Radcom Miejskim, Dyrekcji, Gronu Nauczycielskiemu i uczniom Seminarjum im. J. Słowackiego w Poznaniu, JWPP. Reprezentantom Komunalnej Kasy Oszczędności m. Poznania, JW Panu Dyrektorowi Marcincowi, Kolegom, Znajomym oraz wszystkim innym za szczerze wyrazy współczucia, złożone wieńcem i liczny udział w pogrzebie mojego męża ś. p.

Adama Kłosa

składa na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

Poznań, Przecznicza 12.

żona.

zg 11 584

Wróciłam

Dr. Parczewska

Mickiewicza 22

Telefon 76-40

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

ORYGINALNE PROSZKI

MIGRENO-NERVOSIN

R.M.S.W. 221599

ZNAK FABR.

Z KOGUTKIEM

SA ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE

ZASTOSOWANIE:

BÓLE GŁOWY

MIGRENA, NEURALGJA

BÓLE ZĘBÓW

GRYPA, PRZEZIĘBIENIA

BÓLE: ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE I.T.P.

ŻĄDANIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW

ZE ZN. FABR. KOGUTEK

SPRZEDAJA APTEKI

nr 12 057

„Haftoplis“

wykonuje mereżkę, okrętkę, dziurki, wykończenie szali, falban, pisowanie, dekoryzowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóg, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.

wejście Wiankowa.

Pg 4568-28.27

Karbolineum

prawdziwe żywiczne

i zwykle brązowe z firmy Ierebenthen poleca

HATECH,

Poznań, św. Marcin 65

dg 3 112

ODCISKI

Gdy nogi twoje stają się wrażliwe, a odciski palą, kłują i pieką, dodaj do wody tyle Saltrat Rodell, by przybrała ona wygląd mleka. Gdy się zanurza nogi w tej mlecznej kąpieli, wydzielany z niej tlen, zawierający kojące sole, przenika do porów, koi i łagodzi skórę i tkanki. Palenie i świerzbienie ustają. Prawidłowy obieg krwi jest przywrócony i zaznaje się całkowitej ulgi. Odciski są zmiękczone do tego stopnia, że można je odjąć w całości wraz z korzeniami. Natarte miejsca są ukojone, spuchlizna znika. Można nosić obuwie o cały numer mniejsze. Apteki, sklepy apteczne i perfumerie sprzedają Saltrat Rodell pod naszą gwarancją. Koszt jest nieznaczny. Skład główny:

L. Nasierowski, Warszawska, Kaliska 9.

nr 13 627

Poszukuje się godnej zaufania osoby (może być pani), w której lokalu o większych rozmiarach możnaby natychmiast

ZALOZYC FILJE

Osoba ta zajmowałaby się pod kierownictwem firmy na terytorjum swego kraju zwłaszcza rozdziałem towaru (nie skład). Dotychczasowego zatrudnienia nie potrzebuje przerywać. Stały dochód około 250 marek miesięcznie. Blisze informacje w firmie

CHAMO-EXPORT, VALKENBURG — L. HOLLAND

B. SOMMERFELD

BYDGOSZCZ

Największa w Polsce

fabryka pianin i fortepianów

Najlepsze fabrykaty

Eksport na cały świat.

Skład fabryczny; Poznań, ul. 27 Grudnia 15. nr 13 638

SZKOŁA DOMOWEJ PRACY KOBIET ZAKOPANE-KUZNICE

Telefon 301 P. K. O. Kraków 408 700

Kurs jednoroczny Gospodarstwa Domowego

od 3 września — 1 lipca Pg 5 136.55.395

obejmuje: naukę gotowania, pieczenia i przetwórstwa, szycia, kroju i robót ręcznych, prania, prasowania i porządków domowych, Sporty zimowe — turystyka. Prospekty na żądanie.

Mareckiego

— mieszanki, dropsy i śmietankowe groszowe towar pożądany i wyróżniany przez klienta

Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań

nr 12 550

ORYGINALNY

RUBEROID

Najlepszy i najtańszy materiał do krycia dachów.

Od 40-stu lat we wszystkich krajach najlepiej zaprowadzony. Odporny na działania atmosferyczne — bezwonny. Przy upale nie ścieka. Rynny dachowe są zawsze czyste. Zużyć go można do każdego dachu, bez różnicy pochyłości. Dobry środek izolacyjny na ciepło i mróz. „Ruberoid“ przez szereg lat nie wymaga konserwacji. — Niższa premii asekuracyjnych, gdyż „Ruberoid“ należy do gatunku twardego dachu.

IMPREGNACJA S. z. o. o. Fabryka Ruberoida BYDGOSZCZ

Każda rolka oryginalnego Ruberoidu jest zaopatrzona wewnątrz stemplem „RUBEROID“.

Poszukuję koncesji wódczanej do restauracji

Spieszne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 11 583

Zarząd Miejski w Bydgoszczy Wydział VIII ogłasza niniejszem

PRZETARG

publiczny pisemny na „Warunkach obowiązujących przy ubieganiu się o roboty i dostawy miejskie w Bydgoszczy“ na: roboty ceramiczne i terrakotowe (okładziny ścienne, cokoly przyściennie i posadzki) dla budynku nowego szpitala miejskiego w Bydgoszczy.

Kosztochwały przetargowe nabywać można za opłatą 2-3 złotych w biurze Wydziału VIII/1 ul. Jana Kazimierza 5 I. p., gdzie również udzielać się będzie bliższych informacji.

Oferty składać należy we wskazanym Wydziale w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 sierpnia 1935 r. godz. 12-tej, o której nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone w Głównej Kasie Miejskiej wadium w wysokości 4% od sumy oferowanej.

Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta.

Bydgoszcz, dnia 6 sierpnia 1935 r.

Za Prezydenta Miasta

(—) Inż. Arch. Orlicz, Inspektor budownictwa.

1. DOMY-PARCELE

Administrację domów przyjmie rutynowany administrator. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 076

Dom

kupie w dobrej dzielnicy Poznania z dochołem brutto 25 000 do 30 000. Oferty szczegółowe nadsyłać do Biura Ogłoszeń Piętraszka, Warszawska, Marszałkowska 115 pod „Dom Poznań“, nr 13 584

Dom

bez długu z restauracją, salą, zajazdem w najlepszym położeniu przy targowisku w pow. mieście 8 000 mieszkańców. Poznańskie, z powodu choroby korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański dg 3420

Parcela

w Promnie 2 morgi pod lasem, min. dworzec, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 28 342

Wille

kupie Poznaniu, wpłace 8000. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 406

Dom

w Krotoszynie, cena 18 000 sprzedam. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Krotoszyn, Słódowa 1 lub Poznań, Działalyskich 7, m. 22. zdg 28 394

Domek

sprzedam, amortyzacja. Ks. Rogalińskiego 13, Łazarz. — zdg 28 372

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim

bardzo korzystnie położone, światło, wodociąg, Małecki, Droga Dębińska 11. Telefon 11-90. Pg 4 564-28.9

Kamienica

centrum, dochód 12 500, cena 85 000, wpłatw 60 000 sprzedam Ratajczak, Poznań, Jezuitska 12. — dg 28 445

Dom

z ogrodem przy Poznaniu kupie 14 000. Krupa, św. Marcin 78, m. 2. Poznań. — zdg 28 416/7

Parcele

500 m² Osiedle Warszawskie. — Zgłoszenia ul. Długa 16 m. 1. — zdg 28 563

Las i woda

w okolo parcel budowlanych które sprzedaje tania Biuro Parcelacyjne majątności Kobylepole. — Poznań pl. Nowomiejski 5 m. 18 tel. 19-12. — dg 3 488

Wille

2 miesz. a 4 pokoi, komfort, strych, suterenu wolna od opłat Łazarz lub Jeżyce 30-40 tysięcy kupie gotówka. Oferty „Par“ pod 32.29. — Pg 5 137-32.29

Wille

w Poznaniu kupie Wpłata 14 000 złotych. Przyjme większa hipotekę amortyzacyjną. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 471

Gospodarstwo

80 morgowe, rentowe z martwym inwentarzem, rola wydzierżawiona, 5 pokojowy dom mieszkalny w dużym ogrodzie i zabudowania wolne. Wpłata 16 000 zł, weźmie częściowo mniejszą pierwszą hipotekę. Oferty zdg 28 435 Kurjer Poznański.

Wille

komfortowa 2-3 mieszkaniowa blisko śródmieścia kupie, wpłaty 10 tys. reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 501

Kamienicę

kupie centrum, Jeżyce, Łazarz, wpłace 30-40 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 485

Dom

2 lub 3 mieszkaniowy z ogrodem za gotówkę kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 545

Kamienica

nowowbudowana 75 000, wpłaty 50 000. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. — zdg 28 633

2. PIENIĄDZ

Dam stałą

lekka praca za wypożyczenie 5000 gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 454

Marki

w złocie korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 448

Wspólniczki marszantki poszukuje do otwarcia magazynu kapeluszy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 492

3. LETNISKI I UZDROWISKA

Szczawnica

Pensjonat „Sobieski“ poleca pokoje komfortowe urządzone na sierpień od 6-8. — nr 13 093

Poszukuje

6-8 pokojowego. Oferty tylko z cena Kurjer Poznański zdg 28 347

4. OSOBISTE

Krem „Orlidal“

jest najidealniejszym środkiem kosmetycznym przeciw

piegom

plamom.

pryszczom

szkół 2,50 - 1,30 sprzedają wszystkie drogerie. Firma „Orlidal“, Kantarka 8/9. Telefon 53-56. — dg 3222

Trwała ondulacja

farbowanie włosów manicure i t. d. wykonuje fachowo — Salon de Coiffure „Muszyńskiego“, 27 Grudnia 4 — 3 Maja 3. Proszę zwać na firmę. — nr 12 046

Z motocyklem
pana poszukuje wyjazd bezpłatnie wakacje majątek w sierpniu.
Telefon 15-02. zdg 28 351

Oczekuję
listu, codziennie Fanfara siódma nr. 133. zdg 28 587

Habemus Papam
Convent Lechia, Tomaszewski. dg 3486

6. OZENKI!

Dla
córki lat 25, posiadającej 60 morgowe gospodarstwo poszukuje meza kolejarza lub wojskowego.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 398

Panna
z własnym mieszkaniem pozna panna lat 40-50, cel matrymonijalny. Wdowiec nie wykluczony
Oferty Kurjer Poznański zdg 28 524

7. SPRZEDAŻE

Pianino - Oryginał!
„Marquardt” 7 1/2 oktaw, niebawala okazja! Oferty Kurjer Poznański zdg 27 942

Obligacje Poż. Nar.
za 60% lub auto. Oferty Kurjer Poznański dg 3477

Majętność
Baborówko, pow. Szamotyły ma do oddania szczytami rasy „Boxer” 8 tyg. stare. zdg 27 832

Dom Sztuki
plac Światokrzyski 4 poleca Antyczne meble, obrazy, dzieła sztuki. ng 12 032

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. nr 12 766

Meble
poleca najkorzystniej K. Bakos, Stary Rynek 51 dg 3439/40

Piece
wanny kąpielowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. nr 12 767

W komis przyjmuję
meble wszelkiego rodzaju!
kompletne pokoje, oddzielne sypialni, wygodnych warunkach. Złatwia szybko, tanio sumiennie, zamienia meble używane na nowe. Przyjmuje asygnaty „Kredyt” Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Tel. 24-42. Pg 4569-30.10

Pianina Bettinga
ciesz się najlepszą opinią. Przedstawiciel: Kwiatkowski, Pierackiego 15. dg 3506

Pianina
nowe i używane z gwarancją na dogodnych warunkach. B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 13 003

Na cały świat
wysyłam swoje pianino, fortepiano. Największa, najlepsza fabryka w Polsce B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 13 048

Platformy
2 dobrze utrzymane, nośność do 150 ctr. tania sprzedam. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego. Leszno ng 13 591

Wytwórnice
mryda tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 385

Skład
kolonialny mieszkaniem, maglem sprzedam zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 386

Skład
ciukierków, owoców, śródmieście sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 353

Sprzedam
różne meble. Godurkiewicz, Słowackiego 7. zdg 28 339

Pianino
dywan duży. Matejki 38 - 14. zdg 28 330

Sprzedam
lub zastawie korzystnie i hipotekę zł 2000. Kamienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 403

Skład
kolonialny na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 332

Skład
papieru centrum dobrze zaprowadzony sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 341

Pręty mosiężne
prztrzymywania chodników na schodach (długość 82 cm - sztuk 50) okazynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 340

Skład
obuwia urzędniczym i towaram przy Wronieckiej sprzedam za 2000, wpłata 1000. Wozna 7/8. Restauracja. zdg 28 343

Wilka
młodego dobrego sprzedam niedrogo tylko w dobre ręce. Szamarszewskiego 10 - 3. zdg 28 345

Fotograficzny
aparat 24x30 trzy kasety 13x18 dwadzieścia kasiet sprzedam niedrogo Poznań. Aleje Marcinkowskiego 8 m. 4. Foerster zdg 28 310

Meble
najtaniej poleca Baranowski
Poznań, Podgórna 13 Pg 3227/8

Rowery
turystyczny 95, balonowy 105, 3 lat gwarancji - tylko firmie Nowaczyk, Poznań, ng 13 593-4

Salonik
gabinet flamandzki jadalny Matejki 48 m. 8. zdg 28 590

Wydry
skórkę na kołnierze rower Wrocławski 15 m. 29 podwórze. zdg 28 592

Skład
spożywczy, ruchliwa ulica. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 569.

Skład
kolonij. delik. dobrze położony sprzedam stosunki rodzinne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 560.

Singera
reczna 50.- Słowackiego 29 - 10 zdg 28 561

Sprzedam zamienie na inny obiekt lub wydzierżawie olejarnię
przeróbka 1 tonny dziennie, śrutownik ca 10 tonn dziennie, częściowa kaszarnia skład wezła, wynamo, motor ropny 20 k. m. miasto pow. tanio. zdg 28 567

Majątki
gospodarstwa każdej wielkości poleca Ratajczak, Poznań, Jezulicka 12. zdg 28 443

Pościel
sprzedam. Kościemska, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 28 456

Dywan
recznie używany 3 x 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 493

Sklep
owoców w śródmieściu od zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 507

Sypialnia
mahoniowa nowa polerowana okazyjnie 460. Chwaliszewo, Sienna 2 - 5. zdg 28 518

Role
parę móg z przepływem strumyku i do tego staw. Oferta Kurjer Poznański zdg 28 500

Maszyna
pisania biurowa, Marcina 15 - 5. zdg 28 539

Jadalnia
elegancka tarlo. Stolarska Bukowska 9. zdg 28 537

Radjo
4 lampowe, nowe, prad zmienny. Ratajczaka 26 - 17. zdg 28 535

Krata
balonowa 2x1 mtr. z oknem balkonowym oszklonem, 75 zł. - Zupańskiego 1 - 4. zdg 28 534

Sprzedam
tokarnie pociągowa metrowka 1200 zł za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 433

Maszyna
gabinetówka korzystnie Łódzka 7 - 3. zdg 28 608

Restauracja
pełnym biegu urzędniczym kompil. bilard amerykański, radio korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 575.

Piec
węglowy kąpielowy. Leon Lesniak, Fr. Ratajczaka 29, podwórze. zdg 28 513

Sztucer
Bractwa Kurkowego Ayda z przyborami sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 635

Szpic
rasowy biały. Rzeczypospolitej 3 m. 1. zdg 28 630

Kolonjalke
towarem, magiel, mieszkanie tania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 627

10. MAJATKI

Dzierżawy
200-400 morg dobrej ziemi, najchętniej bez inwentarza poszukuje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 28 392

11. KUPNA

Książki
z etnografii, historii, sztuki, muzyki, ryciny kupie. Przejedźny, pospiech konieczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 970

Wózek
spacerowy kupie. Pocztowa 31. m. 8. zdg 28 402

Maszynę
biurowa do pisania używaną kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 325

Wannę
emal. kupie. Piekary 5, m. 7. zdg 28 339

Frak
dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer. Poznański zdg 28 349

Rower
damski kupie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 368/9

Młyn
do 6 tonn gdzie 15 tys. wystarczy do 30 klm od Poznania kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 614

Tokarnie
do metalu kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 494/5

Parę koni
dobrych kupie Leszczyńska Hurtownia Surowców Rudolf Łaska, oddział w Poznaniu Spichrzowa 36 tel. 64-40. zdg 28 591

Maszynę
do pisania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 562

Porcelanę
gruba (restauracyjna) kupie. - Oferty Kurjer Pozn. dg 3 434.

Stawy wodne
z dopływem blisko Poznania. - Oferty Kurjer Poznański zdg 28 493

Kupię
nieruchomość w Poznaniu przy wpłacie 15 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 492

Domek
składem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 573.

12. DO WYNAJĘCIA

Do
wynajęcia 2 pokoje, kuchnia od gospodarza willi, przystanek tramwajowy, czynsz zgóry. Solacz, Mazowiecka 6, gospodarz. zdg 27 018

Pokoje
arcele
omieszkania
sześciopokojowe 145.- pięciopokojowe 115.- czteropokojowe 100-80.- trzypokojowe 62.- 78.- dwupokojowe 45.-

„Be-Em-Es”
Aleje Marcinkowskiego 21. zdg 28 052

Do
wynajęcia 2 pokoje, kuchnia od gospodarza, czynsz zgóry. Zgłoszenia u stróżki, Grobla 20. zdg 27 016

2 pokoje
kuchnia Piotra Wawrzyńska 5, m. 10. Zgłoszenia piątek od 3-7 zdg 28 382

7 pokoi
pełen komfort, słoneczne, parkiet, cztery balkony, łazienka majolikowa niedawno odnowione pierwsze piętro, piece kominkowe Park Wilsona tania wydzierżawi gospodarz od października. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 316

3
pokoje komfort. Jeżyce wynajme. Wozna 16, m. 5. zdg 28 359

2 pokoje
z kuchnią wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 360

2 pokoje
kuchnia z ogrodem 28.- miesięcznie. Zabikowo, Sienkiewicza 13. zdg 28 344

Słoneczny
pokój z kuchnią od gospodarza, czynsz zgóry. Solacz, Źródła 3, m. 29. zdg 28 571/2

Trzypokojowe
łazienka słoneczna II Pocha gimnazjum, wreszcie, bezdzietnym, czynsz dwuletni 2000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 598.

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, od września. Matejki 48 portier. zdg 28 539

Czteropokojowe
łazienka II ptr. pewnemu płatnikowi św. Wojciecha 3 m. 5. zdg 28 536

Trzypokojowe
komfortowe, czynsz 61.- II, Jeżyce. Informacje Piekary 1 „Labora”. zdg 28 449

5 pokojowe
centralne ogrzewanie. Dejerling, Szkoła 3 zdg 28 446

Mieszkanie
4-pokojowe komfortowe z wszelkimi przynależnościami słoneczne z balkonem centrum Poznania od zaraz do wynajęcia. Czynsz ustalony pół roku zgóry. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 28 604.

Pięciopokojowe
Słowackiego, czteropokojowe św. Krzyżski „Jur” Piekary 25. zdg 28 601

Trzypokojowe
dwupokojowe nowy dom Jeżyce - Włda wynajmie Piotra Wawrzyńska 32 - 2. zdg 28 584

3
pokoje kuchnia, wydzierżawi, właściciel Kościelna 22 m. 8. zdg 28 578

Mieszkanie
trzypokojowe, kuchnia, łazienka, światło elektryczne 1 września do wynajęcia. Tomczyk, ul. Dąbrowskiego 66. zdg 28 617

13. SZUKA MIESZK.

Dwupokojowego
kuchnie zgóry zaraz gospodarza poszukuje emeryt, centrum 250 za wydatki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 288

Pokoju
kuchnia Łazarz, dzierżawa zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 28 379

Urządnik
państwowy szuka mieszkania 2-3 pokojowego Wierzbiciec ewentl. Łazarz, czynsz do 60 zł, gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 588

Portjerstwa
poszukuje, gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 399

Jedno-
dwupokojowego, śródmieście, ewentualnie blisko tramwaju, urzędnik państwowy, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 363

2
pokoi centrum na kancelarie adwokacka poszukuje od 20. bm. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 324

3 - 4
południowe blisko centrum od 1. 10. gospodarza, pewny płatnik inżynier kolejowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 329.

Bezdzietny
pewny emeryt, zgóry 2-3 pokojowe wygodami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 559.

Nauczyciel
poszukuje trzypokojowego. Zgłoszenia cena Kurjer Poznański zdg 28 420

4
pokojowego urzędnik państwowy wprost gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 413

Pokoju dużego
z kuchnią od 1 września, 25 zł. od gospodarza dla dobrego płatnika. Oferty Kurjer Pozn. dg 3479

Urządnik
państwowy poszukuje dwupokojowego, pół roku zgóry. Oferty z podaniem czynszu do Kurjera Poznańskiego zdg 28 484

Mieszkania
6 - 7 pokojowego w górnej części miasta w spokojnym domu poszukuje pewny i punktualny płatnik od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 488

Dwupokojowego
poszukuje, place zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 523

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Czteropokojowe
wygodami zamienie od 1 października na 2 pokojowe wygodami I piętro blisko kościoła, centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 451

Trzypokojowe
na 1 pokój, kuchnie, Piotra Wawrzyńska 24, m. 4. zdg 28 628

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z elektr., łazienka do wynajęcia każdego czasu. - Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8. (dom narożnikowy). zdg 26 312

Bardzo miły
umeblowany pokój lub dwa przyległe, wygodny, swoboda, pianino, kuchnia ewentl. dysp. u samotn. oddam 1. 9. tylko intelig. wypłaćalnemu lokat. poczetek Wierzbiciec. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 501. Później odstąpię mieszkanie.

Gieszkowskiego
6 - 7, inteligent. zdg 28 088

Dwa
pokoje umeblowane, światło elektryczne, samodzielna kuchnia lub bez wszelkimi wygodami. Poznańska 27 a. m. 3. zdg 27 248

Marcina
15, m. 7. zdg 27 909

Pokój
umeblowany, Kręta 7 - 8. zdg 28 380

Duży
Pocztowa 21 - 6. zdg 28 436

Słowackiego
33 - 17. zdg 28 405

Skryta
14 - 8. zdg 28 409

Pokój
niekrepujący czysty, elektryczność. Chwaliszewo 70, m. 3. zdg 28 327

Kulturalnemu
Przeznica 10, m. 1. zdg 28 336

WARSZAWA

Czwartek, dnia 8 sierpnia.
6.30 audycja poranna; 12.05 - dziennik południowy; 12.15 koncert zespołu Haliny Adamskiej-Grossmanowej; 13.00 chwilka dla kobiet; 13.05 muzyka; 15.30 muzyka lekka; 16.00 pogadanka przyrodnicza dla dzieci p. t. - „Sierpień na niebie i ziemi”; 16.50 „Codzienny odcinek prozy”; „Gazeciarz”; 17.00 „Dla naszych letników i uzdrowisk”; 18.00 o książkach inż. Feliksiewskiego „Miasta i wsi” - wygl. dr. Marian Stepowski; 18.10 minuta poezji; Wiersze Felicy Kruszwskiej; 18.15 „Cała Polska śpiewa”; 18.30 „Dokąd jechać w świat”; 18.45 muzyka w wyk. Londyńskiego Oktetu Squire'a; 19.30 Leciennie Bayer i Pilar Arcos (piosenki); 19.50 pogadanka aktualna; 20.00 „Kacik dla młodzieży wiejskiej”; 21.10 wesoła audycja; 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 „Obrazy z życia dawnej i współczesnej Polski”; 21.00 S. Rachmaninowa; Koncert fortepianowy c-moll w wyk. Jakóba Gimpla z tow. orkiestry symf. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga; 21.30 Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko p. t. „Na słaskiem podwódku”; 22.00 wiadomości sportowe; 22.10 mała orkiestra P. R. pod dyr. Z. Górzyskiego.

Frontowy
śniadeckich 9 - 10. zdg 28 370

Wyspiańskiego
19 - 6. zdg 28 597

Elegancki
kulturalnym Aleje Marcinkowskiego 1 - 7 II. zdg 28 593

Panu
wspólny. Działyńskich 2 m. 21. zdg 28 564

Panience
Romana Szymańskiego 3 - 5. zdg 28 426

Dwuosobowy
niekrepujący. Marcin 13 - 10. zdg 28 414

Ratajczaka
11 a - 71. zdg 28 415

Marcina
49 - 10. zdg 28 412

Panu
Waty Kościuski 5, m. 2. zdg 28 452

Centrum
panów, pań Szkoła 13 - 3. zdg 28 447

Ratajczaka
27 - 5 także próżny. dg 28 473

Przyjmę
dwóch gimnazjastów na pokój. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 472

Pokój
solidnemu. 3 Maja 7, m. 11. zdg 28 466

Urzędniaka (czkę)
zaraz. Górna Wilda 78, m. 6. zdg 28 462

Pokój komfortowy
odda solidna rodzina. Pełne pierwszorzędne utrzymanie przy Miłyńskiej koło Sądu Grodzkiego od 15. 8. względnie 1. 9. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 461

Dwa
jedno - dwuosobowy, elegancki. telefon. Pocztowa 21 - 4. zdg 28 504

Półwiejska
5 - 9. frontowy. zdg 28 489

Elegancki
klatki. Łakowa 16 - 6. zdg 28 478

Marcina
57 - 4. zdg 28 554

Grudnia
5 - 8. zdg 28 546

Doby
centrum Kręta 4 II prawo. zdg 28 603

Skryta
10 - 1. zdg 28 579

Klatki
elegancki telef. 60-75. zdg 28 574

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa. - Łakowa 19 - 5. zdg 28 515

Pokój
lepsze panu. Trzeciego Maja 3 m. 17. zdg 28 629

16. SZUKA POKOJU
Próżnego
krawcowa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 397

Urządnik
używaniem fortepianu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 374

Pokoju
dwuosobowego, niewesoło w parafii farnej zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 599.

Próżnego
najchętniej klatki, małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 424

17. LOKALE
Ubikacje
przemysłowe mniejsze wydzierżawie tania Bittner Dąbrowskiego 79.

POZNAN
Czwartek, dnia 8 sierpnia.
Poznań - 6.30 aud. por. z Warszawy; 8.30 program; 11.57 z Warszawy i Krakowa; 13.30 muzyka południowa z płyt; 15.15 przegląd giełdowy; 15.25 z Warszawy i Katowic; 18.30 dokąd jechać w świat? 18.40 życie kulturalne, społeczne i artystyczne Poznania; 18.45 piosenki włoskie z płyt; 19.05 program; 19.15 płyty; 19.30 tańce w literaturze fortep.; 19.50 z Warszawy; 20.00 pogadanka z przeszłości Poznania p. t. „Nihiłi nowi subjore” o skarbnych balwierskiej czyli Kasie Chorych w Poznaniu w 16 i 17 wieku; - 20.10 ze Lwowa, Warszawy i Katowic oraz Krakowa; 22.05 wiadomości sport.; 22.15 trans. z Warszawy.

ZAGRANICZNE
Czwartek, dnia 8 sierpnia.
Radio Paris - 20.45 koncert ork. narodowej. Koenigswusterhausen - 12.00 muzyka południowa; 14.00 rozmaitości muzyczne; 16.00 muzyka popularna z orkiestry; 17.40 sonata g-dur Brahmsa na skrzypce i forte.; 19.00 koncert ze Sztutgartu; 20.10 z Frankfurtu

Kino
220 miejsc wynajmie. Półwiejska 2. zdg 28 145

Skład
wynajmie gospodarz. Półwiejska 2. zdg 28 146

2
biurowe zaraz. Skarbowska 17, parter. zdg 28 439

18. DZIERŻAWY

Plac
(przeszło 1000 mtr.²) i domek (3 pokoje i kuchnia) ewentl. z małymi zabudowaniami fabrycznymi za umiarkowanym czynszem od 1. 9. br. Ul. Bukowska 18. zdg 28 073

Wydzierżawie folwark
od 250 - 350 morg dobrej ziemi Adres wskaże Kurjer Poznański Poznań pod zdg 28 213

Młyn parowy
15 tonnowy w Pomorz w bardzo dobrej, bogatej w zboże okolicy, natychmiast do wydzierżawienia wzgl. sprzedania. Zgłoszenia piśmiecznie Kurjer Pozn. zdg 28 431

Skład
wydzierżawie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 422

Pea krem UŁATWIA... RÓWNOMIERNE i BEZBOLEINE... OPALANIE

nr 12 542

Krawcowa wyucza kroju tania, Chelmońskiego 17, m. 1.
Polonisty kl. 8 poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 28 357
Kursy handlowe Sawickiego pl. Wolności 2, księgowość rolnicza, 3 września, zdg 23 129
Magister filozofii zdolna wychowawczyni - korepetytorka poszukuje korepetycji w Poznaniu za mieszkanie i utrzymanie, Złotych 2, Magister Irene Cz. Maj, Splawie p. Krzeszyny pod Poznaniem, zdg 28 566
Organizacja Zawodowa poszukuje nauczyciela języka niemieckiego, angielskiego i hebrajskiego, Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 28 463
Pensjonat dla uczennicy, wszechstronna opieka, warunki bardzo dogodnie, Aleje Marcinkowskiego 19 - 7, zdg 28 505

25. MUZYKA

Trio dobrze zgrane - doborowy repertuar akordjon, śpiew, uboczne instrumenty fotografia, wymagania od 15 potrzebne, Pleszewska Agencja Gazet Warszawski, Pleszew, Rynek kiosk, ng 13 635
Pianista z akordeonem potrzebny zaraz, Inowrocław, skrytka pocztowa 52 ng 13 631
Sprzedam akordeon 80 basowy, cena 350 zł, Adres Kurjer Poznański zdg 28 631

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.
Książkowa-bilansistka język polski i niemiecki, znająca sprawy podatkowe, procesowe i socjalne poszukuje posady. Prowadzi księgę godzinowo za 10 zł miesięcznie. Łaskawe zgłoszenia pod „Sumienna” do Kurjera Poznańskiego zdg 27 513
Nauczycielka doświadczona poszukuje posady. Konwersacja niemiecka, konserwatorium, francuski, zezwolenie, świadectwa Poczta Toruń-Miasto, Poste Restante „Nauka”, zdg 28 210
Freblanka pozwol. nauczania, niemieckie długoletnie świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 209
Młoda nauczycielka dyplomowana z początkami francuskiego i niemieckiego szuka posady od 1. 9. 35. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 108
Ogrodnik - rybak kawaler, lat 26, przyjmie posadę ogrodnika na majątek, gdzie może prowadzić hodowlę karp. Zgłoszenia Poznań-Zabikowo, ul. Długa 49, Przewoźny, zdg 27 967

TEATRY

Poznań, środa, 7. 8.
TEATR POLSKI = Dziś „Przyjaciół domu”.
Czwartek, 8. 8. „Przyjaciół domu”.
TEATR LETNI w Zoologu: Dziś o godz. 8,30 rewja p. t. „Coraz Weselej”

KINA

Poznań, środa, 7. 8.
APOLLO: „Pieśń zdobywa świat”.
CORSO: „Zabójstwo o święcie”.
GONG: „Świat idzie naprzód”.
GWIAZDA: „Ich ostatnie spotkanie”.
METROPOLIS: „Noce Wiedeńskie”.
OSWIATOWE T. C. L.: „W kraju ludożerców” oraz „6 godzin życia” - dramat.
RENAISSANCE: „Pojedynek ze śmiercią” i „Pieśniarz Warszawy”.
SFINKS: „Noc cudów w Lourdes”.
SLONCE: „Poszukiwaczki złota”.
SWIT: „Teraz i zawsze”.
TECZA-Lazarz: „Maskarada Miłości”.
WILSONA: „Samarang”.

Dziewczyna wiejska poszukuje posady do wszelkich prac z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 514
Bona szuka posady. Oferty Kurjer Poznański dg 3487
Posługaczka poszukuje posady z gotowaniem lub bez, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 621
Pielęgniarka do niemowlęcia lub panna do starszych dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 616
Krawcowa w domu szuka posady 1,50. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 225
Bankowiec poszukuje posady, ułokuje 1000 zł w poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 062
Bielizniarka szuka sycia w domu i poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 206
Kasjer dom. średnie wykształcenie, dobre polecenia, obecnie majątku hodowlanym - książkowość W. I. R. poszukuje od 1. 8. lub później posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 207
Nauczycielka-wychowawczyni z dłuższą praktyką bardzo dobrą i świadectwami, znajomość higieny i umiejętności zajęcia młodszych dzieci poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 931

Kasjerka poszukuje posady, ułokuje 1000 zł w poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 062
Bielizniarka szuka sycia w domu i poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 206
Kasjer dom. średnie wykształcenie, dobre polecenia, obecnie majątku hodowlanym - książkowość W. I. R. poszukuje od 1. 8. lub później posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 207
Nauczycielka-wychowawczyni z dłuższą praktyką bardzo dobrą i świadectwami, znajomość higieny i umiejętności zajęcia młodszych dzieci poszukuje posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 27 931

Przedstawicielstwa poważnego w branży spożywczej na prowincję celem odebrać a własnych kosztów handlowych poszukuje rutynowany kupiec właściciel przedsiębiorstwa, który podróżuje własnym samochodem, jest dobrze zaprowadzony na prowincji. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 27 721
Młody człowiek, nawskroś ucziwy, z własnym rowerem poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 354
Kucharka samodzielna poszukuje posady do jednej lub dwóch osób do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 356

Dziewczyna samodzielna z dobrym gotowaniem i prasowaniem sztywnie bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 408
Posługaczka poszukuje posady popołudniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 318
Kasjerka - biurowa dobrej rodziny, referencje poszukuje posady, wynagrodzenie skromne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 28 322
Monter ogrzewalny poszukuje posady - przyjmie portierstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 323
Gorzelnik - kawaler pracujący bez zaników magazynowych, obeznany z książkowością gosp. poszukuje posady od 1. 9. Bernard Durka, technik gorzelnicy, Długie Stare, pow. Leszno, zdg 28 328
Absolwent Miejskiej Szkoły Handlowej szuka posady do biura względnie ekspedjenta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 364
Osoba z lepszej rodziny poszukuje posady do jednej lub dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 365

Bufetowa dzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 366
Dziewczyna młodsza czysta, ucziwych rodziców przyjmie posadę do dzieci lub lekkich prac domowych u lepszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 367
Krawcowa dobrym krojem, szyciem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 440
Posługaczka młodsza poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 565
Gospodyni w posiadzie szuka pracy od 15. Rzeczypospolitej 2, m. 4, zdg 28 455
Poszukuje posady cały dzień od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 457

Asyst.-farm. 14 lat praktyki, najlepsze referencje poszukuje zastępstwa od 15. VIII do 15. IX lub od 1. IX do 30 IX. - Pamulski, Leszno Wlkp. zdg 28 434
Szofer długoletnia praktyka władający biegle językiem francuskim poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 491
Panienka poszukuje posady jako pokojowa lub do obsługi gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 496
Dziewczyna poszukuje posady do kuchni lub drugiej pokojowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 497
Szukam posady woźnego inkasenta poważnym przedsiębiorstwie 500 zł kaucji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 479
Dziewczyna starsza z prowincji poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 555

Poszukuje posady młody uprzejmy kelner, swoim zawodzie względnie inną, kaucja 150. - rower Poznań, Wierzblicie 31, m. 6, pietro. zdg 28 544
Gospoia wyborne gotowanie, dobre świadectwa szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 542
Dziewczyna ucziwa pracowita poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 533
Dziewczyna ucziwa, chętna z dobrymi poleceniami poszukuje posady do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 525
Panienka zna język polski, niemiecki, szuka posady jako pocztujaciaca do składu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 613
Biuralistka pocztujaciaca, piszaca biegle na maszynie, księgowość Miejska Szkoła Handlowa, poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 612

Szofer - mechanik z długoletnią praktyką, przeprowadzam samodzielnie wszelkie remonty poszukuje posady wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 611
Kucharka wiejska z dobrym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 609
Dziewczyna z dobrym gotowaniem praniem, chętna, ucziwa i pracowita szuka posady od 15 sierpnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 605
Ekspedjentki biurowej posady szuka inteligentna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 600
Panienka do dzieci z szyciem i lekkich prac szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 590
Dziewczyna z gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 051
Szukam posady z dobrymi poleceniami, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 980
Panienka lat 16, poszukuje posady do dziecka lub pocypiek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 993
Egzaminowana nauczycielka (Niemka) z maturą gimnazjalną i koncesją nauczania w Polsce z dobrymi świadectwami i referencjami szuka posady nauczycielki w dobrym domu polskim, który jej umożliwi dobrą konwersację w języku polskim. Zgłosz. proszę skierować do administracji Deutsche Tageszeitung, Rawicz, Wlkp., Rynek 12/13, ng 13 082
Przychodnia z gotowaniem i zaraz długoletnimi świadectwami poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 152
Dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem, włada językiem polskim i niemieckim od 15 poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 304
Dziewczyna ucziwa szuka posady 10 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 198
Młoda zdrowa dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 186
Ukończona przemysłowa poszukuje posady, dział krawiectwa damskiego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 214

Uczennica poszukuje posady w jakiegokolwiek branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 050
Bona - wychowawczyni z kilkoletnią praktyką, bardzo dobre świadectwa i referencje, pilna, sumienna i ucziwa, zna także prace biurowe i prowadzenie gospodarstwa domowego, przyjmie posadę bony na wsi, ewtl. zajmie się prowadzeniem domu u samotnej osoby, przyjmie posadę wyreczytelki, lub inną ucziwa pracę. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 562
Majster odlewniczy doświadczony praktyk wszechstronnie na żelazo, metale szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 702
Kasjerka pocztujaciaca wolna praktyka Izby Rolniczej, poważnymi poleceniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 991
Szukam posady dla młodszego ogrodnika, którego sumiennie polecam zaraz lub później. Rudawski, Parzęczewo, Kamieniec Poznański zdg 27 625
Pokojowa znająca szycie, prasowanie szuka posady lub do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 049
Starszy czeladnik żelazniczy dobry fachowiec poszukuje pracy. Oferty uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 27 979
Panienka poszukuje posady do pomocy lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 026
Dziewczyna do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 029
Poszukuje posady zaraz od południa. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 005
Przyjmę posadę ekspedjenta, obojętnie w której branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 007
Ucziwa dziewczyna posługi poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 110
Sierota inteligentna, ucziwa z całokształkiem szyciem, gotowaniem szuka posady, możliwie z pomocą w interesie. Zgl. Kurjer Poznański zdg 28 107
Panienka z ukończoną szkołą wydziałowa i handlowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 066

Pielęgniarka do dzieci lub chorych osób poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 008
Kucharka młoda z dobrym gotowaniem, zaprawianiem, prasowaniem sztywnej bielizny, szuka posady na wyjazd lub na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 010
Służąca ucziwa, pracowita, szyciem, gotowaniem szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 116
Krawcowa niedroga dom - za domem poszukuje pracy. Adres: Piekary 24 m. 11. zdg 28 285
Dziewczyna szuka posady do wszystkiego w skromnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 271
Dziewczyna ucziwa, wiek średni z dobrymi świadectwami z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 267
Panienka dobrej rodziny poszukuje posady do wszystkiego, pilna, ucziwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 137
Panienka z prowincji z całokształkiem wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 140

27. WOJNE MIEJSCA
Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Magistra farmacji młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Eukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwalcaria, blisko Gdyni i Gdańska). zdg 3478
Od 1. 10. br. potrzebny mgr. z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.) Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. zdg 3284

Co futro - to Edmund Rychter - co palto - to Edmund Rychter - co ubranie - to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc sierpnia 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznymi 200 gr. Od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nauki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11.10, w większej mierze według możliwości. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy,